

សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ
និង វិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច

របាយការណ៍កម្មសិក្សាបញ្ចប់ការសិក្សា

ការជួញដូរមូលបត្រនៅផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា

កម្មសិក្សាពីថ្ងៃទី ០១ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៧ ដល់ថ្ងៃទី ៣១ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៧

ឈ្មោះស្ថាប័ន៖ ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា(ផ.ម.ក)

តាក់តែងឡើងដោយ

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ

និស្សិតឈ្មោះ គឹម ច័ន្ទសុវណ្ណលក្ខណា

លោក សួន ចំរើន

ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ ធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ

ឆ្នាំចូលសិក្សា

២០១៣

ជំនាន់ទី ១០

ឆ្នាំសរសេររបាយការណ៍

២០១៧

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

នាងខ្ញុំឈ្មោះ គឹម ច័ន្ទសុវណ្ណលក្ខណា ជានិស្សិតថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រផ្នែកធនាគារ និង ហិរញ្ញវត្ថុ ឆ្នាំទី៤ ក្រុមB4B1 ជំនាន់ទី១០ នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និង វិទ្យាសាស្ត្រ សេដ្ឋកិច្ច ឆ្នាំ ២០១៣-២០១៧។ សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះ៖

-លោកឪពុក អ្នកម្តាយ ជាអ្នកមានគុណ ដែលបានផ្តល់កំណើត និង ចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សា អប់រំទូន្មាន ឧបត្ថម្ភគ្រប់បែបយ៉ាងទាំងកម្លាំងកាយ និងកម្លាំងចិត្ត។ ពិសេសព្រមទាំងបានជួយ ផ្គត់ផ្គង់ជាថវិកា និងសម្ភារៈគ្រប់បែបយ៉ាង សម្រាប់ការរស់នៅ និងការសិក្សារៀនសូត្ររហូតបាន ធ្វើឱ្យបក្ខន្តបានទទួលនូវចំណេះដឹងដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ដែលមានតម្លៃ មិនអាចកាត់ថ្លៃបានដូចសព្វថ្ងៃ នេះ។

-ឯកឧត្តមសាកលវិទ្យាធិការ និងសាកលវិទ្យាធិការរង ព្រឹទ្ធបុរស ព្រឹទ្ធបុរសរង ព្រមទាំង លោក លោកស្រី ប្រធាន អនុប្រធាន ដេប៉ាតឺម៉ង់ និងការិយាល័យលោក លោកស្រីសាស្ត្រាចារ្យ និងបុគ្គលិកទាំងអស់នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និង វិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច គ្រប់រូប ទាំងអស់ ដែលតែងតែខិតខំប្រឹងប្រែងអស់ពីកំលាំងកាយចិត្ត ដើម្បីបង្ហាត់បង្រៀន និងផ្តល់នូវ ចំណេះដឹងដល់នាងខ្ញុំ។

-លោក សាស្ត្រាចារ្យ សួន ចំរើន ដែលជាសាស្ត្រាចារ្យណែនាំដ៏ល្អម្នាក់ ដែលតែងតែផ្តល់ ជាដំបូន្មាន គំនិតល្អៗ និងគន្លឹះនៃការស្រាវជ្រាវមួយចំនួនធ្វើអោយមានភាពងាយស្រួលដល់នាង ខ្ញុំក្នុងការស្រាវជ្រាវ និងសរសេររបាយការណ៍កម្មសិក្សាបញ្ចប់ការសិក្សានេះ។ គាត់ បានខិតខំអស់ ពីកំលាំងកាយចិត្ត ប្រាជ្ញាស្មារតី និងពេលវេលាដ៏មានតម្លៃមកពន្យល់ណែនាំ កែសម្រួលនូវ ចន្លោះ ខ្វះខាតជាច្រើន។ ដោយសារតែនាងខ្ញុំ សរសេររបាយការណ៍នេះម្នាក់ឯង នាងខ្ញុំពិតត្រូវ ការ ការយកចិត្តទុកដាក់បំផុត ដាក់ស្តែងគាត់ពិតជាបានផ្តល់ភាពកក់ក្តៅ ក្នុងការសរសេរ របាយការណ៍មួយនេះណាស់។

-បុគ្គលិកទាំងអស់នៅក្នុងផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា ជាពិសេសគឺ លោក ទ្រី តៃហ៊ី ដែលបាន ជ្រៀតយកពេលវេលាដ៏មហាញឹកមកពន្យល់បកស្រាយ នូវសំនួរមួយចំនួនរបស់នាងខ្ញុំ ព្រមទាំង ផ្តល់ជាគំនិត និងផ្តល់នូវឯកសារដែលពាក់ព័ន្ធ ជាពិសេសទិន្នន័យសំខាន់ៗ។ លើសពីនេះទៅ ទៀត គាត់បានជួយពិនិត្យឯកសារ និងជួយកែសម្រួលនូវកំហុសខុសឆ្គង ផ្តល់នូវដំបូន្មានល្អៗ រហូតដល់នាងខ្ញុំការស្រាវជ្រាវទទួលបានភាពជោគជ័យ។

-ជាទីបញ្ចប់ នាងខ្ញុំសូមធ្វើការគោរព ដឹងគុណ និងជូនពរដល់បណ្តាអ្នកមានគុណទាំងអស់ដូច ដែលបានរៀបរាប់ខាងលើឱ្យទទួលបាននូវពុទ្ធពរទាំងបួនប្រការ គឺអាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ កុំបីឃ្លាងឃ្លៀតឡើយ។

អារម្ភកថា

របាយការណ៍កម្មសិក្សាបញ្ចប់ការសិក្សានេះ គឺជាលទ្ធផលដែលកើតចេញពីការស្រាវជ្រាវនិងចងក្រងឡើងយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់។ ដោយផ្អែកតាមចក្ខុវិស័យ និងផែនការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុរបស់រដ្ឋាភិបាល ដែលបានបង្កើតផ្សារមូលបត្រឡើង ដើម្បីជាមធ្យោបាយក្នុងការរៀបចំគម្រោងធន។ ចាប់តាំងពីបង្កើតផ្សារមូលបត្រនៅប្រទេសកម្ពុជាមក យើងសង្កេតឃើញថា ការអភិវឌ្ឍន៍ផ្សារនេះ កំពុងបោះជំហានគួរអោយកត់សម្គាល់។

អាស្រ័យហេតុនេះ របាយការណ៍កម្មសិក្សា ដែលស្តីអំពី **“ការជួញដូរមូលបត្រនៅផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា”** ត្រូវបានចងក្រងឡើងក្នុងគោលបំណងសិក្សាស្វែងយល់ពីការទិញលក់មូលបត្រ ដែលក្រុមហ៊ុននេះ ដំណើរការនាពេលបច្ចុប្បន្ន។ នាងខ្ញុំទទួលបានការណែនាំ ការពន្យល់បកស្រាយយ៉ាងលម្អិតពី សំណាក់បុគ្គលិកក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា និងសាស្ត្រាចារ្យណែនាំក្នុងការចងក្រងឯកសារទាំងអស់នេះឡើង ដោយពឹងផ្អែកលើឯកសារយោងផ្លូវការនានា ទើបធ្វើអោយខ្លឹមសារ និងអត្ថន័យ នៃស្នាដៃនេះមានភាពល្អប្រសើរ ច្បាស់លាស់ ដើម្បីទុកជាពុទ្ធិប្បជាចំនេះដឹងថ្មីបន្ថែមសំរាប់អ្នកអាន និងនិស្សិតជំនាន់ក្រោយ។

នាងខ្ញុំសង្ឃឹមយ៉ាងមុតមាំថា របាយការណ៍កម្មសិក្សានេះនឹងចូលរួមចំណែកផ្តល់ជា ព័ត៌មានឬជាផ្លូវបំភ្លឺខ្លះៗ សម្រាប់ជាទុនដល់អ្នកអាន ដើម្បីទទួលបានចំនេះដឹងបន្ថែមពីវិស័យមួយនេះ។

ជាទីបញ្ចប់ ទោះបីជានាងខ្ញុំបានខិតខំប្រឹងប្រែង រៀបចំ កែសម្រួល និងពិនិត្យយ៉ាងណាក៏ដោយក៏ពិតជាមានចន្លោះខ្វះខាត ដែលកើតឡើងដោយអចេតនាដែរ។ អាស្រ័យហេតុនេះ ទើបនាងខ្ញុំសូមអភ័យទោសទុកជាមុន ចំពោះរាល់កំហុសឆ្គង ដែលមានក្នុងរបាយការណ៍កម្មសិក្សានេះ និងទទួលយកដោយក្តីសោមនស្សនូវការរិះគន់ និងការកែលម្អ ដើម្បីស្ថាបនាពីសំណាក់អ្នកអានគ្រប់រូប ក្នុងគោលបំណងជួយអោយស្នាដៃនេះឱ្យកាន់តែមានភាពល្អប្រសើរឡើងថែមទៀត។

មាតិកា

បញ្ជីអក្សរកាត់	iv
បញ្ជីតារាង.....	v
បញ្ជីរូបភាព	vi
បញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធ	vii

សេចក្តីផ្តើម

១. លំនាំបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ	១
២. ចំណោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ.....	២
៣. គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ	២
៤. ដែនកំណត់ និងវិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ.....	៣
៥. វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ.....	៣
៦. សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ	៣
៧. រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ	៤

ជំពូកទី១

រំលឹកទ្រឹស្តី

១.១. ទីផ្សារមូលបត្រ	៦
១.១.១. ប្រវត្តិទីផ្សារមូលបត្រ	៦
១.១.២. និយមន័យទីផ្សារមូលបត្រ.....	៧
១.១.៣. ប្រភេទទីផ្សារមូលបត្រ.....	៧
១.១.៣.១. ទីផ្សារដំបូង	៨
១.១.៣.២. ទីផ្សារបន្ទាប់.....	៨
១.២. មូលបត្រ	៩
១.២.១. និយមន័យមូលបត្រ	៩
១.២.២. ប្រភេទនៃមូលបត្រ	៩
១.២.២.១. មូលបត្រកម្មសិទ្ធិ.....	៩
១.២.២.២. មូលបត្របំណុល	១០

១.២.២.៣. ឧបករណ៍ដេរីវេទី១.....	១០
១.៣. អត្ថប្រយោជន៍នៃទីផ្សារមូលបត្រ.....	១១

ជំពូកទី២

លក្ខណៈទូទៅនៃក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា

២.១. ប្រវត្តិនៃការបង្កើតទីផ្សារមូលបត្រ.....	១៣
២.២. នាមករណ៍ និងផ្លាកសញ្ញារបស់ផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា.....	១៤
២.៣. ចក្ខុវិស័យរបស់ផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា.....	១៥
២.៤. បេសកកម្មក្រុមហ៊ុនមូលបត្រកម្ពុជា.....	១៥
២.៥. ព័ត៌មានទំនាក់ទំនងរបស់ក្រុមហ៊ុនមូលបត្រកម្ពុជា.....	១៥
២.៦. រចនាសម្ព័ន្ធនៃការគ្រប់គ្រង និងក្រុមប្រឹក្សាភិបាល.....	១៦

ជំពូកទី៣

ការដ្ឋានផ្សារមូលបត្រនៅក្នុងទីផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា

៣.១. ការដ្ឋានផ្សារមូលបត្រនៅក្នុងទីផ្សារមូលបត្រ.....	១៧
៣.១.១. ការវិនិយោគនៅក្នុងផ្សារមូលបត្រ	១៧
៣.១.១.១. ដំណាក់កាលទី១ ការត្រៀមខ្លួនមុន និងដ្ឋានផ្សារ.....	១៧
៣.១.១.២. ដំណាក់កាលទី២ ការវិនិយោគ.....	២១
៣.១.១.៣. ដំណាក់កាលទី៣ ការធ្វើឱ្យប្រសើរលើការវិនិយោគ.....	២២
៣.១.២. វិធានប្រតិបត្តិការទីផ្សារ	២២
៣.១.២.១ ដំណើរការប្រតិបត្តិការ.....	២២
៣.១.២.១.១. ម៉ោងដ្ឋានផ្សារ	២២
៣.១.២.១.២. បញ្ជា	២៣
៣.១.២.១.៣. ឯកតាដ្ឋានផ្សារ/ឯកតាថ្លៃ.....	២៣
៣.១.២.២. ដែនប្រែប្រួលថ្លៃប្រចាំថ្ងៃ	២៤
៣.១.២.៣. ការអនុវត្តការដ្ឋានផ្សារ.....	២៧
៣.១.២.៣.១. អាទិភាពនៃបញ្ជាទិញ/លក់	២៧
៣.១.២.៣.២. ថ្លៃពិសេស	២៨

៣.១.២.៤. នីតិវិធីនៃការជួញដូរ.....	២៩
៣.២.១. យន្តការនៃការដាត់ទាត់ និងការទូទាត់	៣០
៣.១.៣.១. ការដាត់ទាត់	៣០
៣.១.៣.២. ការទូទាត់	៣១
៣.១.៣.៣. នីតិវិធីនៃការដាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ.....	៣២
៣.៣. យន្តការនៃការរក្សាទុកមូលបត្រ	៣៤
៣.៤. ទិន្នន័យសំខាន់ៗនៅក្នុងក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា	៣៥
៣.៥. វិភាគ និងពិភាក្សាទៅលើចំណុចខ្លាំង និងខ្សោយនៃការជួញដូរមូលបត្រនៅផ.ម.ក. .	៣៧
៣.៥.១. ចំណុចខ្លាំង	៣៧
៣.៥.២. ចំណុចខ្សោយ	៣៨

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងអនុសាសន៍

១. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន.....	៣៩
២. អនុសាសន៍	៤០

ឯកសារយោង

ឧបសម្ព័ន្ធ

បញ្ជីអក្សរកាត់

គ.ម.ក.	: គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា
ជ.ម.ក.	: ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា
CCP	: Central Counter Party
CSA	: Cash Settlement Agent (ភ្នាក់ងារទូទាត់សាច់ប្រាក់ពាក់ព័ន្ធនឹងមូលបត្រ)
CSD	: Central Securities Depository
CSO	: Clearing and Settlement Operator (ប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់មូលបត្រ)
CSX	: Cambodia Securities Exchange (ផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា)
IPO	: Initial Public Offering (ការបោះផ្សាយលក់មូលបត្រលើដំបូង)
SECC	: Securities and Exchange Commission of Cambodia (គណៈកម្មការ មូលបត្រកម្ពុជា)
SF	: Securities Firm (ក្រុមហ៊ុនមូលបត្រ)

បញ្ជីតារាង

តារាងទី១ : ឯកតាជួញដូរ	២៣
តារាងទី២ : ការដេញថ្លៃតែមួយ	២៧
តារាងទី៣ : ការដេញថ្លៃច្រើន	២៨
តារាងទី៤ : តារាងថ្លៃពិសេស	២៨
តារាងទី៥ : តំលៃជួញដូរសរុបនៃវិនិយោគិន	៣៥
តារាងទី៦ : តំលៃជួញដូរសរុបនៃនីតិបុគ្គល និងរូបវន្ត	៣៦
តារាងទី៧ : បរិមាណ និងតម្លៃជួញដូរសរុបនៃការជួញដូរប្រចាំថ្ងៃគិតជាមធ្យម	៣៦

បញ្ជីរូបភាព

រូបភាពទី១ : ផ្លាកសញ្ញារបស់ផ្សារមូលបត្រ.....	១៤
រូបភាពទី២ : រចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងរបស់ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា	១៦
រូបភាពទី៣ : ការទូទាត់សាច់ប្រាក់នៅក្នុងធនាគារតែមួយ	៣៣
រូបភាពទី៤ : ការទូទាត់សាច់ប្រាក់អន្តរធនាគារ	៣៣
រូបភាពទី៥ : ដំណើរការដាត់ទាត់ និងទូទាត់មូលបត្រ	៣៤
រូបភាពទី៦ : ទិន្នន័យនៃវិនិយោគិនសរុប.....	៣៧

បញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធ

- ឧបសម្ព័ន្ធទី១ : ប្រកាសស្តីពី ការផ្តល់ការអនុញ្ញាតធ្វើជាប្រតិបត្តិការទីផ្សារមូលបត្រប្រតិបត្តិករ
ប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ និងប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រ
- ឧបសម្ព័ន្ធទី២ : ប្រកាសស្តីពី ខ្លឹមសារគោលនៃវិធានប្រតិបត្តិការរបស់ទីផ្សារមូលបត្រ ប្រព័ន្ធជាត់
ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ និងសេវារក្សាទុកមូលបត្រ
- ឧបសម្ព័ន្ធទី៣: ប្រកាសស្តីពីការដាក់ឱ្យអនុវត្តវិធានប្រតិបត្តិការផ្តល់សន្ទនីយភាពមូលបត្ររបស់
ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា
- ឧបសម្ព័ន្ធទី៤ : វិសោធនកម្មលើកទី៣នៃវិធានប្រតិបត្តិការទីផ្សារ
- ឧបសម្ព័ន្ធទី៥ : វិសោធនកម្មលើកទី៧នៃវិធានប្រតិបត្តិការជាត់ទាត់ និងទូទាត់
- ឧបសម្ព័ន្ធទី៦ : វិសោធនកម្មលើកទី៦នៃវិធានប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រ
- ឧបសម្ព័ន្ធទី៧ : Overview Cambodia of Securities Market

សេចក្តីផ្តើម

១. លំនាំបញ្ជាក់នៃការស្រាវជ្រាវ

ប្រទេសកម្ពុជាជាប្រទេស ដែលធ្លាប់បានឆ្លងកាត់នូវសង្គ្រាមជាច្រើនឆ្នាំកន្លងមកហើយ។ សង្គ្រាម បានធ្វើឱ្យស្ទើរគ្រប់វិស័យទទួលរងនូវការបំផ្លិចបំផ្លាញទាំងស្រុង។ ប្រទេសកម្ពុជាធ្លាក់ ដល់ចំណុចស្ងួត ដែលបានបាត់បង់បញ្ញាវន្តជាច្រើនរូប និងខូចខាតនូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនាសម័យ ប៉ុល ពត។ យ៉ាងណាវិញក្រោយពីបញ្ចប់សង្គ្រាម រាជរដ្ឋាភិបាលបានខិតខំប្រឹងប្រែងស្តារសេដ្ឋកិច្ច ឡើងវិញ គឺរកគ្រប់មធ្យោបាយដោយដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយធំៗជាច្រើនព្រមទាំង បង្កើតនូវចក្ខុវិស័យ និងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ។ ទន្ទឹមនឹងនេះប្រទេសកម្ពុជាប្រកាន់យកនូវទីផ្សារ សេរី ដែលមានការប្រកួតប្រជែងដោយបើកចំហរ ក្នុងការទទួលយកការវិនិយោគទាំងឡាយ ទាំង ក្នុងស្រុក និងក្រៅស្រុក ដើម្បីឱ្យមានលំហូរសាច់ប្រាក់ក្នុងចរន្តសេដ្ឋកិច្ចជាតិ។

ជាការពិតណាស់វិស័យមួយចំនួនត្រូវបានលេចរូបរាងឡើង ដើម្បីជំរុញក្នុងការអភិវឌ្ឍ សេដ្ឋកិច្ច និងវិស័យនានានៅកម្ពុជាមានការរីកលូតលាស់ឡើង ហើយវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ក៏ជា សរសៃឈាមសម្រាប់ជំរុញការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិប្រកបដោយចីរភាព។ នៅឆ្នាំ ២០០១ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានដាក់ចេញនូវ “ចក្ខុវិស័យ និងផែនការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ២០០១- ២០១០” និងត្រូវបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព ជាបន្តបន្ទាប់ទៅជា “យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ២០១៦-២០២៥”។ ជាលទ្ធផល សមិទ្ធផលគួរឱ្យកត់សម្គាល់ក្នុងរយៈពេលកន្លងមក បានលេចជា រូបរាងឡើង រួមមានការពង្រីក និងពង្រឹងប្រព័ន្ធធនាគារ វិស័យធានារ៉ាប់រង និងភតិសន្យាជាដើ ម។^១ ដោយសារតែល្បឿននៃការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាមានលក្ខណៈខ្លាំងក្លា ការធ្វើទំនើបកម្ម និងការធ្វើសុខដុមនិកម្មនៃវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ គឺជាការចាំបាច់ដើម្បីគាំទ្រកំណើន សេដ្ឋកិច្ចនេះ ឱ្យមាន ចីរភាព។ អាស្រ័យហេតុនេះបានជា វិស័យមូលបត្រ ត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីបំពេញ បន្ថែម និងធ្វើឱ្យកាន់តែរឹងមាំនូវសរសៃឈាមនៃប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជាដែលមានស្រាប់។ ម្យ៉ាង វិញទៀត អត្ថិភាពនៃវិស័យមូលបត្រនេះនឹងធ្វើឱ្យមធ្យោបាយនៃការកៀងគម្ភលធន និងការបែង ចែកទុនសម្រាប់ផ្តល់ជាហិរញ្ញប្បទានដល់ការវិនិយោគគ្រប់ប្រភេទ ដែលជាចលករនៃកំណើន សេដ្ឋកិច្ច ជាតិ។

ដោយសារតែវិស័យនេះជាវិស័យថ្មីមួយសម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជា ទើបធ្វើអោយវិស័យនេះ ជួបនឹងការលំបាកជាច្រើនពិសេសគឺ ជួបប្រទះនឹងកង្វះខាតខាងផ្នែកធនធានមនុស្ស និង

^១-យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ២០១៦- ២០២៥

បទពិសោធន៍ដែលជាបញ្ហាចំបង សម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជានៅពេលចាប់ផ្តើមដំបូង និងកង្វះការយល់ដឹងឱ្យទូលំទូលាយពីសំណាក់ប្រជាពលរដ្ឋ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់គម្រោងបង្កើតផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា នៅថ្ងៃទី០៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៧ ហើយនៅថ្ងៃទី២៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១១ គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា បានសម្រេចចិត្តឱ្យ ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជាដើរតួជាប្រតិបត្តិករដ៏សំខាន់ នៅក្នុងទីផ្សារបន្ទាប់ សម្រាប់ជួយសម្រួលដល់កិច្ចដំណើរការជួញដូរមូលបត្រឱ្យមានដំណើរការកាន់តែរលូន។ បន្ទាប់មក នៅថ្ងៃទី១១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១១ ក្រុមហ៊ុនត្រូវបានសម្ពោធដំណើរការ ដែលមានឈ្មោះថា ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា ដែលហៅកាត់ថា ផ.ម.ក។ ហេតុនេះហើយ បានជានាងខ្ញុំសម្រេចចិត្តធ្វើការស្រាវជ្រាវទៅលើប្រធានបទ “ការជួញដូរមូលបត្រក្នុងផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា”។

២. ចំណោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ

បើទោះជាផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា បានដំណើរការអស់រយៈពេល៦ឆ្នាំកន្លងមកក៏ដោយ ប៉ុន្តែការវិនិយោគ នូវតែចោទជាបញ្ហាដដែល សម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជា និងវិនិយោគិនថ្មីៗប្រជាពលរដ្ឋមួយចំនួនពុំទាន់យល់ថា “អ្វីទៅជាមូលបត្រ? ហើយផ្សារមូលបត្រទិញ-លក់មូលបត្រ បែបណា?”។ ហេតុនេះហើយ នាងខ្ញុំបានធ្វើការស្រាវជ្រាវ និងស្វែងយល់អំពី ការជួញដូរមូលបត្រនៅក្នុងទីផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា ដែលជាទីផ្សារបន្ទាប់ថា តើការជួញដូរនោះនឹងធ្វើឡើងយ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ?

៣. គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ

ការស្រាវជ្រាវនេះគឺផ្តោតសំខាន់លើ ការជួញដូរមូលបត្រ និងការចូលរួមរបស់ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា នៅក្នុងទីផ្សារបន្ទាប់ ដើម្បីអោយអ្នកអាន ប្រជាពលរដ្ឋ សាធារណជន និងវិនិយោគិនបានពង្រីកចំនេះដឹងក្នុងវិស័យមូលបត្រផងដែរ។ ចំពោះគោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវវិញមានដូចរៀបរាប់ខាងក្រោម៖

- ស្វែងយល់អោយច្បាស់ពីមូលបត្រ ទីផ្សារមូលបត្រ
- ស្វែងយល់ពីក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា
- ស្វែងយល់អំពីមុខងារ តួនាទី និងចក្ខុវិស័យ របស់ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា
- ស្វែងយល់អំពីនីតិវិធី និងយន្តការនៃការជួញដូរមូលបត្រនៅក្នុង ទីផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា

៤. ដែនកំណត់ និងវិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ

ជាក់ស្តែង វិស័យមូលបត្របានកំពុងតែរីកលូតលាស់គួរអោយសម្គាល់ ប៉ុន្តែការវិវត្តនេះពុំមានលក្ខណៈរីកលូតលាស់ខ្លាំងដូចប្រទេសដទៃនៅឡើយទេ។ រីឯ ចំនេះដឹងអំពីវិស័យនេះនៅមានកំរិត មិនទាន់ទូលំទូលាយនៅឡើយ ស្របតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែង។ ចំនែក ចំណេះអំពីការជួញដូរមូលបត្ររឹតតែពុំទាន់យល់ច្បាស់។ ដូចនេះហើយ ទើបនាងខ្ញុំធ្វើការស្រាវជ្រាវដោយយកចិត្តទុកដាក់សំខាន់ទៅលើ ការជួញដូរមូលបត្រនៅក្នុងផ្សារមូលបត្រកម្ពុជាពីឆ្នាំ ២០១៦ ដល់ ២០១៧។

៥. សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ

ចំពោះការស្រាវជ្រាវអំពី ប្រធានបទខាងលើ គឺមានសារៈសំខាន់ និងបានផ្តល់ ផលប្រយោជន៍យ៉ាងច្រើនដូចជា៖

- **សម្រាប់នាងខ្ញុំ :** ផ្តល់ជាចំនេះដឹងអោយកើនឡើងថ្ងៃរៀន ដោយបានផ្សារភ្ជាប់ជាមួយនឹងទ្រឹស្តី ដែលបានសិក្សាចម្លងហើយ ជាមួយសាស្ត្រចារ្យ ជាមួយនឹងការអនុវត្តជាក់ស្តែងនៅក្នុងក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា។
- **ចំពោះសិស្សនិស្សិត :** ជាទុនមួយ សម្រាប់ជំនួយស្មារតីនិស្សិតជំនាន់ក្រោយ ដែលចង់សិក្សាស្វែងយល់បន្ថែម និងជាឯកសារជំនួយសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវបន្ត។
- **ចំពោះក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា :** របាយការណ៍នៃការស្រាវជ្រាវមួយនេះអាចនឹងក្លាយទៅជាព័ត៌មាន សម្រាប់គ្រប់មជ្ឈដ្ឋានដែលមានតំរូវការ។ លើសពីនេះទៅទៀត អាចជាផ្នែកមួយ នៃការពិចារណាទៅលើបញ្ហាខ្វះខាតតូច ដែលក្រុមហ៊ុនមានជាចៃដន្យ ឬបញ្ហាដែលចោទទៅលើក្រុមហ៊ុនសព្វថ្ងៃ។
- **ចំពោះសង្គមជាតិ :** អាចជាចំនេះដឹង ជាព័ត៌មាន ឬជាធនធានមួយសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋ វិនិយោគិន ក្រុមហ៊ុន និងសហគ្រាស ជាដើមក្នុងការយល់ដឹងអំពីការទិញ-លក់មូលបត្រក្នុងទីផ្សារបន្ទាប់។

៦. វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ

ដើម្បីប្រមូលយកនូវទិន្នន័យព័ត៌មាន អោយមានភាពច្បាស់លាស់ត្រឹមត្រូវ គឺនាងខ្ញុំបានពឹងផ្អែកស្រង់ទៅលើទិន្នន័យ២ប្រភេទ៖

- ទិន្នន័យចំបង

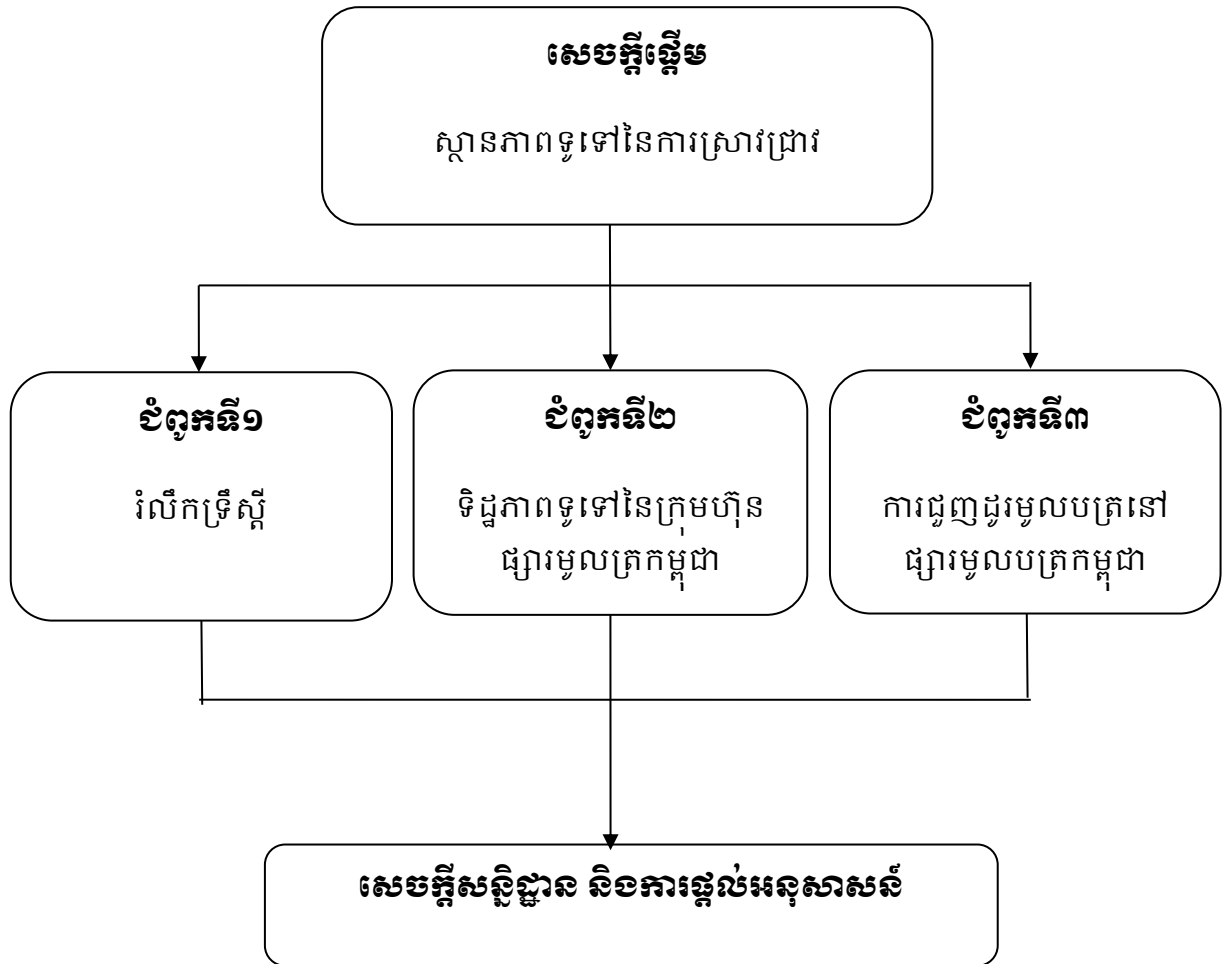
- ការពន្យល់ បកស្រាយ និងណែនាំយ៉ាងល្អិតល្អន់ពីមន្ត្រី និងអ្នកជំនាញនៃ ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា
- ការណែនាំដោយយកចិត្តទុកដាក់ពីសាស្ត្រាចារ្យណែនាំ
- ទិន្នន័យបន្ទាប់
 - ការស្វែងរកទិន្នន័យតាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណេត
 - ការស្វែងរកព័ត៌មានពីគេហទំព័ររបស់ផ.ម.ក
 - ការអាននូវឯកសារផ្សេងៗដូចជា ខិតប័ណ្ណ ព្រឹត្តិបត្រ។ល។
 - ការអានឯកសារនិក្ខេបទ របាយការណ៍ ឬ សារណាបញ្ចប់ការសិក្សា របស់ រៀបចំឯកសារ ដែលពាក់ព័ន្ធ។

៧. វេនសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ

ដើម្បីអោយមានភាពរឹងមាំក្នុងការស្រាវជ្រាវឱ្យមានភាពរលូន របាយការណ៍នេះត្រូវបាន ចែកជា ៣ ជំពូកដូចខាងក្រោម៖

- **សេចក្តីផ្តើម** ៖ ស្ថានភាពទូទៅនៃការស្រាវជ្រាវ ដែលរំលេចនូវលំនាំបញ្ហា ចំណោទ បញ្ហា គោលបំណង ដែនកំណត់និងវិសាលភាព សារៈសំខាន់ និងវិធីសាស្ត្រ នៃការ ស្រាវជ្រាវ
- **ជំពូកទី១** ៖ ការរំលឹកទ្រឹស្តី
- **ជំពូកទី២** ៖ លក្ខណៈទូទៅនៃ ផ.ម.ក.
- **ជំពូកទី៣** ៖ ការជួញដូរមូលបត្រនៅក្នុងផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា
- **សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងការផ្តល់អនុសាសន៍** ៖ ធ្វើការសន្និដ្ឋានជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ការសិក្សា ស្រាវជ្រាវ ដោយផ្តល់អនុសាសន៍មួយចំនួន ក្នុងន័យស្ថាបនាកែលំអនូវចំណុចខ្វះខា ត។

គំនូសបំព្រួញបង្ហាញពីរបៀបសម្ភ័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ

ជំពូកទី១

រំលឹកទ្រឹស្តី

១.១. ទីផ្សារមូលបត្រ

១.១.១. ប្រវត្តិទីផ្សារមូលបត្រ

មានឯកសារជាច្រើនស្តីអំពី ប្រវត្តិនៃការកើតទីផ្សារមូលបត្រដោយ ទីផ្សារមូលបត្រជា ទីផ្សារដែលគេធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពពី ទីផ្សារភាគហ៊ុន។^២ ជាក់ស្តែងទីផ្សារភាគហ៊ុនមានតាំងពីយូរយារ ណាស់មកហើយ។ ប៉ុន្តែមានប្រទេសជាច្រើន នៅតែប្រើប្រាស់ពាក្យ “ទីផ្សារភាគហ៊ុន”។ ទស្សនៈ សម័យទំនើប ស្តីពីការបង្កើតទីផ្សារមូលបត្របានចាប់ផ្តើមតាំងពីចុងសតវត្សទី១៦។ ទីផ្សារ ភាគហ៊ុនបានផ្តើមនៅពេលបណ្តាប្រទេសនៅទ្វីបអាមេរិក (The New World) បានចាប់ផ្តើមធ្វើ ពាណិជ្ជកម្មជាមួយប្រទេសដទៃទៀតមានដូចជា ហូឡង់ ព័រទុយហ្គាល់ និងអេស្ប៉ាញ។ ខណៈ ពេលដែលឈ្នួញធំៗនៅអឺរ៉ុប មានបំណងចាប់ផ្តើមអាជីវកម្មទំហំធំដែលទាមទារ ឱ្យមានចំនួន ទឹកប្រាក់ច្រើន ពុំមានឈ្នួញណាម្នាក់ មានទឹកប្រាក់ច្រើនសន្លឹកសន្លាប់ សម្រាប់ចាប់ផ្តើម អាជីវកម្មដ៏ធំ បានតែម្នាក់ឯងនោះទេ។ ជាលទ្ធផល វិនិយោគិន បានយកប្រាក់សន្សំរបស់ពួកគេ ទៅដាក់ទុនរួម ហើយបានក្លាយជាដៃគូអាជីវកម្ម និងសហកម្មសិទ្ធិ ជាមួយនឹងចំណែកភាគហ៊ុន របស់ខ្លួន នៅក្នុងអាជីវកម្មមួយដែលមានទម្រង់រួមទុន។ ក្រុមហ៊ុនរួមទុន ដែលមានដើមកំណើត នៅប្រទេសហូឡង់ បានក្លាយជាគំរូអាជីវកម្មមួយសម្រាប់អាជីវកម្មមួយដែលកំពុងជួបការលំបាក ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ។ នៅក្នុងឆ្នាំ ១៦០២ ក្រុមហ៊ុន ឌី ខាចហ៍ អ៊ីស ឥណ្ឌា (The Dutch East India Co.) បានបោះផ្សាយក្រដាសតំណាងភាគហ៊ុន មានភាពងាយស្រួលក្នុងការទិញ-លក់ និងធ្វើការផ្ទេរ ដូរ ភាគហ៊ុនរបស់ខ្លួន ជាមួយនឹងម្ចាស់ភាគហ៊ុនផ្សេងៗ និងវិនិយោគិនដទៃទៀត។

គំនិតនេះទទួលបានជោគជ័យ ដោយការលក់ភាគហ៊ុនបានរីករាលដាល ដល់ប្រទេស មហាអំណាចដែនសមុទ្រផ្សេងទៀតដូចជា ប្រទេសព័រទុយហ្គាល់ អេស្ប៉ាញ និងបារាំង។ នៅ ទីបំផុតការអនុវត្តគំនិតនេះក៏បានរីករាលដាលដល់ចក្រភពអង់គ្លេស។

ឧស្សាហកម្មដទៃទៀត ក្នុងកំឡុងពេលបដិវត្តន៍ឧស្សាហកម្ម បានចាប់ផ្តើម ប្រើការលក់

^២-សាន្ត សុភារត្តិ (២០០៩), “ការយល់ដឹងរបស់ប្រជាជននៅក្នុងទីក្រុងភ្នំពេញពីទីផ្សារមូលបត្រ”, ភ្នំពេញ៖ សាកលវិទ្យាល័យន័រតុន, ទំព័រ ១២-១៣

^៣-ហិ លីតា និងផ្សេងទៀត. ២០១៧. ប្រវត្តិទីផ្សារភាគហ៊ុន. ព្រឹត្តិបត្រមូលបត្រ គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា, ឆ្នាំទី២ លេខ២, មករា ២០១៧ ទំព័រ ១០

ភាគហ៊ុនជាវិធី ដើម្បីប្រមូលមូលធនសម្រាប់ធ្វើអាជីវកម្ម។ ការហូរចូលនៃមូលធននេះបានបន្តឲ្យ

មានការរកឃើញ និងការអភិវឌ្ឍនៃពិភពលោកថ្មី (The New World) និងការរីកលូតលាស់នៃឧស្សាហកម្មសម័យទំនើប។

ការកើនឡើងនូវបរិមាណជួញដូរភាគហ៊ុនបានជំរុញឲ្យមានការបង្កើតទីកន្លែងច្បាស់លាស់ មួយសម្រាប់ជួញដូរ។ ជាលទ្ធផលពាណិជ្ជករភាគហ៊ុន បានសម្រេចចិត្តទៅជួបគ្នានៅហាងកាហ្វេមួយនៅទីក្រុងឡុងដ៍។ ក្រោយមក ហាងកាហ្វេនោះត្រូវបានពាណិជ្ជករភាគហ៊ុនទិញយក ហើយប្រែឈ្មោះក្លាយជាទីផ្សារភាគហ៊ុនដែលមានការរៀបចំ និងគ្រប់គ្រងត្រឹមត្រូវនៅក្នុងឆ្នាំ ១៧៧៣។

ទីផ្សារភាគហ៊ុនទីក្រុងឡុងដ៍ (The London Stock Exchange) ជាទីផ្សារភាគហ៊ុនផ្លូវការដំបូងគេ។ គំនិតនៃការរៀបចំបែបនេះ ក៏បានហូរចូលទៅក្នុងប្រទេសអាមេរិក ហើយក៏បានចាប់ផ្តើមនៅទីក្រុង ភីឡាឌែលហ្វី-យ៉ា (Philadelphia) ក្នុងឆ្នាំ ១៧៩០ ។

១.១.២. និយមន័យទីផ្សារមូលបត្រ

យោងតាមការស្រាវជ្រាវទីផ្សារមូលបត្រកើតចេញមកពីពាក្យ ទីផ្សារ និងមូលបត្រ។

ជាក់ស្តែងទីផ្សារគឺ ជាកន្លែងជួបគ្នារវាងអ្នកលក់ និងអ្នកទិញដោយកំណត់បាននូវថ្លៃមួយក្រោយការតម្លៃ។

រីឯមូលបត្រ ជាគំរូបណ្តុំដែលអាចដោះដូរជាសាធារណៈ ឬ លើទីផ្សារមូលបត្រ ហើយមូលបត្រក៏ជា ភាគហ៊ុនដែរ។ សរុបមកតាមន័យទូទៅ ទីផ្សារមូលបត្រ គឺជាកន្លែងសម្រាប់ធ្វើការជួញដូរមូលបត្រ និងឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដទៃទៀត។ ការប្រើពាក្យ ផ្សារមូលបត្រ ជាភាសាជាតិដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការ នៅក្នុងវិស័យមូលបត្រ។

និយាយជាមួយមក ដោយផ្អែកតាមនិយមន័យ ច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយ និងការជួញដូរមូលបត្រមហាជន “ទីផ្សារមូលបត្រ គឺជាទីផ្សារ ឬជាកន្លែងជួញដូរមូលបត្រ ឬជាប្រព័ន្ធ ដែលផ្តល់មធ្យោបាយនៃការធ្វើសំណើរ លក់ ផ្ទេរ ឬស្វ័យការទិញ លក់មូលបត្រ” ហើយវាក៏ជាទីផ្សារអន្តការីផងដែរ។^៥

១.១.៣. ប្រភេទទីផ្សារមូលបត្រ

ជាការពិតណាស់ប្រភេទទីផ្សារមូលបត្រមានច្រើន ហើយគេធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ទីផ្សារមូលបត្រនេះដោយយោងទៅតាមលក្ខណៈផ្សេងៗដូចជា៖

^៥-Securities and Exchange Commission of Cambodia (2017) គុណសម្បត្តិ និង គុណវិបត្តិរបស់ទីផ្សារមូលបត្រដល់សេដ្ឋកិច្ចជាតិ. Retrieved June 21, 2017 from website: www.secc.gov.kh/khmer/m75.php?pn=2

- ❖ យោងទៅតាមឥណទានប្រតិទាន៖ គេធ្វើការបែងចែកទីផ្សារមូលបត្រជាពីរប្រភេទគឺ ទីផ្សារមូលធន និងទីផ្សាររូបិយវត្ថុ
- ❖ យោងទៅតាមប្រភេទទីផ្សារ ៖ គេចែកទីផ្សារមូលបត្រជាពីរប្រភេទគឺ ទីផ្សារដំបូង និងទីផ្សារបន្ទាប់។
- ❖ យោងតាមលក្ខណៈគតិយុត្តិនៃទីផ្សារ៖ គេធ្វើការបែងចែកទីផ្សារមូលបត្រជាពីរប្រភេទគឺ ទីផ្សារប្រតិស្រុត និងទីផ្សាររំលងបញ្ជា។
- ❖ យោងតាមប្រភេទនៃមូលបត្រ៖ គេធ្វើការបែងចែកទីផ្សារមូលបត្រជាបីប្រភេទគឺ ទីផ្សារមូលបត្រកម្មសិទ្ធិ ទីផ្សារមូលបត្របំណុល និងទីផ្សារឧបករណ៍ដេរីវេទីរ។^៣

១.១.៣.១. ទីផ្សារដំបូង

ទីផ្សារដំបូង គឺជាកន្លែងដែលមូលបត្រត្រូវបានបោះចេញដោយក្រុមហ៊ុនបោះផ្សាយលក់មូលបត្រ (Issuer) លក់ទៅឱ្យសាធារណជន ដើម្បីទទួលបាននូវហិរញ្ញប្បទាន ឬ មូលធនយកទៅវិនិយោគ។ នៅក្នុងដំណាក់កាលទីផ្សារដំបូងនេះហើយដែលក្រុមហ៊ុន ឬសហគ្រាស ធ្វើការប្រមូលទុនពីសាធារណជន ឬវិនិយោគិនដែលបានចូលរួមទិញមូលបត្រ ដែលបោះផ្សាយចេញដោយ ក្រុមហ៊ុន។ ដំណើរការដែលក្រុមហ៊ុនលក់មូលបត្រកម្មសិទ្ធិជាសាធារណៈលើកដំបូងនេះ ត្រូវបានហៅថា “ការបោះផ្សាយលក់មូលបត្រកម្មសិទ្ធិជាសាធារណៈលើកដំបូង” ឬជាភាសាអង់គ្លេសហៅថា “Initial public offering (IPO)” ។ ក្នុងទីផ្សារនេះ វិនិយោគិនអាចធ្វើការទិញ មូលបត្រដោយផ្ទាល់ ពីក្រុមហ៊ុនបោះផ្សាយលក់មូលបត្រ។ រាល់ការបោះផ្សាយលក់មូលបត្រជាសាធារណៈនៅប្រទេសកម្ពុជា ត្រូវទទួលបានការអនុញ្ញាតជាមុនពីគណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា (គ.ម.ក) ដែលជានិយ័តករតែមួយគត់ក្នុងវិស័យមូលបត្រ។

១.១.៣.២. ទីផ្សារបន្ទាប់

ទីផ្សារបន្ទាប់ ជាទីផ្សារសំរាប់ ធ្វើការទិញ-លក់មូលបត្រ ដែលបានបោះផ្សាយលក់ជាសាធារណៈរួចហើយ។ លក្ខណៈរបស់ទីផ្សារនេះគឺ វិនិយោគិនធ្វើការវិនិយោគជាមួយនឹងវិនិយោគិនផ្សេងៗ ដោយឡែក ប្រាក់ដែលបានមកពីសកម្មភាពជួញដូរលើទីផ្សារបន្ទាប់ គឺបានទៅលើអ្នកកាន់កាប់មូលបត្រ ពុំមែនក្រុមហ៊ុនបោះផ្សាយមូលបត្រទេ ពោលគឺក្រុមហ៊ុនបោះផ្សាយលក់មូលបត្រមិនទទួលបានផលប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ចពីការជួញដូរលើទីផ្សារបន្ទាប់ឡើយ។^៥

៥-ហិ លីតា. ២០១៧, កិច្ចដំណើរការទីផ្សារបន្ទាប់. មេរៀនសម្រាប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រឆ្នាំទី៤, សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និង វិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច

សម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជា អ្នកដែលផ្តល់កន្លែងសម្រាប់ជួញដូរមូលបត្រនៅលើទីផ្សារបន្ទាប់គឺក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា (ផ.ម.ក) ដែលជាប្រតិបត្តិករទីផ្សារមូលបត្រទទួលបានការអនុញ្ញាតពី គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា។

- ❖ ទីផ្សារមូលបត្រ (Organized Exchange) : សំដៅលើការជួញដូរមូលបត្រតាមរយៈទីផ្សារមូលបត្រ ដែលមានទីកន្លែងជួញដូរជាក់លាក់មួយ, មានវិធានទីផ្សារ និងមានប្រព័ន្ធជួញដូរដើម្បីគ្រប់គ្រងដំណើរការជួញដូរ។
- ❖ ទីផ្សារមូលបត្រក្រៅប្រព័ន្ធ (Over the counter- OTC) : សំដៅលើការជួញដូរមូលបត្រក្រៅទីផ្សារមូលបត្រ ដែលពុំមានទីកន្លែងជួញដូរជាក់លាក់ និងមិនផ្លូវការនោះទេ។ វិនិយោគិន អាចធ្វើការជួញដូរមូលបត្រ តាមរយៈ ទូរស័ព្ទ អ៊ីម៉ែល និងប្រព័ន្ធជួញដូររបស់ក្រុមហ៊ុនណាមួយ។ ភាគច្រើននៃទីផ្សារនេះ ក្រុមហ៊ុនពាណិជ្ជកម្មមូលបត្រ ជាអ្នកដាក់នូវការកំណត់ថ្លៃ ទិញ-លក់ជូនអតិថិជន និងក្រុមហ៊ុនពាណិជ្ជកម្មមូលបត្រដទៃទៀត។^៥ ដោយឡែកបច្ចុប្បន្ន នៅប្រទេសកម្ពុជាយើង មានតែទីផ្សារមូលបត្រ (Organized Exchange) ដែលដំណើរការ ពុំមានទីផ្សារ (OTC) នោះទេ។

១.២. មូលបត្រ

១.២.១. និយមន័យមូលបត្រ

យោងតាមច្បាប់ស្តីពីសហគ្រាសពាណិជ្ជកម្ម “មូលបត្រ ជាគំរូបណ្តដែលអាចដោះដូរជាសាធារណៈ ឬលើទីផ្សារមូលបត្រ”។ មូលបត្រ ជាភាគហ៊ុនដែលអាចជាចលនទ្រព្យរូបិយ ឬអរូបិយ។

សព្វថ្ងៃនេះ នៅកម្ពុជា មូលបត្រមានទម្រង់ជា អរូបិយ ដែលបានរក្សាទុកនៅក្នុងប្រតិបត្តិការរក្សាមូលបត្រ (CSD) ។

១.២.២. ប្រភេទនៃមូលបត្រ

១.២.២.១. មូលបត្រកម្មសិទ្ធិ

មូលបត្រសិទ្ធិគឺជាមូលបត្រដែលបានបោះផ្សាយដោយក្រុមហ៊ុនសាធារណៈដើម្បីគៀងគរមូលនិធិពីសាធារណៈជន។ វារួមបញ្ចូលទាំងភាគហ៊ុនរបស់ក្រុមហ៊ុន ដែលតំណាងឲ្យភាពជា

^៦-គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា. ២០១៧. មគ្គុទ្ទេសក៍ស្តីពីការស្វែងយល់ពីហិរញ្ញប្បទានតាមរយៈការបោះផ្សាយ លក់មូលបត្រកម្មសិទ្ធិ (ភាគហ៊ុន) ជាសាធារណៈនៅប្រទេសកម្ពុជា. ភ្នំពេញ៖ គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា ម្ចាស់របស់វិនិយោគិននៅក្នុងក្រុមហ៊ុននោះ។ ភាពជាម្ចាស់នៃទ្រព្យកម្មសិទ្ធិ នឹងផ្តល់សិទ្ធិដល់ ភាគហ៊ុនិកនូវចំណែកនៃប្រាក់ចំណេញរបស់ក្រុមហ៊ុនតាមរយៈភាគលាភ។ ភាគហ៊ុនិកគឺជាម្ចាស់ នៃអាជីវកម្ម ព្រមទាំងចូលរួមទទួល នូវការចែករំលែកភាពជោគជ័យ ឬបរាជ័យនៃអាជីវកម្មរបស់ ក្រុមហ៊ុន។ លទ្ធផលដំណើរការអាជីវកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុនចុះបញ្ជី ជាធម្មតាអាចវាយតម្លៃបាន តាម រយៈភាគលាភដែលភាគហ៊ុនិកបានទទួល និងតាមរយៈថ្លៃភាគហ៊ុនដែលបានដាក់ថ្លៃនៅលើទី ផ្សារ។

ជារួមមក មូលបត្រកម្មសិទ្ធិសំដៅលើដល់ផលប្រយោជន៍ ឬសិទ្ធិស្របច្បាប់លើមូលបត្រ នៃបញ្ចូលទាំងភាគហ៊ុនដែលមានសិទ្ធិបោះឆ្នោត និងគ្មានសិទ្ធិបោះឆ្នោតភាគហ៊ុនមិនបង់ថ្លៃគ្រប់ និង ភាគហ៊ុនបុរិមា។ មូលបត្រកម្មសិទ្ធិនេះចែកចេញជា២ប្រភេទ៖

- ភាគហ៊ុនធម្មតា : ផ្តល់ឱ្យភាគហ៊ុនិកនូវសិទ្ធិបោះឆ្នោត ប៉ុន្តែមិនធានាលើភាគលាភ។ ភាគហ៊ុនធម្មតាគឺ ជាភាគហ៊ុនដែលមានការលើកទឹកចិត្តដោយផ្ទាល់ដល់អ្នកកាន់ កាប់ភាគហ៊ុនតាមរយៈ ភាគលាភ ដែលទទួលបាន ពីប្រាក់ចំណេញរបស់ក្រុមហ៊ុន ការចំណេញលើមូលធន និងសិទ្ធិក្នុងការទិញភាគហ៊ុនថ្មីរបស់ក្រុមហ៊ុន នៅពេល ដែលក្រុមហ៊ុនសម្រេចក្នុងការបង្កើនដើមទុនចុះបញ្ជីរបស់ខ្លួន។
- ភាគហ៊ុនបុរិមា : មិនមានសិទ្ធិបោះឆ្នោត ប៉ុន្តែទទួលបានភាគលាភមុន។ ភាគហ៊ុន បុរិមា ក៏ជាផ្នែកមួយនៃទ្រព្យកម្មសិទ្ធិផងដែរ។ ភាពខុសគ្នារវាងភាគហ៊ុនបុរិមា និង ភាគហ៊ុនធម្មតាគឺ អ្នកកាន់កាប់ភាគហ៊ុនបុរិមានឹងមានសិទ្ធិទទួលបានមូលនិធិ ឬ ប្រាក់ចំណេញរបស់ក្រុមហ៊ុនមុនភាគហ៊ុនធម្មតា។

១.២.២.១. មូលបត្រកម្មបំណុល

មូលបត្របំណុល សំដៅដល់ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដែលបោះផ្សាយដោយបុគ្គលណាមួយ ដោយបញ្ជាក់ ឬទទួលស្គាល់នូវបំណុលរបស់ខ្លួនចំពោះបុគ្គលមួយទៀតដែលបានឱ្យខ្ចី ឬដាក់ ប្រាក់បញ្ញើជាមួយបុគ្គលនោះ ឬបុគ្គលនោះជំពាក់តាមវិធីផ្សេងពីនេះ ហើយទោះបីជាមាន ឬគ្មាន ទ្រព្យដាក់ធានាក្តី។ មូលបត្របំណុលចែកចេញជា២គឺ មូលបត្របំណុលបរិវត្ត និងមូលបត្រ បំណុលដែលមានធានា។

១.២.២.២. ឧបករណ៍ជេរីវេ

ឱ្យ

<http://csx.com.kh/kh/product/equities.jsp?MNCD=4020>

បុគ្គលណាមួយ ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងសិទ្ធិ កាតព្វកិច្ចទិញលក់ ឬដាក់ពាក្យសុំទិញមូលបត្រក្នុង ពេលអនាគតដោយមិនគិតថាបុគ្គលនេះមានបំណងប្រើសិទ្ធិ ឬមិនប្រើប្រាស់សិទ្ធិនេះក៏ដោយ។

១.៣. អត្ថប្រយោជន៍នៃទីផ្សារមូលបត្រ

ផ្អែកតាមឯកសារស្តីពី “គុណសម្បត្តិ និងគុណវិបត្តិរបស់ផ្សារមូលបត្រដល់សេដ្ឋកិច្ចជាតិ” ទីផ្សារមូលបត្រ គឺជាកត្តាមូលដ្ឋានមួយយ៉ាងសំខាន់សម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចជាតិគេតែងតែនិយាយថា ទីផ្សារមូលបត្រគឺជានិមិត្តរូបនៃសេដ្ឋកិច្ចមួយទាំងមូល។ ជាការពិតណាស់រាល់បម្រែបម្រួលនៃ បរិបទជាតិ និងអន្តរជាតិ (សេដ្ឋកិច្ច-សង្គមនិងនយោបាយ) វានឹងធ្វើឱ្យមានផលប៉ះពាល់ទៅដល់ ទីផ្សារមូលបត្រភ្លាម ដោយគ្រាន់តែមើលទៅលើសន្ទស្សន៍ហ៊ុន គេនឹងឃើញពីឥទ្ធិពលរបស់ទី ផ្សារមូលបត្រលើសេដ្ឋកិច្ចយ៉ាងណា ពីព្រោះសន្ទស្សន៍ហ៊ុនរបស់ផ្សារមូលបត្រ វាបានឆ្លុះបញ្ចាំង ពិស្តារភាពសេដ្ឋកិច្ចជាតិ។ ហេតុនេះ ស្ទើរតែគ្រប់បណ្តាប្រទេសអភិវឌ្ឍ និងកំពុងអភិវឌ្ឍទាំង អស់ មានទីផ្សារមូលបត្រនេះ ហើយវាបានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ដូចជា៖

ចំពោះអ្នកទិញភាគហ៊ុនអាចទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍៖

- ទទួលបានភាគលាភ (Dividend) ក្រុមហ៊ុនដែលបោះផ្សាយលក់ភាគហ៊ុន នឹងចែកប្រាក់ ចំណេញរបស់ខ្លួនជូនដល់វិនិយោគិន ដែលកំពុងកាន់កាប់ភាគហ៊ុនរបស់ក្រុមហ៊ុននោះ។ ទំហំភាគលាភ និងរយៈពេលនៃការចែកភាគលាភគឺអាស្រ័យទៅតាមការកំណត់របស់ ក្រុមហ៊ុនបោះផ្សាយ។
- ទទួលបានចំណេញមូលធន (Capital Gain) បន្ថែមលើភាគលាភ វិនិយោគិនអាចធ្វើការ លក់ភាគហ៊ុនចេញបាន ហើយអាចទទួលបានចំណេញមូលធន ប្រសិនបើភាគហ៊ុនឡើង ថ្លៃ។ ឧទាហរណ៍ប្រសិនបើភាគហ៊ុនដែលបានទិញមានតម្លៃ ៦០០០៛ ក្នុងមួយហ៊ុន ហើយ តម្លៃហ៊ុនក្នុងពេលបច្ចុប្បន្នគឺ ៧០០០៛ នោះវិនិយោគិននឹងទទួលបានប្រាក់ចំណេញមូល ធនចំនួន ១០០០៛ ក្នុងមួយភាគហ៊ុន។
- ការលើកទឹកចិត្តផ្នែកពន្ធ វិនិយោគិន ដែលទទួលបានភាគលាភពីការទិញភាគហ៊ុនត្រូវ ទទួលបានការកាត់បន្ថយពន្ធកាត់ទុក ៥០ ភាគរយ។

- ទទួលបានសិទ្ធិជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ ភាគហ៊ុននិកអាចចូលរួមបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាភិបាល និងអាចចូលរួមធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តផ្សេងៗនៅក្នុងក្រុមហ៊ុនតាមរយៈអភិបាលឯករាជ្យដែលជាតំណាង។
- បន្សល់កេរ្តិ៍មរតកជូនកូនចៅ ភាគហ៊ុនគឺជាឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដែលអាចផ្ទេរបាន។ វិនិយោគិនអាចផ្ទេរភាគហ៊ុនជូនសាច់ញាតិរបស់ខ្លួនដើម្បីជាទុកជាមរតក។
- ចូលរួមអភិវឌ្ឍសង្គមជាតិ ការចូលរួមវិនិយោគលើភាគហ៊ុន គឺជាការចូលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការអភិវឌ្ឍវិស័យមូលបត្រ ក៏ដូចជាសង្គមជាតិទាំងមូល ព្រោះតាមរយៈការវិនិយោគ វិនិយោគិនបានផ្តល់នូវហិរញ្ញប្បទានដល់ក្រុមហ៊ុនបោះផ្សាយ ដើម្បីអនុវត្តនូវគម្រោងវិនិយោគ ឬគម្រោងអភិវឌ្ឍផ្សេងៗ ដើម្បីរួមចំណែកអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិ។ ជាពិសេស វិនិយោគិនបានជួយបង្កើតការងារជូនដល់អ្នកដែលបម្រើការងារនៅក្នុងវិស័យរបស់ក្រុមហ៊ុននោះផងដែរ។
- ផលប្រយោជន៍ផ្សេងៗទៀតដែលភ្ជាប់នឹងប្រភេទភាគហ៊ុននីមួយៗ។

ចំពោះសេដ្ឋកិច្ចជាតិ៖

- (១) ទីផ្សារមូលបត្រជួយជំរុញឲ្យមហាជនបង្កើតនូវការសន្សំ និងកៀរគរមូលធនដែលនៅសេសសល់ មិនមានតម្រូវការប្រើប្រាស់យកទៅវិនិយោគក្នុងសេដ្ឋកិច្ច។
- (២) ទីផ្សារមូលបត្រគឺជា មធ្យោបាយមួយប្រមូលកៀរគរនូវប្រភពមូលធនដែលនៅទំនេរតូចៗមិនទាន់មានតម្រូវការប្រើប្រាស់ ពូនផ្គុំជាមូលធនធំមួយដើម្បី វិនិយោគក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចរូបវន្ត។
- (៣) ទីផ្សារមូលបត្រគឺជាឧបករណ៍មួយជួយសម្រួល ដល់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការអនុវត្តនូវកម្មវិធីអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច-សង្គម។
- (៤) ទីផ្សារមូលបត្រគឺជាឧបករណ៍មួយដើម្បីទាក់ទាញនិងស្រូបយកនូវមូលធនពីបរទេស។
- (៥) ទីផ្សារមូលបត្រជួយជំរុញឲ្យបណ្តាក្រុមហ៊ុននានា ប្រកបអាជីវកម្មដោយប្រសិទ្ធភាព និងមានគម្លាតភាព។
- (៦) ទីផ្សារមូលបត្រជួយជំរុញឲ្យប្រភពមូលធនក្នុងស្រុកមានចរាចរឬចលនាសរសើរ។
- (៧) ទីផ្សារមូលបត្រជួយបង្កើតនូវទំលាប់នៃការវិនិយោគ។

ជំពូកទី២

លក្ខណៈទូទៅនៃក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា

២.១. ប្រវត្តិនៃការបង្កើតទីផ្សារមូលបត្រ

ដើម្បីសម្រេចបាននូវការអភិវឌ្ឍប្រទេសកម្ពុជា ដោយឈរលើគោលដៅក្នុងការជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច តាមរយៈលំហូរមូលធន ការវិនិយោគ និង ការវិភាជន៍ជាថ្មីនូវមូលធនតាមយន្តការទីផ្សារមូលធន នៅខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៦ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកូរ៉េបានចុះ ហត្ថលេខាលើអនុស្សរណៈយោគយល់ ស្តីអំពី "ការអភិវឌ្ឍផ្សារមូលបត្រនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា"។ ដោយផ្អែកលើអនុស្សរណៈយោគយល់នេះ សម្តេចអគ្គសេនាបតីតេជោហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានប្រកាស បើកអោយដំណើរការគម្រោងបង្កើតទីផ្សារមូលបត្រនៅប្រទេសកម្ពុជា នៅ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៧។ នៅឆ្នាំ ២០០៨ អនុស្សរណៈយោគយល់មួយទៀតស្តីអំពី "ការបង្កើតផ្សារមូលបត្រនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា" ត្រូវបានចុះហត្ថលេខាដោយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកូរ៉េ។ នៅខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៩ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាដែលតំណាងដោយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និងក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកូរ៉េ បានចុះកិច្ចព្រមព្រៀង ក្រុមហ៊ុនចម្រុះ (Joint Venture) ដើម្បីបង្កើតផ្សារមូលបត្រ "ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា" ស្របតាមច្បាប់ស្តីអំពីសហគ្រាសសាធារណៈ។ ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជាបានចុះក្នុងបញ្ជីពាណិជ្ជកម្មនៅថ្ងៃទី ២៣ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១០។ ស្របតាមកិច្ចព្រមព្រៀង ក្រុមហ៊ុនចម្រុះ (Joint Venture) ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ កាន់កាប់ភាគហ៊ុនចំនួន ៥៥% នៃភាគហ៊ុនសរុបរបស់ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា ហើយ ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកូរ៉េកាន់កាប់ភាគហ៊ុនចំនួន ៤៥% នៃភាគហ៊ុនសរុបរបស់ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា។ ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជាបានទទួលអាជ្ញាបណ្ណជា ប្រតិបត្តិការទីផ្សារមូលបត្រ ប្រតិបត្តិការប្រព័ន្ធជាត់ទាត់ និងទូទាត់មូលបត្រ ព្រមទាំងប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រពីគណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា (គ.ម.ក.) ស្របតាមច្បាប់ស្តីអំពីការបោះផ្សាយ និងការជួញដូរ មូលបត្រមហាជន។

ក្រោមដំណើរការជាច្រើនដំណាក់កាលកន្លងមក នៅថ្ងៃទី១១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១១ គឺ ជាថ្ងៃប្រវត្តិសាស្ត្រដ៏សំខាន់មួយ នៃវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ និងជាមោទនភាពជាតិមួយសម្រាប់កម្ពុជា ដែលនៅទីបំផុត ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា (Cambodia Securities Exchange) បានឈានដល់ដំណាក់កាលចុងក្រោយ ដែលនឹងត្រូវបានសម្ពោធជាក់ឱ្យមានដំណើរការ ក្រោមអធិបតីភាពដ៏

ខ្នងខ្ពស់របស់ឯកឧត្តមឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី **តាត ឈន់** រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ និង ជាប្រធាន គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា។ ទន្ទឹមនឹងនោះ ការខិតខំប្រឹងប្រែងនៅតែ បន្តរហូតដល់ ថ្ងៃទី១២ ខែមករា ឆ្នាំ២០១២ ឯកឧត្តម ហ៊ាន សាហ៊ីប ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាល នៃផ្សារមូលបត្រ កម្ពុជា បានប្រកាសបញ្ជាក់ពីស្នាដៃ និងលទ្ធផលសម្រេចបានកន្លងមក ក៏ដូច ជាបង្ហាញពីភាព ត្រៀមខ្លួនរួចជាស្រេច សម្រាប់ដំណើរការផ្សារមូលបត្រមួយនេះនៅប្រទេសកម្ពុជា។ ជាក់ស្តែង ការរៀបចំ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទីផ្សារ ទាំងផ្នែករឹង ទាំងផ្នែកទន់ ត្រូវបាន សម្រេចដោយ ជោគជ័យទាំងស្រុង ពិសេសនោះគឺ **“ទីផ្សារ”**(ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រ កម្ពុជា) និង **“អន្តរការីទីផ្សារ”** (ក្រុមហ៊ុនមូលបត្រ)។ ប៉ុន្តែ នៅមានភាពយឺតយ៉ាវមួយចំនួន ពោលគឺ **“ផលិតផល”** (ក្រុមហ៊ុនចុះ បញ្ជី) កំពុងស្ថិតក្នុងដំណាក់កាលចុងក្រោយនៃការរៀបចំ ការបោះផ្សាយមូលបត្រលើកដំបូង (IPO) របស់ខ្លួន។ ជាលទ្ធផលចុងក្រោយបង្អស់នៃការងារ ខិតខំប្រឹងប្រែងកន្លងមក នៅថ្ងៃ ទី១៨ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១២ វេលាម៉ោង ០៩:០៩នាទីព្រឹក ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា បានអនុវត្ត ការជួញដូរមូលបត្រកម្មសិទ្ធិជាលើកដំបូងដែលត្រូវបាន ប្រកាសបើកជាផ្លូវការ តាមរយៈសារីដេ អូឌីខ្នងខ្ពស់របស់សម្តេច អគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** និងមានវត្តមានតំណាងដោយ ឯកឧត្តមឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី **តាតឈន់**។

២.២. នាមករណ៍ និងផ្លាកសញ្ញារបស់ផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា

នាមករណ៍

នាមករណ៍របស់ក្រុមហ៊ុនមាននាមជាភាសាខ្មែរថា ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា ដែល ហៅកាត់ថា (ផ.ម.ក.) និងជាភាសាអង់គ្លេសថា Cambodia Securities Exchange ដែលហៅកាត់ថា (CSX)។

ផ្លាកសញ្ញា

ផ្អាកសញ្ញារបស់ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជាមានអត្តសញ្ញាណដូចខាងក្រោម៖ ផ្នែកខាងលើ មានសរសេរអក្សរពណ៌ខៀវថា ផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា ដែលជាឈ្មោះតំណាងរបស់ក្រុមហ៊ុន។ រីឯនៅផ្នែកខាងស្តាំ មានរូបហង្សពណ៌មាសមួយ ដែលឈរលើមុខទៅខាងស្តាំ។ ចំនែកនៅពីក្រោមអក្សរផ្នែកខាងឆ្វេង មានឈ្មោះរបស់ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជាអក្សរកាត់ភាសាអង់គ្លេស ដែលមានពណ៌ខៀវដូចនឹងឈ្មោះខាងលើដែរ។

២.៣. ចក្ខុវិស័យរបស់ផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា

ដើម្បីធ្វើឲ្យក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា មានដំណើរការល្អនិងការរីកចម្រើន នៅលើមាតិកាមួយដ៏ត្រឹមត្រូវ ក្រុមហ៊ុនបានកំណត់គោលការណ៍យ៉ាងច្បាស់លាស់ ទៅលើចក្ខុវិស័យរបស់ខ្លួនគឺ ដើម្បីកសាងនូវ “មហាវិថី” ហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់កម្ពុជា ក្នុងគោលបំណងផ្តល់ភាពងាយស្រួលដល់អតិថិជនក្នុងការជួញដូរមូលបត្រ។

២.៤. បេសកកម្មក្រុមហ៊ុនមូលបត្រកម្ពុជា

ដើម្បីសម្រេចបាននូវចក្ខុវិស័យខាងលើ ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រ បានដាក់ចេញនូវបេសកកម្មមួយចំនួនដូចជា៖

- ❖ ជួញសម្រួលក្នុងការកៀរគរមូលធនរបស់ក្រុមហ៊ុននៅកម្ពុជា
- ❖ បង្កើត និងបង្កើននូវបរិយាកាសជួញដូរមូលបត្រដែលអំណោយផលដល់វិនិយោគិនទាំងក្នុង និងក្រៅប្រទេស
- ❖ បង្កើតនូវផលិតផល និងសេវាកម្មដ៏ទំនើបជាច្រើនប្រភេទសម្រាប់អ្នកចូលរួម ទីផ្សារទាំងអស់
- ❖ ជួយដាក់ឲ្យដំណើរការនូវ សហគ្រាសសាធារណៈមួយដែលមាន ស្វ័យចីរភាពក្រោមមគ្គុទេសដឹកនាំរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។

២.៥. ព័ត៌មានទំនាក់ទំនងរបស់ក្រុមហ៊ុនមូលបត្រកម្ពុជា

អាសយដ្ឋាន : អាគារ ផ.ម.ក. វិថីព្រះមហាក្សត្រីយានី កុសុមៈ (ផ្លូវ ១០៦) សង្កាត់ វត្តភ្នំ
ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ទូរស័ព្ទ : (៨៥៥) ២៣ ៩៥ ៨៨៨៨/ ២៣ ៩៥ ៨៨៨៥

ទូរសារ : (៨៥៥) ២៣ ៩៩ ៥៥ ៥៨

គេហទំព័រ : www.csx.com.kh

ហ្វេសប៊ុក : <https://www.facebook.com/cambodia.csx/>

ក្រសួងនិងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ : info@csx.com.kh

២.៦. តួអង្គសំខាន់ក្នុងការដ្ឋានដូចម្តេចមូលបត្រក្នុងផ.ម.ក.

តួអង្គសំខាន់ៗរបស់ទីផ្សារបន្ទាប់មានជាច្រើនដូចខាងក្រោម៖

តួអង្គចំបងមានដូចជា៖

- ប្រតិបត្តិករទីផ្សារមូលបត្រ (ផ.ម.ក)
- ប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់ និងទូទាត់មូលបត្រ
- ប្រតិបត្តិកររក្សាទុកមូលបត្រ
- ភ្នាក់ងារទូទាត់សាច់ប្រាក់ទាក់ទងនឹងមូលបត្រ
- ក្រុមហ៊ុនមូលបត្រ

តួអង្គបន្ទាប់បន្សំមានដូចជា៖

- ភ្នាក់ងារចុះបញ្ជីផ្ទេរមូលបត្រ
- ភ្នាក់ងារទូទាត់។

២.៧. រចនាសម្ព័ន្ធនៃការគ្រប់គ្រង និងក្រុមប្រឹក្សាភិបាល

រចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងរបស់ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា
ឧបសម្ព័ន្ធនៃបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងសម្រាប់ការគ្រប់គ្រង ផ.ម.ក

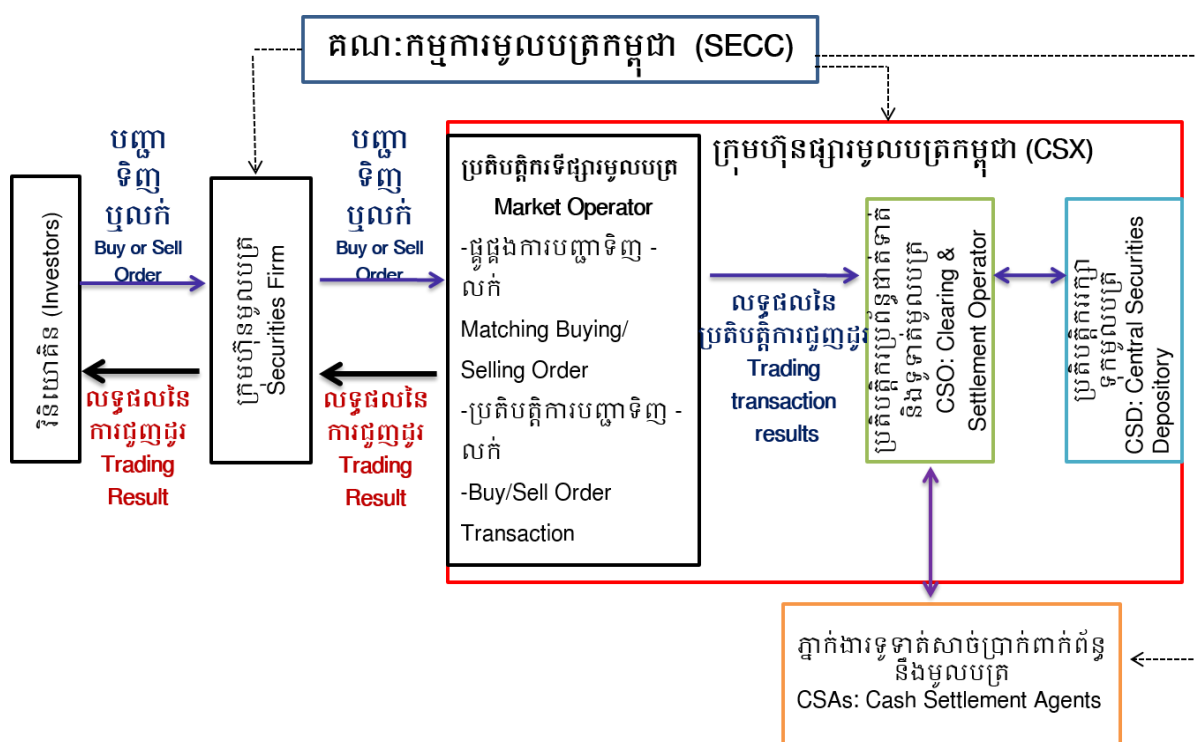

ជំពូកទី៣

ការជួញដូរមូលបត្រនៅផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា

៣.១. ការជួញដូរមូលបត្រនៅផ្សារមូលបត្រ

ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា ឬហៅថាទីផ្សារបន្ទាប់គឺ អនុវត្តនូវការជួញដូរមូលបត្រស្ថិតក្រោមវិធាននិងយន្តការប្រតិបត្តិការទីផ្សារ។ ការជួញដូរនេះគឺ រវាងវិនិយោគិន និងវិនិយោគិននូវមូលបត្រដែលបានបោះផ្សាយលក់ជាសាធារណៈរួចហើយ។

៣.១.១ ការវិនិយោគនៅផ្សារមូលបត្រ

ការវិនិយោគនៅក្នុងទីផ្សារមូលបត្រត្រូវបានចែកជា ៣ ដំណាក់កាលធំៗ៖

៣.១.១.១ ដំណាក់កាលទី១ ការត្រៀមខ្លួនមុនពេលជួញដូរ

- **គោលបំណងវិនិយោគ** : វិនិយោគិនអាចប្រឹក្សាជាមួយក្រុមហ៊ុនទីប្រឹក្សាវិនិយោគដែលមានបទពិសោធន៍ និងគុណវុឌ្ឍិ ដើម្បីជួយបង្កើតនូវគោលបំណងវិនិយោគ ឬ ធ្វើការសាកល្បងលើយោបល់របស់ក្រុមហ៊ុនទាំងនោះ។ ការប្រឹក្សានេះអាចជួយឱ្យវិនិយោគិនវាយតម្លៃលើគោលបំណងដែលអាចទុកចិត្តបាន និងកម្រិតហានិភ័យដែលនឹងអាចកើត

មានក្នុងការវិនិយោគនេះ។ វិនិយោគិនគួរពិចារណាជាមុនលើកត្តាហានិភ័យ និងគម្រោង វិនិយោគមុនពេលសំរេចចិត្តក្នុងការវិនិយោគលើអ្វីមួយដូចខាងក្រោម៖

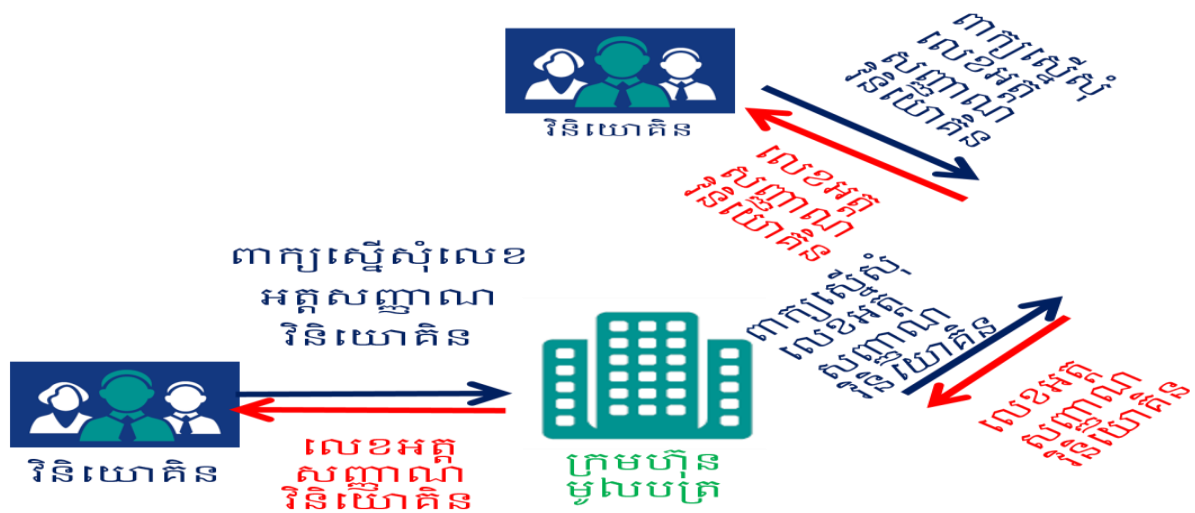
ក. វិនិយោគិនគប្បីចោទសួរនូវសំណួរដូចជា៖

- តើអ្វីទៅជាគោលបំណងនៃការវិនិយោគរបស់អ្នក?
- តើថវិកាចំនួនប៉ុន្មានដែលអ្នកគួរតែធ្វើការវិនិយោគ?
- តើអ្នកគួរវិនិយោគនៅកន្លែងណា? ទីផ្សារមូលបត្រ ដាក់ប្រាក់បញ្ញើនៅធនាគារ ឬ ការវិនិយោគលើអចលនទ្រព្យជាដើម។

ខ. វិនិយោគិនគួរពិចារណាលើពាក្យស្លោក ដែលបានលើកឡើងថា ៖

- ការវិនិយោគដែលមានហានិភ័យខ្ពស់ នោះប្រាក់ចំណេញអាចទទួលបានក៏ខ្ពស់ ដែរ (High risk, high return)
- គួរកុំប្រថុយវិនិយោគលើគម្រោងវិនិយោគតែមួយ (Don't put all your eggs in one basket)
- សាច់ប្រាក់អាចបង្កើតសាច់ប្រាក់បាន (Money makes Money)

- **លេខអត្តសញ្ញាណវិនិយោគិន**: វិនិយោគិនអាចស្នើសុំលេខអត្តសញ្ញាណវិនិយោគិនដោយ ផ្ទាល់នៅ គ.ម.ក ឬតាមរយៈក្រុមហ៊ុនមូលបត្រ។ លេខអត្តសញ្ញាណវិនិយោគិនមាន សុពលភាពរយៈពេល១០ឆ្នាំហើយវិនិយោគិនអាចស្នើសុំបន្តលេខអត្តសញ្ញាណវិនិយោគិន មុនពេលអស់សុពលភាព៣ខែ។ ទម្រង់លេខអត្តសញ្ញាណវិនិយោគិនមាន ១២ ខ្ទង់ ផ្ដើមដោយអក្សរ D សម្រាប់ខ្មែរ និង F សម្រាប់បរទេស។ ឧទាហរណ៍ : D12345678901 ឬ F12345678901។ ដើម្បីទទួលបានអត្តសញ្ញាណវិនិយោគិន ដោយវិនិយោគិនម្នាក់ អាចមានលេខអត្តសញ្ញាណវិនិយោគបានតែមួយប៉ុណ្ណោះ ហើយវិនិយោគិនទាំងអស់ចាំបាច់ត្រូវតែមានលេខអត្តសញ្ញាណវិនិយោគិន ទើបអាចធ្វើការជួញដូរមូលបត្របាន។ កម្រៃនៃការដាក់ស្នើសុំលេខអត្តសញ្ញាណវិនិយោគិន ចំពោះរូបវន្តបុគ្គល ២,០០០រៀល និងចំពោះនីតិបុគ្គល ៥០,០០រៀល។ រីឯការដាក់ពាក្យស្នើវិនិយោគិនចំពោះរូបវន្តបុគ្គលត្រូវភ្ជាប់មកជាមួយនូវ អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ លិខិតឆ្លងដែន និងរូបថត៤x៦ មួយសន្លឹក។ ចំពោះ នីតិបុគ្គលត្រូវថតចម្លងវិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីក្រុមហ៊ុន និងអាជ្ញាបណ្ណជាដើម។

- ការជ្រើសរើសក្រុមហ៊ុនមូលបត្រ: វិនិយោគិនអាចជ្រើសរើសក្រុមហ៊ុនមូលបត្រដែលខ្លួនពេញចិត្ត និងការពិចារណាលើកត្តាមួយចំនួនដូចជា សេវាកម្ម ផ្នែកប្រែប្រួលសា និង សិទ្ធិព្រមទាំងកាតព្វកិច្ចរបស់អតិថិជនក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងរវាង វិនិយោគិន និងក្រុមហ៊ុនមូលបត្រ។ វិនិយោគិនត្រូវជ្រើសរើសក្រុមហ៊ុនមូលបត្រ ដែលជាសមាជិករបស់ ផ.ម.ក ដើម្បីជាអ្នកតំណាងរបស់ខ្លួនក្នុងការជួញដូរមូលបត្រមានដូចជា៖

១. ក្រុមហ៊ុនធានាទិញមូលបត្រ (Securities Underwriter/6SF) មាន៖

- ភ្នំពេញ ស៊ីឃ្យូរីធី ភីអិលស៊ី
- អ អេច ប៊ី ឥណ្ឌូឆែណា ស៊ីឃ្យូរីធី ម.ក
- កាណា ស៊ីឃ្យូរីធី អិលធីឌី
- កម្ពុ ស៊ីឃ្យូរីធី ភីអិលស៊ី
- យាន់តា ស៊ីឃ្យូរីធី (ខេមបូឌា) ភីអិលស៊ី
- អេសប៊ីអាយ រ៉ូយ៉ាល់ ស៊ីឃ្យូរីធី។

២. ក្រុមហ៊ុនពាណិជ្ជករមូលបត្រ (Securities Dealer/1SF) មាន៖

- ហ្គោលដេន ហ្វ័រឈ្នួន (ខេមបូឌា) ស៊ីឃ្យូរីធី ភីអិលស៊ី

៣. ក្រុមហ៊ុនឈ្នួញជើងសាមូលបត្រ (Securities Broker/3SF)

- ខេមបូឌា - វៀតណាម ស៊ីឃ្យូរីធី ភីអិលស៊ី
- អេស៊ីលីដា ស៊ីឃ្យូរីធី ភីអិលស៊ី

- ខេប ស៊ីឃ្យូរីធី លីមីធីត

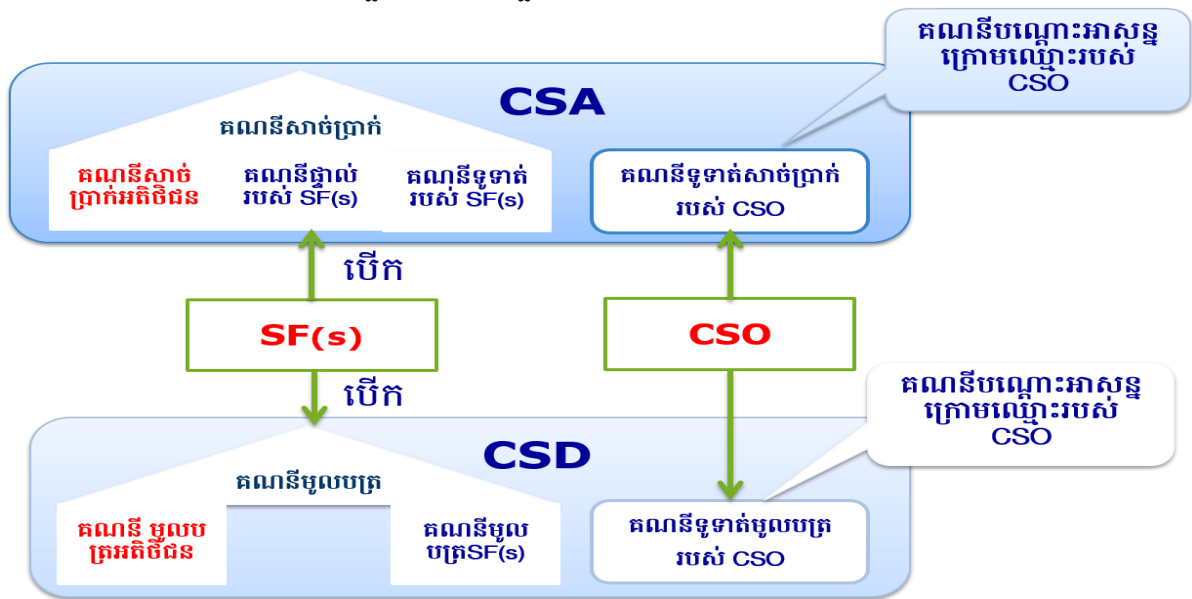
៤. ក្រុមហ៊ុនផ្តល់ប្រឹក្សាវិនិយោគ (Investment Advisor/2SF)

- ANGKOR CAPITAL SPECIALIZED BANK
- F.U.G.I INVESTMENT EXCELLENCE

- **ការបើកគណនីសាច់ប្រាក់ និងគណនីមូលបត្រ :** វិនិយោគិនអាចបើកគណនីជួញដូរបានតែមួយប៉ុណ្ណោះចំពោះក្រុមហ៊ុនមូលបត្រមួយ។ ក្រុមហ៊ុនមូលបត្រដែលកំពុងដំណើរការបច្ចុប្បន្ន ដែលជាសមាជិករបស់ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជាចំនួន១០ ក្រុមហ៊ុន។ ដូច្នេះ វិនិយោគិនអាចបើកគណនីជួញដូរអតិបរមាចំនួនដប់ប៉ុន្តែ វិនិយោគិនមិនគួរបើកគណនីច្រើនពេកនោះទេ វិនិយោគិនគួរប្រើសេវាក្រុមហ៊ុន មូលបត្រពីរ ឬ បីទៅតាមតម្រូវការផ្ទាល់ខ្លួន ដោយផ្អែកលើគុណភាពសេវាកម្ម ចំនួនសេវាកម្ម និងកម្រៃសេវាជាដើម។ នៅពេលដែលប្រើសេវាក្រុមហ៊ុនមូលបត្រដែលជាភ្នាក់ងារបម្រើសេវាកម្មមូលបត្ររួចហើយ វិនិយោគិនត្រូវអញ្ជើញទៅក្រុមហ៊ុន មូលបត្រនោះដោយយកទៅជាមួយនូវ ៖ អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ ឬលិខិតឆ្លងដែនសម្រាប់ជនបរទេស និង រូបថត៤x៦ និង ចំពោះនីតិបុគ្គល ត្រូវថតចម្លងវិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីក្រុមហ៊ុន និងអាជ្ញាបណ្ណជាដើម។ ការបើកគណនីជួញដូរគឺសំដៅលើការបើកគណនីមូលបត្រ និងគណនីសាច់ប្រាក់នៅក្រុមហ៊ុនមូលបត្រដែលយើងប្រើសេវា។ វិនិយោគិនមានគណនីមូលបត្រ ដោយមូលបត្រទាំងនេះត្រូវបានបង្កើតជាតួលេខ កត់ត្រាក្នុងប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រ ដូចការបង្កើតក្រដាសប្រាក់ទៅជាតួលេខកត់ត្រាក្នុងប្រព័ន្ធ កុំព្យូទ័រក្នុងធនាគារដែរ។ ចំណែកឯគណនីសាច់ប្រាក់វិញវិនិយោគិនអាចយក សាច់ប្រាក់ទៅបញ្ចូលក្នុងគណនីនោះ ឬអាចផ្ទេរពីគណនីសាច់ប្រាក់ផ្ទាល់ខ្លួនទៅកាន់គណនីសាច់ប្រាក់សម្រាប់ការជួញដូរមូលបត្រនេះបាន។ ពេលដែលគណនី ជួញដូរមានដំណើរការហើយ វិនិយោគិនអាចទិញ-លក់ភាគហ៊ុននៃក្រុមហ៊ុនដែលបានចុះបញ្ជីនៅ ៨.ម.ក តាមរយៈក្រុមហ៊ុនមូលបត្រដែលខ្លួនបានបើកគណនី ជួញដូរ។ វិនិយោគិនអាចបង្គាប់ទៅក្រុមហ៊ុន មូលបត្រដើម្បីទិញ ឬលក់មូលបត្រណាមួយ តាមរយៈការអញ្ជើញទៅក្រុមហ៊ុន មូលបត្រនោះដោយផ្ទាល់ ឯកសារជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ តាមរយៈទូរស័ព្ទ ពាក្យសម្តី សារអេឡិចត្រូនិក

ត្រូវបាន ឬមធ្យោបាយផ្សេងទៀតដែលផ្តល់ដោយក្រុមហ៊ុនមូលបត្រ នូវព័ត៌មានចំនួន ៤ គឺ

១. ឈ្មោះមូលបត្រ
២. បរិមាណ
៣. ថ្លៃ
៤. ប្រភេទនៃបញ្ហាទិញ ឬបញ្ហាជួលកាត់។

៣.១.១.២ ដំណាក់កាលទី២ ការវិនិយោគ

វិនិយោគិនអាចលក់ភាគហ៊ុន ទៅឱ្យវិនិយោគិនដទៃទៀតដែលចង់ទិញភាគហ៊ុន។ ការទិញលក់ រវាងវិនិយោគិនគ្នាឯងនេះគេហៅថា ការទិញលក់ភាគហ៊ុននៅទីផ្សារបន្ទាប់ (Secondary Market) ដែលទីផ្សារនេះត្រូវបានគំណាងដោយក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា (ជ.ម.ក) ដែលមាន តួនាទីក្នុងការផ្តល់សេវាទឹកនៃ និងប្រព័ន្ធជូញដូរសម្រាប់វិនិយោគិនងាយស្រួលរកជូញដូរ។ វិនិយោគិនអាចធ្វើការជូញដូរមូលបត្របាន ក្រោយពីទទួលបានលេខអត្តសញ្ញាណវិនិយោគិន និងលេខគណនីជូញដូរ។ វិនិយោគិនអាចដាក់បញ្ហាទិញ ឬលក់មូលបត្រ ត្រូវមានសាច់ប្រាក់ ឬ ភាគហ៊ុន១០០% សំរាប់ការទិញ ឬលក់។

៣.១.១.៣ ដំណាក់កាលទី៣ ការធ្វើអោយប្រសើរឡើងវិស័យការវិនិយោគ

បន្ទាប់ពីធ្វើការវិនិយោគក្នុងទីផ្សារមូលបត្រ វិនិយោគិនទទួលបានបទពិសោធន៍ជាច្រើន និងចំណេះដឹងទាក់ទងនឹងការជួញដូរមូលបត្រ ដូចនេះវិនិយោគិនគួរតែមានសកម្មភាពដូចខាងក្រោមបន្ថែមទៀត៖

- ពិនិត្យឡើងវិញលើគោលបំណង ដែលអ្នកបានកំណត់មុនពេលជួញដូរ និងរៀបចំគោលបំណង និងយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងការវិនិយោគរបស់អ្នក ដើម្បីធ្វើអោយការជួញដូរកាន់តែប្រសើរឡើង។
- បន្តសិក្សា ស្វែងយល់ពីទីផ្សារមូលបត្រ និង ការវិភាគលើទីផ្សារមូលបត្រ ព្រមទាំងឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត តាមរយៈការចូលរួមសិក្ខាសាលាវគ្គបណ្តុះបណ្តាល និងស្វ័យសិក្សាជាដើម។
- គប្បីតាមដានព័ត៌មានទាក់ទងនឹងវិស័យមូលបត្រ ជាពិសេសទាក់ទងនឹងក្រុមហ៊ុនបោះផ្សាយលក់មូលបត្រដែលអ្នកបានកាន់កាប់មូលបត្រ។ (ឯកសារផ្តល់ព័ត៌មាន និង ឯកសារផ្តល់ព័ត៌មានជាប្រចាំ)
- ធ្វើជាភាគហ៊ុននិកដែលមានការទទួលខុសត្រូវ។
- ត្រៀមធ្វើការជួញដូរ និងជួញដូរលើឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀតឬបង្កើតជាផលបត្រ (Portfolio)។
- ចៀសវាងក្លាយខ្លួនជាជនរងគ្រោះពីការឆរចោក។

៣.១.២. វិធានប្រតិបត្តិការទីផ្សារ

៣.១.២.១. ដំណើរការប្រតិបត្តិការ

៣.១.២.១.១. ម៉ោងជួញដូរ

ការជួញដូរចាប់ផ្តើមឡើងរៀងរាល់ពីថ្ងៃចន្ទដល់ថ្ងៃសុក្រ លើកលែងតែថ្ងៃឈប់សម្រាកជាសាធារណៈ ហើយម៉ោងជួញដូរចាប់ពីម៉ោង ០៨:០០ ដល់១១:៣០ព្រឹក។ ការអនុវត្តការជួញដូរត្រូវធ្វើឡើង២ដងក្នុង១ថ្ងៃ ដោយការអនុវត្តលើកទីមួយនៅម៉ោង ០៩:០០ ដល់ម៉ោង ១១:០០ ព្រឹក និងនៅម៉ោង ១១:៣០ ព្រឹក ម្តងទៀតមុនពេលបិទផ្សារ។ បើការបញ្ជាទិញ ឬលក់លើកទីមួយនៅម៉ោង ០៩:០០ មិនបានសម្រេច ការបញ្ជានោះត្រូវបានស្តុកទុកបញ្ជានៅក្នុងការជួញដូរលើកទីពីរនៅម៉ោង ១១:៣០ទៀត បើមិនបានសម្រេចទៀត គឺអស់សុពលភាពត្រឹមថ្ងៃនោះហើយ។ វិនិយោគិនអាចធ្វើការជួញដូរម្តងទៀតនៅថ្ងៃបន្ទាប់ដោយការធ្វើការដាក់បញ្ជាសារជាថ្មី។

៣.១.២.១.២. បញ្ជា

បច្ចុប្បន្ន ផ.ម.ក.មានបញ្ជាតែមួយប៉ុណ្ណោះគឺ “បញ្ជាមានកំណត់” ថ្លៃបញ្ជាទិញគឺជាថ្លៃហ៊ានទិញខ្ពស់បំផុត ហើយថ្លៃបញ្ជាលក់គឺជាថ្លៃហ៊ានលក់ទាបបំផុត។ រាល់បញ្ជាទាំងឡាយមានសុពលភាពចាប់ពីពេលទទួលបាននៅក្នុងប្រព័ន្ធជួញដូរ រហូតដល់ម៉ោងបិទផ្សារនៃថ្ងៃតែមួយ ឬរហូតដល់បញ្ជានោះត្រូវបានអនុវត្តនៅអំឡុងវគ្គជួញដូរនៃថ្ងៃតែមួយ។ ឧទាហរណ៍៖ បញ្ជាទិញមានកំណត់មួយដែលមានថ្លៃ៤០,០០០រៀល អាចនឹងត្រូវបានជួញដូរនៅថ្លៃ ៤០,០០០រៀល ឬថោកជាងនេះ ហើយចំណែកឯបញ្ជាលក់មានកំណត់ដែលមានថ្លៃ៤០,០០០រៀល អាចនឹងត្រូវបានជួញដូរនៅថ្លៃ ៤០,០០០រៀល ឬខ្ពស់ជាងនេះ។

៣.១.២.១.៣. ឯកតាជួញដូរ

ចំនួនឯកតាជួញដូរមូលបត្រកម្មសិទ្ធិអប្បបរមានៅផ.ម.ក ចាប់ពី០១ ឯកតាមូលបត្រ។ ថ្លៃប្រែប្រួលទៅតាមឯកតាថ្លៃ (ឯកតាគម្លាតថ្លៃ) ដែលត្រូវបានកំណត់ដូចខាងក្រោម (ទឹកប្រាក់ទាំងអស់គិតជារៀល)៖

<u>ថ្លៃ (P)</u>	<u>ឯកតាគម្លាតថ្លៃ</u>	<u>ឧទាហរណ៍ថ្លៃបញ្ជាដែលខុស</u>	<u>ឧទាហរណ៍ថ្លៃបញ្ជាដែលត្រឹមត្រូវ</u>
<u>10 – ៤.០០០[</u>	<u>១០</u>	<u>២.៥៥៥; ៣.០១២; ៣.៩៩៩</u>	<u>២.៥៥០; ២.៥៦០; ៣.០១០; ៣.០២០; ៣.៩៩០</u>
<u>[៤.០០០ – ២០.០០០[</u>	<u>២០</u>	<u>៤.២១០; ១៩.៥២៥</u>	<u>៤.២០០; ៤.២២០; ១៩.៥២០; ១៩.៥៤០</u>
<u>[២០.០០០ – ៤០.០០០[</u>	<u>៥០</u>	<u>២០.១១០; ៣៥.៥៣០</u>	<u>២០.១០០; ២០.១៥០; ៣៥.៥០០; ៣៥.៥៥០</u>
<u>[៤០.០០០ – ១០០.០០០[</u>	<u>១០០</u>	<u>៥០.៧២០; ៩០.៤៥០</u>	<u>៥០.៧០០; ៥០.៨០០; ៩០.៤០០; ៩០.៥០០</u>
<u>[១០០.០០០ – ២០០.០០០[</u>	<u>២០០</u>	<u>១៥០.៥០០; ១២៥.៣០០</u>	<u>១៥០.៤០០; ១៥០.៦០០; ១២៥.៤០០</u>
<u>[២០០.០០០ – ៤០០.០០០[</u>	<u>៥០០</u>	<u>៣០០.១០០; ៣៥០.២០០</u>	<u>៣០០.០០០; ៣០០.៥០០; ៣៥០.៥០០</u>
<u>[៤០០.០០០ – [</u>	<u>១.០០០</u>	<u>៦២០.៥០០; ៨៥២.១០០</u>	<u>៦២០.០០០; ៦២១.០០០; ៨៥២.០០០</u>

៣.១.២.២. ដែនកំណត់នៃការប្រែប្រួលថ្លៃមូលដ្ឋាន

ការកំណត់ថ្លៃអាស្រ័យលើថ្លៃមូលដ្ឋាន ជាទូទៅថ្លៃមូលដ្ឋានគឺជាថ្លៃបិទនៃថ្ងៃជួញដូរចុងក្រោយ។ ដែនកំណត់នៃការប្រែប្រួលថ្លៃមូលបត្រ សម្រាប់ការជួញដូរមូលបត្រនៅលើទីផ្សារបន្ទាប់គឺ អនុញ្ញាតឲ្យប្រែប្រួលពី -៥% ទៅ +៥% (បូក ឬ ដកប្រាំភាគរយ) នៃថ្លៃមូលដ្ឋាន ហើយទឹកប្រាក់ដែលទាបជាងឯកតាគម្លាតម្លៃត្រូវបានកាត់ចេញ។ វិនិយោគិនអាចដាក់បញ្ជីបានតែក្នុងចន្លោះទេ បើដាក់ខុសពីបម្រែបម្រួលនេះនឹងមិនអាចបញ្ជាទិញ លក់បានទេ។ គេកំណត់ពី-៥% ទៅ +៥% ដើម្បីកុំឲ្យថ្លៃមានការប្រែប្រួលខ្លាំងពេក ដើម្បីរក្សាស្ថេរភាពទីផ្សារ។ ជាក់ស្តែង បច្ចុប្បន្ន ផ.ម.ក. គ្រោងនឹងដាក់ចេញនូវដែនកំណត់នៃការប្រែប្រួលថ្លៃថ្មីគឺ ការប្រែប្រួលពី -១០% ទៅ +១០% (បូក ឬដកដប់ភាគរយ) នៃថ្លៃមូលដ្ឋាន។ (ឧបសម្ព័ន្ធទី៧)

- ករណីទី ១ ថ្លៃមូលដ្ឋាន = ១២.០០០ ៛

បញ្ចូលក់	ថ្លៃ	បញ្ជាទិញ
ដែនកំណត់ថ្លៃខាងលើ (+៥%)	១២.៦០០	ឯកតាគម្លាតថ្លៃ ២០៛
	១២.៥៨០	
	:	
	១២.០២០	
ថ្លៃមូលដ្ឋាន	១២.០០០	
	១១.៩៨០	
	:	
	១១.៩២០	
ដែនកំណត់ថ្លៃខាងក្រោម (-៥%)	១១.៤០០	

$$១២.០០០ \times ៥\% = ៦០០$$

$$១២.០០០ + ៦០០ = ១២.៦០០ \text{ ដែនកំណត់ថ្លៃខាងលើ}$$

$$១២.០០០ - ៦០០ = ១១.៤០០ \text{ ដែនកំណត់ថ្លៃខាងក្រោម}$$

- ករណីទី ២ ថ្លៃមូលដ្ឋាន = ៤.០០០ ៛

បញ្ចូលក់	ថ្លៃ	បញ្ចេញ
ដែនកំណត់ថ្លៃខាងលើ (+៥%)	៤.២០០	ឯកតាគម្លាតថ្លៃ ២០៛
	៤.១៨០	
	:	
	៤.០២០	
ថ្លៃមូលដ្ឋាន	៤.០០០	ឯកតាគម្លាតថ្លៃ ១០៛
	៣.៩៩០	
	:	
	៣.៨១០	
ដែនកំណត់ថ្លៃខាងក្រោម (-៥%)	៣.៨០០	

$$4.000 \times 5\% = 200$$

$$4.000 + 200 = 4.200 \text{ ដែនកំណត់ថ្លៃខាងលើ}$$

$$4.000 - 200 = 3.800 \text{ ដែនកំណត់ថ្លៃខាងក្រោម}$$

- ករណីទី ៣ ថ្លៃមូលដ្ឋានទាបជាង ២០០ ៛

បញ្ចូលក់	ថ្លៃ	បញ្ចេញ
ដែនកំណត់ថ្លៃខាងលើ (+៥%)	១៦០	ឯកតាគម្លាតថ្លៃ ១០៛
ថ្លៃមូលដ្ឋាន	១៥០	
ដែនកំណត់ថ្លៃខាងក្រោម (-៥%)	១៤០	

$$150 \times 5\% = 7.5 \Rightarrow 10\text{៛}$$

$$150 + 10 = 160 \text{ ដែនកំណត់ថ្លៃខាងលើ}$$

$$150 - 10 = 140 \text{ ដែនកំណត់ថ្លៃខាងក្រោម}$$

- ករណីទី ៤ ថ្លៃមូលដ្ឋាន= ១៩.៥៨០ ៛

បញ្ចូលក់	ថ្លៃ	បញ្ចូលទិញ
	២០.៥៤០	
ដែនកំណត់ថ្លៃខាងលើ	២០.៥០០	
	២០.៤៥០	
	.	ឯកតាគម្លាតថ្លៃ ៥០៛
	២០.០៥០	
	២០.០០០	
	១៩.៩៨០	
	.	
	១៩.៦០០	
ថ្លៃមូលដ្ឋាន	១៩.៥៨០	ឯកតាគម្លាតថ្លៃ ២០៛
	១៩.៥៦០	
	.	
	១៨.៦៤០	
ដែនកំណត់ថ្លៃខាងក្រោម	១៨.៦២០	

$$\begin{aligned}
 ១៩.៥៨០ \times ៥\% &= ៩៧៩ \Rightarrow ៩៦០ \text{ ៛} \\
 ១៩.៥៨០ + ៩៦០ &= ២០.៥៤០ \\
 ១៩.៥៨០ - ៩៦០ &= ១៨.៦២០
 \end{aligned}$$

- ករណីទី ៥ ថ្លៃមូលដ្ឋាន= ២០.៨៥០ ៛

បញ្ចូលក់	ថ្លៃ	បញ្ចូលទិញ
ដែនកំណត់ថ្លៃខាងលើ	២១.៨៥០	
	២១.៨០០	
	:	
	២០.៩០០	
ថ្លៃមូលដ្ឋាន	២០.៨៥០	ឯកតាគម្លាតថ្លៃ ៥០៛
	២០.៨០០	
	:	
	២០.០៥០	
	២០.០០០	
	១៩.៩៨០	
	:	ឯកតាគម្លាតថ្លៃ ២០៛
	១៩.៨៨០	
ដែនកំណត់ថ្លៃខាងក្រោម	១៩.៨៦០	
	១៩.៨៥០	

$$\begin{aligned}
 ២០.៨៥០ \times ៥\% &= ១.០៤៣ \Rightarrow ១.០០០ \text{ ៛} \\
 ២០.៨៥០ + ១.០០០ &= ២១.៨៥០ \\
 ២០.៨៥០ - ១.០០០ &= ១៩.៨៥០
 \end{aligned}$$

៣.១.២.៣. ការអនុវត្តការដ្ឋាន

៣.១.២.៣.១. អាទិភាពនៃការបញ្ចេញ/លក់

ក. ថ្លៃ

- បញ្ចូលកំដែលមានថ្លៃទាបជាង មានអាទិភាពលើបញ្ចូលកំដែលមានថ្លៃខ្ពស់ជាង។
- បញ្ចេញកំដែលមានថ្លៃខ្ពស់ជាង មានអាទិភាពលើបញ្ចេញកំដែលមានថ្លៃទាបជាង។

ខ. ពេលវេលា

- ក្នុងករណីបញ្ចូលមានថ្លៃដូចគ្នា បញ្ចូលដែលទទួលបានមុនមានអាទិភាពលើបញ្ចូលដែលទទួលបានក្រោយ។
- ក្នុងករណីបញ្ចូលមានថ្លៃដូចគ្នា បញ្ចូលដែលទទួលបានមុនមានអាទិភាពលើការបញ្ចេញដែលទទួលបានក្រោយ ។

ការបញ្ចេញ/លក់តាមរយៈវិធីសាស្ត្រដេញថ្លៃ ដោយយកថ្លៃតែមួយ ឬវិធីសាស្ត្រដេញថ្លៃដោយយកថ្លៃច្រើនដូចខាងក្រោម៖

ក. ការដេញថ្លៃដោយយកថ្លៃតែមួយ

គោលការណ៍៖

១. បញ្ចូលទាំងអស់ត្រូវដ្ឋាននៅថ្លៃតែមួយ និងត្រូវរងចាំដល់ម៉ោងដ្ឋាន

២. ថ្លៃដ្ឋានជាថ្លៃដែលអាចដ្ឋាននៅបរិមាណច្រើនបំផុត

បញ្ចូលកំ	ថ្លៃ	បញ្ចេញ
	10,500	
① 300	10,400	③ 700 ¹⁰⁰
② 200	10,300	
④ 100	10,200	
	10,100	
600	សរុប	700

ដល់ម៉ោងដ្ឋាន (ម៉ោង ០៩:០០ ឬ ១១:៣០) ÷
 $600 \times 10,400 \text{ ៛} = \underline{6,240,000 \text{ ៛}}$

ខ. ការដេញថ្លៃដោយយកថ្លៃច្រើន

គោលការណ៍៖

- ១. បញ្ហានីមួយៗអាចជួញដូរនៅថ្លៃច្រើនខុសៗគ្នា និងអាចជួញដូរបានភ្លាមៗនៅពេលដែលមានបញ្ហាត្រូវគ្នា
- ២. នៅពេលបញ្ហាទិញនិងលក់ត្រូវគ្នា ថ្លៃផ្គូផ្គងត្រូវជ្រើសយកថ្លៃរបស់បញ្ហាដែលទទួលបានមុន។

បញ្ហាលក់	ថ្លៃ	បញ្ហាទិញ
	10,500	
① 300	10,400	③ 700
② 200	10,300	
④ 100	10,200	
	10,100	
600	សរុប	700

ម៉ោងជួញដូរ(០៩:០០-១១:០០ ព្រឹក)
 1. $200 \times 10,300 \text{ ៛} = 2,060,000 \text{ ៛ (ភ្លាមៗ)}$
 2. $300 \times 10,400 \text{ ៛} = 3,120,000 \text{ ៛ (ភ្លាមៗ)}$
 3. $100 \times 10,400 \text{ ៛} = 1,040,000 \text{ ៛ (ភ្លាមៗ)}$
6,220,000 ៛

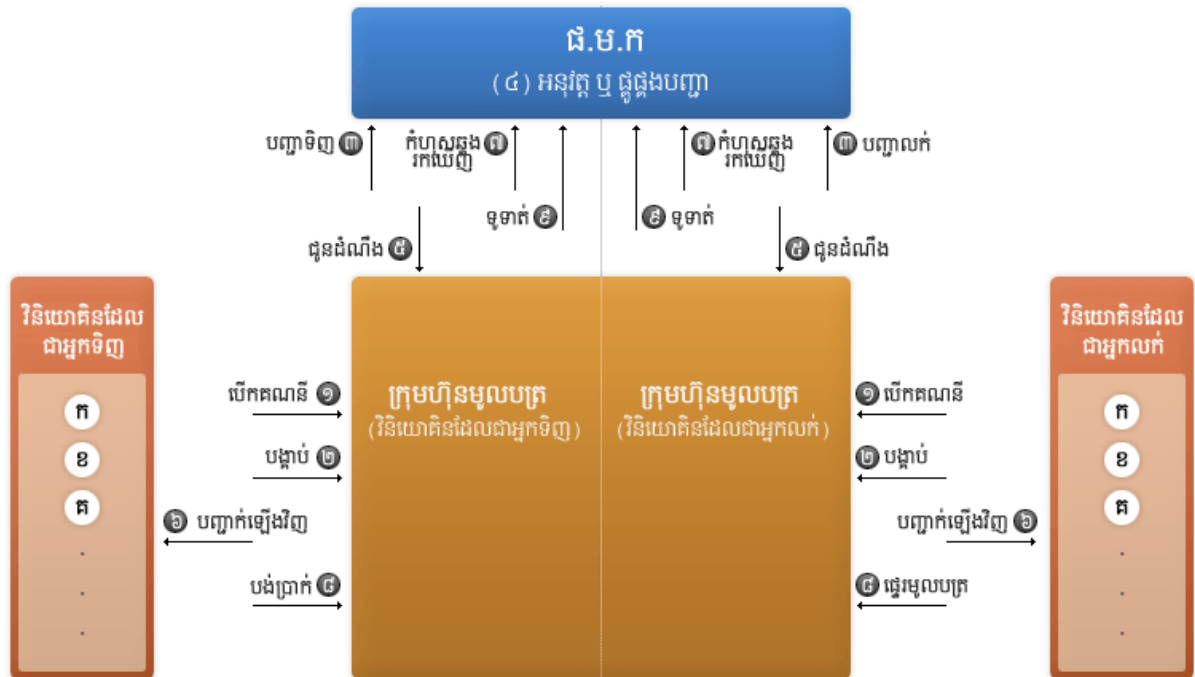
៣.១.២.៣.២. ថ្លៃពិសេស

សំណើលក់ល្អបំផុត (ទាបជាងថ្លៃមូលដ្ឋាន) ឬ សំណើទិញល្អបំផុត (ខ្ពស់ជាងថ្លៃមូលដ្ឋាន) ក្នុងករណីមិនបានអនុវត្តការជួញដូររហូតដល់ពេលបិទទីផ្សារ។ ឧទាហរណ៍៖

លក់	ថ្លៃ	ទិញ	លក់	ថ្លៃ	ទិញ
5,000	6,300			6,520	
	6,280		2,000	6,500	
2,500	6,260	ថ្លៃមូលដ្ឋាន		6,420	ថ្លៃមូលដ្ឋាន
1,000	6,240			6,400	
	6,200	3,000		6,360	1,000
	6,160			6,300	

៣.១.២.៤ នីតិវិធីនៃការជួញដូរ

នៅពេលព័ត៌មានដូចគ្នាត្រូវបានបញ្ជាក់ដោយអតិថិជនពាក់ព័ន្ធច្បើយ សមាជិកទាំងអស់ដែលតាងនាមឲ្យអតិថិជនរបស់ខ្លួនត្រូវបង់ប្រាក់សម្រាប់មូលបត្រដែលបានទិញ ឬបញ្ជូនមូលបត្រដែលបានលក់ទៅកាន់ភាគីម្ខាងទៀត (ដែលជាសមាជិកដែរ) ដោយប្រើប្រាស់សាច់ប្រាក់ឬមូលបត្រដែលត្រូវបានបង្កកទុកកន្លងមកនោះ។

- (១) វិនិយោគិនបើកគណនីដូចគ្នា (គណនីសាច់ប្រាក់និងគណនីមូលបត្រ) នៅក្រុមហ៊ុនមូលបត្រមួយ នៅមួយថ្ងៃមុនថ្ងៃដូចគ្នា។
- (២) វិនិយោគិនផ្តល់សេចក្តីបង្គាប់ឲ្យដាក់បញ្ជា (ទិញឬលក់) ទៅកាន់ក្រុមហ៊ុនមូលបត្រជាលាយលក្ខណ៍អក្សរពាក្យសំដី (ថតទុក) ឬមធ្យោបាយអេឡិចត្រូនិចនានា។
- (៣) ក្រុមហ៊ុនមូលបត្រដាក់បញ្ជាទៅតាមការបង្គាប់មកកាន់ ផ.ម.ក. ប៉ុន្តែមុននឹងដាក់បញ្ជា ក្រុមហ៊ុនមូលបត្របានបង្កកទុករួចហើយនូវសាច់ប្រាក់ ឬបរិមាណមូលបត្រយ៉ាងហោចមួយរយភាគរយនៃបញ្ជានីមួយៗ។
- (៤) បញ្ជាទាំងឡាយត្រូវបានផ្គូផ្គងនៅក្នុងប្រព័ន្ធដូចគ្នារបស់ ផ.ម.ក. ទៅតាមគោលការណ៍ដេញថ្លៃដែលបានកំណត់ទុកជាមុន។
- (៥) ផ.ម.ក. ជូនដំណឹងអំពីលទ្ធផលនៃការដូចគ្នាទៅកាន់ក្រុមហ៊ុនមូលបត្រ នៅថ្ងៃ T+0។

(៦) ក្រុមហ៊ុនមូលបត្របញ្ជាក់លទ្ធផលនៃការជួញដូរ ដែលពាក់ព័ន្ធជាមួយអតិថិជននីមួយៗ របស់ខ្លួន (នៅ T+0)។

(៧) ក្នុងករណីមានកំហុសឆ្គងប្រតិបត្តិការបង្កឡើងដោយក្រុមហ៊ុនមូលបត្រ ក្រុមហ៊ុនមូលបត្រនោះត្រូវដាក់ពាក្យស្នើសុំមកកាន់ ផ.ម.ក. ដើម្បីកែតម្រូវមុនពេលថ្ងៃត្រង់នៃថ្ងៃ T+1។ បន្ទាប់ពីកំហុសឆ្គងត្រូវបានកែតម្រូវហើយ ដំណើរការក្នុងចំណុចទី៥ និងទី៦ នឹងត្រូវអនុវត្តម្តងទៀត។

(៨) វិនិយោគិនបង់ប្រាក់ ឬបញ្ជូនមូលបត្រតាមរយៈក្រុមហ៊ុនមូលបត្រ។ ប៉ុន្តែជាក់ស្តែង គឺ ក្រុមហ៊ុនមូលបត្រប្រើប្រាស់សាច់ប្រាក់ឬ មូលបត្ររបស់អតិថិជន ដែលបានបង្កកទុកដើម្បីទូទាត់ ដោយសុំឬមិនបាច់សុំការអនុញ្ញាតពីអតិថិជនឡើយ។

(៩) ក្រុមហ៊ុនមូលបត្រទូទាត់ការជួញដូរក្នុងនាមវិនិយោគិននៅ ផ.ម.ក. ។

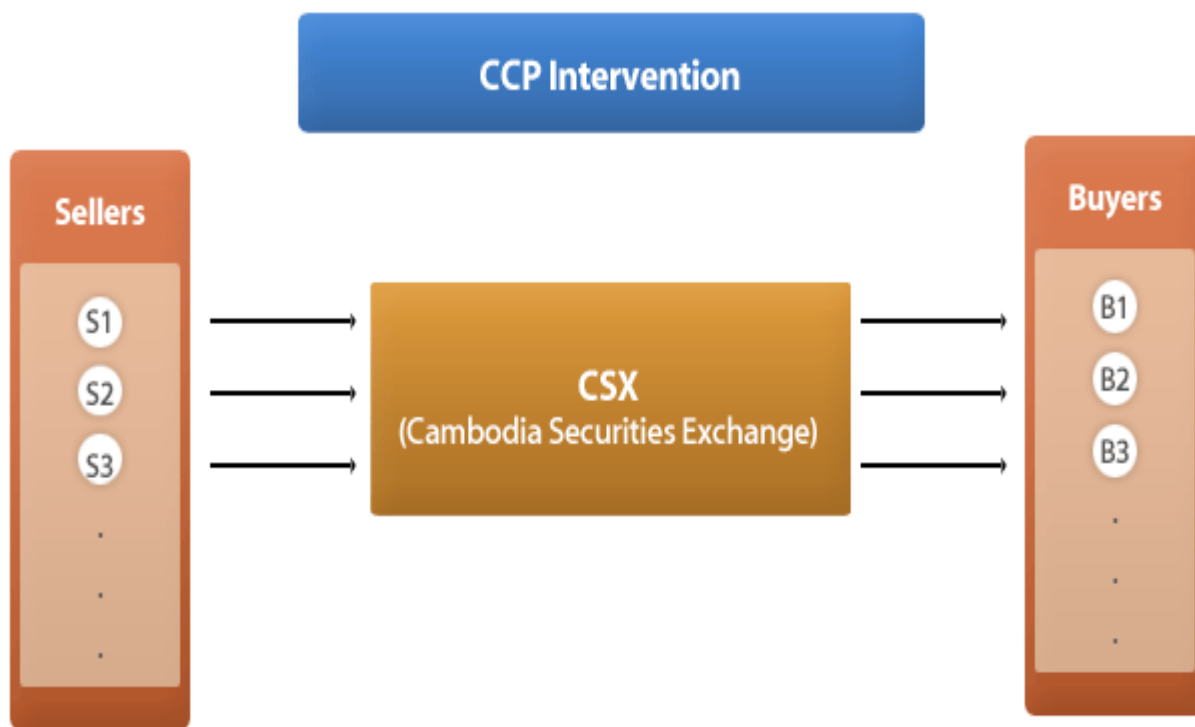
៣.១.៣. យន្តការដាត់ទាត់និងទូទាត់សាច់ប្រាក់

ការដាត់ទាត់ និងទូទាត់មូលបត្រមានការចូលរួមពី ប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធដាត់ទាត់ និងទូទាត់មូលបត្រ ប្រតិបត្តិកររក្សាទុកមូលបត្រ ក្រុមហ៊ុនមូលបត្រដែល ទទួលបានអាជ្ញាបណ្ណពី គ.ម.ក ភ្នាក់ងារទូទាត់សាច់ប្រាក់ពាក់ព័ន្ធនឹងមូលបត្រ និងធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា។

៣.១.៣.១. ការដាត់ទាត់

ការដាត់ទាត់គឺជាលំដាប់នៃដំណើរការដែល Central Counter-party (CCP) ចាត់ចែងធានាលើការទូទាត់ដោយការបន្សុទ្ធ ឬកាត់កង Netting ឥណទាន និងបំណុលទាំងឡាយរវាង អ្នកលក់ និងអ្នកទិញ។ Central Counter-party (CCP) សំដៅលើអង្គភាពដែលទទួលយកកាតព្វកិច្ចជាអ្នកទិញ ចំពោះអ្នកលក់ទាំងអស់ និងជាអ្នកលក់ចំពោះអ្នកទិញទាំងអស់។ តាមវិធីនេះអ្នកទិញ និង អ្នកលក់ មិនមានកាតព្វកិច្ចហិរញ្ញវត្ថុចំពោះគ្នាទៅវិញទៅមកទេ ផ្ទុយទៅវិញត្រូវមានកាតព្វកិច្ចហិរញ្ញវត្ថុ ចំពោះ CCP ក្នុងករណីនេះផ្សារមូលបត្រកម្ពុជាមានតួនាទីជា CCP ។ ការបន្សុទ្ធ ឬ កាត់កង គឺជាដំណើរការនៃការបន្ថយកាតព្វកិច្ចឥណទាន ឬឥណទានរបស់អ្នកជួញដូរជាច្រើនពីចំនួនច្រើនទៅតិច ។ តាមរយៈការបន្សុទ្ធ ផ.ម.ក គណនាទំហំដែលត្រូវទូទាត់ចុងក្រោយ។ បន្ទាប់ពី ការបន្សុទ្ធ កាតព្វកិច្ចឥណទាន ឬឥណទានដើមត្រូវបានជំនួសដោយកាតព្វកិច្ចឥណទាន ឬឥណទានតែមួយ ។ ទំហំទូទាត់ចុងក្រោយ ត្រូវបានគណនាតាមរបៀបដូចជា៖

១. ករណីមូលបត្រទទួលបានដោយធ្វើការបន្សុទ្ធបរិមាណបានលក់សរុប និងបរិមាណបានទិញសរុបចំពោះប្រភេទមួយនិង ចំពោះសមាជិកនីមួយៗ។
២. ករណីសាច់ប្រាក់ទទួលបានដោយធ្វើការដាត់ទាត់តម្លៃបានទិញសរុប និងតម្លៃបានលក់សរុបចំពោះសមាជិកនីមួយៗ ។

ការដាត់ទាត់ គឺជាដំណើរការនៃការប្រៀបធៀប ការជួញដូរមុនពេលទូទាត់។ នៅពេលដែលការជួញដូរចប់សព្វគ្រប់នៅលើទីផ្សារមូលបត្រ ឬទីផ្សាររំលងបញ្ឈប់ព័ត៌មានលម្អិតនៃការជួញដូរនឹងត្រូវបានរាយការណ៍ទៅផ្នែកទិញ លក់នៃឈ្មួញជើងសារមូលបត្រ។ ជាទូទៅផ្នែកលក់នៃក្រុមហ៊ុនមូលបត្រនីមួយៗនឹងប្រៀបធៀប ឬផ្គូផ្គងការបញ្ចប់ក៏បានបង្ហាញពីកាលបរិច្ឆេទទូទាត់និងបរិមាណទឹកប្រាក់ដែលត្រូវទូទាត់ទៅកាន់វិនិយោគិន (ចំពោះអ្នកលក់) ឬឈ្មួញជើងសារមូលបត្រ (ចំពោះការទិញ)។ លើសពីនេះ ចំពោះការបញ្ជាតាមទីផ្សារ ឬការបញ្ជាភ្លាមៗ ផ្សេងៗទៀតដែលមិនមានលក្ខណៈស្មុគស្មាញ ឈ្មួញជើងសារមូលបត្រ ទូរស័ព្ទត្រឡប់ទៅវិញដើម្បីបញ្ជាក់ក្រោយពេលការបញ្ជាត្រូវបានប្រតិបត្តិការ។ មានតែសមតុល្យសរុបប៉ុណ្ណោះត្រូវបានបញ្ជូន ឬ ទទួលរវាងឈ្មួញជើងសារមូលបត្រនៅចុងបញ្ចប់នៃថ្ងៃជួញដូរ។ ដូចនេះ បរិមាណទិញ

លក់មូលបត្រសរុបនឹងត្រូវបានដកចេញពីគ្នាហើយ សមតុល្យទឹកប្រាក់ដែលត្រូវទទួលបាននឹងត្រូវបានកាត់កង។ ដំណើរការនេះហៅថាការដាត់ទាត់។

៣.១.៣.២. ការទូទាត់

ការលក់មូលបត្រត្រូវចប់សព្វគ្រប់ នៅកាលបរិច្ឆេទទូទាត់ ដោយធ្វើការផ្ទេរសិទ្ធិលើមូលបត្រ ពីអ្នកលក់ទៅអ្នកទិញនៅពេលបង់ប្រាក់។ ចន្លោះពេលរវាងកាលបរិច្ឆេទ ជួញដូរនិងកាលបរិច្ឆេទទូទាត់ត្រូវបានកំណត់ក្នុងរយៈពេល (T+២) មានន័យថាការទូទាត់ត្រូវ ធ្វើឡើងនៅចន្លោះពីរថ្ងៃបន្ទាប់នៃថ្ងៃជួញដូរ។ ការទូទាត់ ត្រូវលើថ្ងៃបើមានថ្ងៃឈប់សម្រាក។ ដូច្នេះ ប្រសិនបើការជួញដូរធ្វើឡើងនៅថ្ងៃច័ន្ទ ហើយកាលបរិច្ឆេទនៃទីផ្សារមូលបត្រកម្ពុជាគឺ (T+២) មានន័យថាកាលបរិច្ឆេទដែលត្រូវទូទាត់គឺថ្ងៃពុធ។ តែប្រសិនបើមានថ្ងៃឈប់សម្រាកនៅចន្លោះពេលនោះឧទាហរណ៍ ត្រូវឈប់សម្រាកនៅថ្ងៃអង្គារទីផ្សារត្រូវបិទ ថ្ងៃដែលត្រូវទូទាត់ត្រូវធ្វើឡើងនៅថ្ងៃព្រហស្បតិ៍។

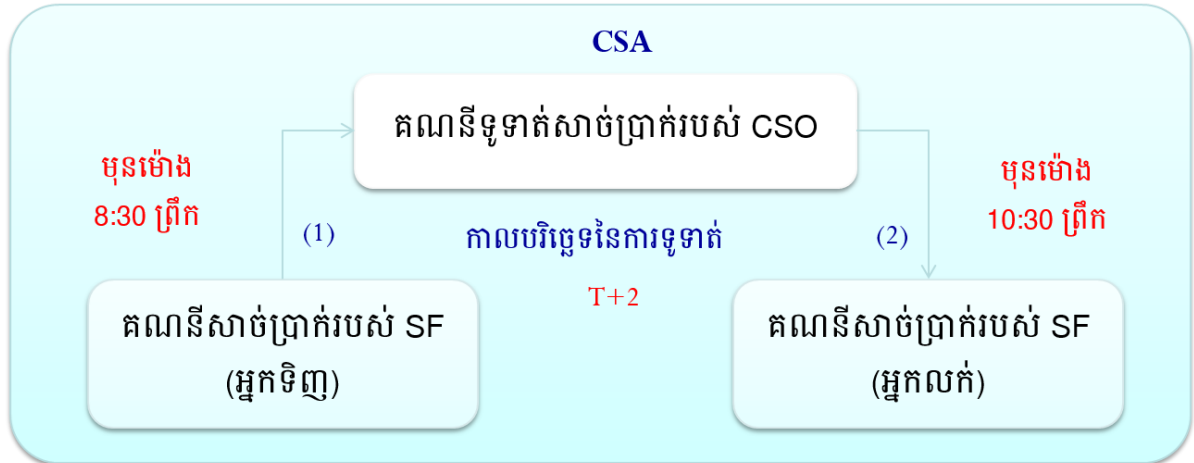
ថ្ងៃទូទាត់ (T+២) ត្រូវធ្វើមុនម៉ោង ៨:៣០នាទីព្រឹកដោយផ្ទេរប្រាក់ ឬមូលបត្រចូលទៅគណនីប្រតិបត្តិករដាត់ទាត់ និងទូទាត់។ តួនាទីរបស់ប្រតិបត្តិករដាត់ទាត់ និងទូទាត់ត្រូវបានចប់មុនម៉ោង ឬត្រឹម ១១:៣០នាទីព្រឹកនៃពីរថ្ងៃ ក្រោយថ្ងៃជួញដូរ (T+២)។

៣.១.៣.៣. នីតិវិធីនៃការដាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ

- នៅ T+០: ក្រោយពីបិទការជួញដូរនៅម៉ោង ១១:៣០នាទីក្រុមហ៊ុនមូលបត្រទាំងអស់ ត្រូវបិទ Leger នៅត្រឹមម៉ោង ៣:០០រសៀល។ បន្ទាប់មក ក្រុមហ៊ុនមូលបត្រ ត្រូវផ្ទៀងផ្ទាត់លទ្ធផលនៃការជួញដូរប្រចាំថ្ងៃរបស់ខ្លួន។ ស្របពេលជាមួយគ្នានេះប្រតិបត្តិករដាត់ទាត់ និងទូទាត់ (CSO) ធ្វើការដាត់ទាត់បរិមាណមូលបត្រនិងបរិមាណសាច់ប្រាក់សរុបរបស់ក្រុមហ៊ុនមូលបត្រនីមួយៗ។
- នៅ T+១: បន្ទាប់ពីម៉ោង ១២:៣០នាទីថ្ងៃត្រង់ CSO នឹងផ្ញើបញ្ជាទូទាត់ ទៅក្រុមហ៊ុនមូលបត្រនិងភ្នាក់ងារទូទាត់សាច់ប្រាក់ពាក់ព័ន្ធនឹងមូលបត្រ (CSA) តាមរយៈប្រព័ន្ធព័ត៌មានវិទ្យា។ យ៉ាងយូរត្រឹមម៉ោង ៥:០០រសៀល ភ្នាក់ងារទូទាត់សាច់ប្រាក់ពាក់ព័ន្ធនឹងមូលបត្រត្រូវបានយកបញ្ជាទូទាត់ជា Hard Copy ពីCSO។
- នៅ T+២: មុនម៉ោង ០៨:៣០នាទីព្រឹកCSO នឹងធ្វើការពិនិត្យលើការផ្ទេរសាច់ប្រាក់ពីគណនីរបស់ក្រុមហ៊ុនមូលបត្រ(SF)អ្នកទិញទៅគណនីទូទាត់របស់ខ្លួន។ ប្រតិបត្តិការទូទាត់សាច់ប្រាក់ពាក់ព័ន្ធនឹងមូលបត្រ ត្រូវធ្វើតាមរយៈភ្នាក់ងារទូទាត់សាច់ប្រាក់ពាក់ព័ន្ធ

នឹងមូលបត្រ (CSA) ដែលយន្តការនៃការទូទាត់សាច់ប្រាក់ពាក់ព័ន្ធនឹងមូលបត្របែងចែក ជាពីរប្រភេទដូចខាងក្រោម៖

- ការទូទាត់សាច់ប្រាក់នៅក្នុងធនាគារតែមួយ

- (1) SF (អ្នកទិញ) ត្រូវផ្ទេរសាច់ប្រាក់ពីគណនីសាច់ប្រាក់របស់ខ្លួន ទៅគណនីទូទាត់សាច់ប្រាក់របស់ CSO
- (2) បន្ទាប់មក CSO ត្រូវធ្វើការផ្ទេរសាច់ប្រាក់បន្តពីគណនីទូទាត់សាច់ប្រាក់របស់ខ្លួនទៅគណនីសាច់ប្រាក់របស់ SF (អ្នកលក់)

- ការទូទាត់សាច់ប្រាក់អន្តរធនាគារ

- (1) SF (អ្នកទិញ) ត្រូវផ្ទេរសាច់ប្រាក់ពីគណនីសាច់ប្រាក់របស់ខ្លួន ទៅគណនីទូទាត់សាច់ប្រាក់របស់ CSO
- (2) បន្ទាប់មក CSO ត្រូវធ្វើការផ្ទេរសាច់ប្រាក់បន្តពីគណនីទូទាត់សាច់ប្រាក់របស់ខ្លួនទៅគណនីសាច់ប្រាក់របស់ SF (អ្នកលក់) ដែលបើកនៅក្នុង CSA2 តាម រយៈសភាដាត់ទាត់នៃ NBC ។

ក្រោយពីកាត់កងរួច (SF) ដែលត្រូវយក Credit advice ទៅ NBC យ៉ាងយូរបំផុតនៅម៉ោង ៩ព្រឹក។ CSO ទទួលសាច់ប្រាក់ និង Settle នៅម៉ោង ១១:៣០នាទី។ ក្រោយម៉ោង ១០:៣០នាទី សាច់ប្រាក់នោះនឹងបង្វែរចូលក្នុងគណនីរបស់ SF ។

គំនូសតាងដំណើរការដាច់ទាត់ និងការទូទាត់មូលបត្រ

CSD

(១) SF (អ្នកលក់) ត្រូវផ្ទេរមូលបត្រ (Book-entry Transfer) ពីគណនីមូលបត្ររបស់ខ្លួនទៅគណនីទូទាត់មូលបត្ររបស់ CSO

(២) CSOត្រូវផ្ទេរមូលបត្រ (Book-entry Transfer) ពីគណនីមូលបត្ររបស់ខ្លួន ទៅគណនីមូលបត្ររបស់ SF (អ្នកទិញ)

នៅពេល Settle គឺសាច់ប្រាក់ និងមូលបត្រត្រូវបានផ្ទេរទៅកាន់គណនីរបស់ SF ។

៣.៣. យន្តការនៃការរក្សាទុកមូលបត្រ

ប្រតិបត្តិការរក្សាទុកសំដៅដល់កន្លែងសម្រាប់ដាក់ធ្វើមូលបត្រ។ ការដាក់ធ្វើមូលបត្រគឺជាដំណើរការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិកម្មមូលបត្រតាមរយៈការផ្ទេររវាងគណនី (Book-Entry) (ការកត់ត្រាឥណទាន/ឥណពន្ធ ក្នុងសៀវភៅគណនីរបស់សមាជិកនិងអ្នកចូលរួម)ដោយគ្មានចរន្តនៃការផ្ទេរមូលបត្ររូបវន្ត។

នៅក្នុងប្រតិបត្តិការទីផ្សារមូលបត្រប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រ (Cash Settlement Depository) មានកាតព្វកិច្ចរក្សាទុកមូលបត្រទាំងអស់នៅក្នុងទីផ្សារ។ នៅពេលមូលបត្រមាន ការជួញដូររវាង វិនិយោគិន ប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រធ្វើការទូទាត់នូវប្រតិបត្តិការទាំងនោះ តាមរយៈការផ្ទេររវាងគណនី (Book Entry) ដោយគ្មានការផ្ទេរមូលបត្ររូបវន្ត ការធ្វើបែបនេះ ក្នុងគោលបំណងការពារហានិភ័យទៅលើមូលបត្រកុំឲ្យបាត់បង់ ឬខូចខាត។ បុគ្គលដែលអាចបើក

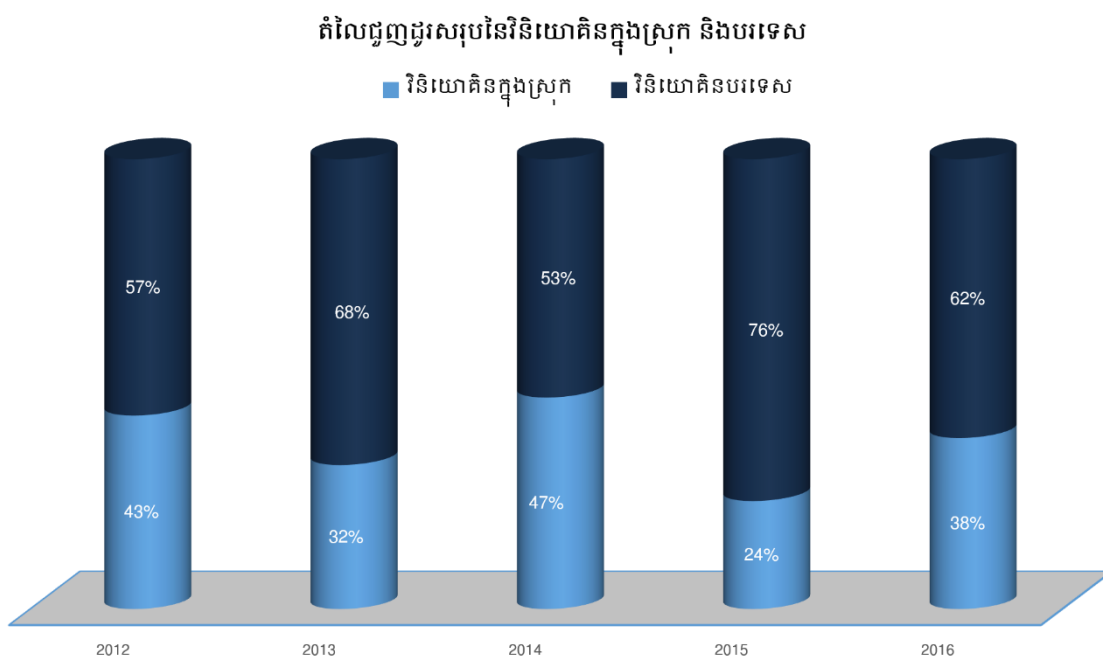
គណនីមូលបត្រនៅប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្ររួមមាន ក្រុមហ៊ុនមូលបត្រ និងក្រុមហ៊ុនចុះបញ្ជីលក់មូលបត្រ។

បុគ្គលដែលមានបំណងបើកគណនីមូលបត្រ ត្រូវបំពេញបែបបទបើកគណនី នៅប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រ។ គ្រប់គណនីមូលបត្រទាំងអស់រួមមានគណនីមូលបត្ររបស់សមាជិក និង អតិថិជនត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងប្រព័ន្ធ Ledger (ledger system) របស់ ផ.ម.ក ដែលផ្ទុកផងដែរនូវទិន្នន័យសម្ព័ន្ធនៃប្រតិបត្តិការរបស់សមាជិក និងអតិថិជនព្រមទាំងទិន្នន័យលម្អិតនៃបញ្ជីភាគហ៊ុន។

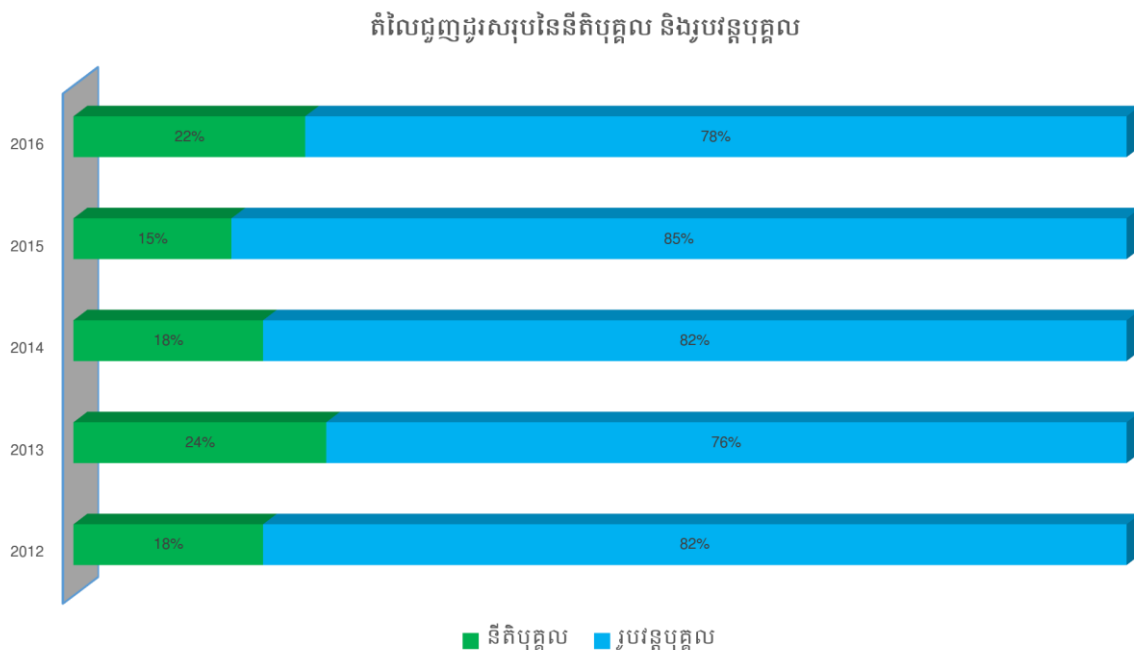
ការដាក់ធ្វើមូលបត្រ៖ ដើម្បីដាក់ធ្វើមូលបត្រនៅប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រ បុគ្គលដែលដាក់ធ្វើត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានដូចខាងក្រោមដល់ប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រ៖

- ប្រភេទមូលបត្រ
- កាលបរិច្ឆេទបោះផ្សាយ
- ចំនួននៃការបោះផ្សាយ
- កាលបរិច្ឆេទចុះបញ្ជី
- ឈ្មោះមូលបត្រ
- ព័ត៌មានផ្សេងទៀតពាក់ព័ន្ធនឹងកម្មសិទ្ធិភាពមូលបត្រ
- អក្សរកូដ

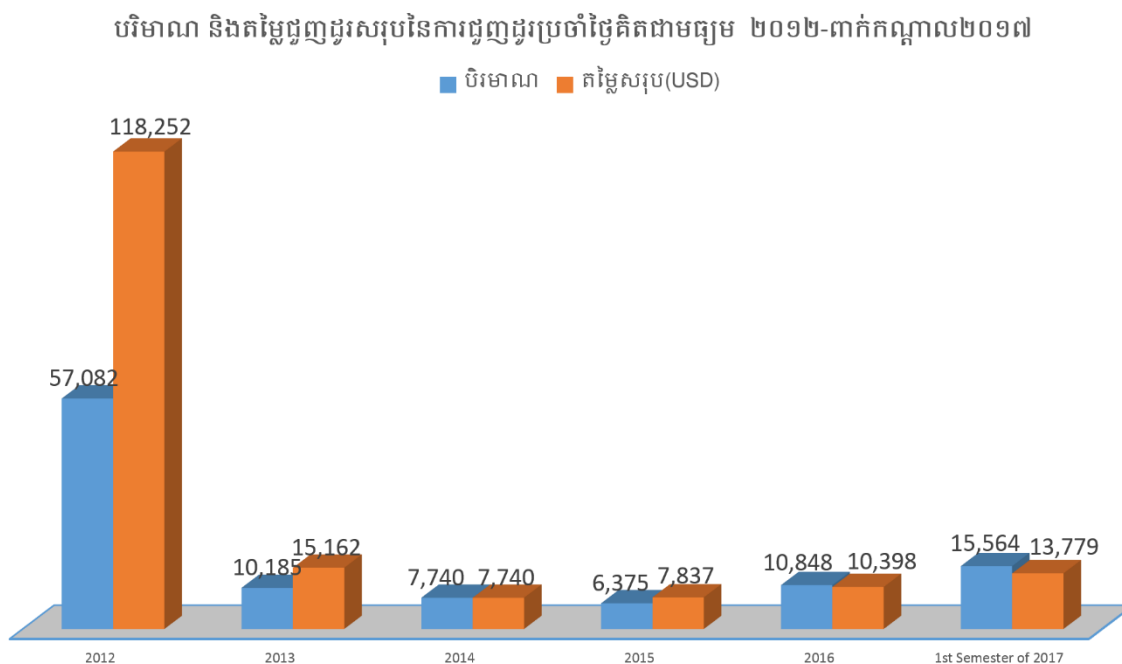
៣.៤. ទិន្នន័យសំខាន់ៗនៅក្នុងក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា

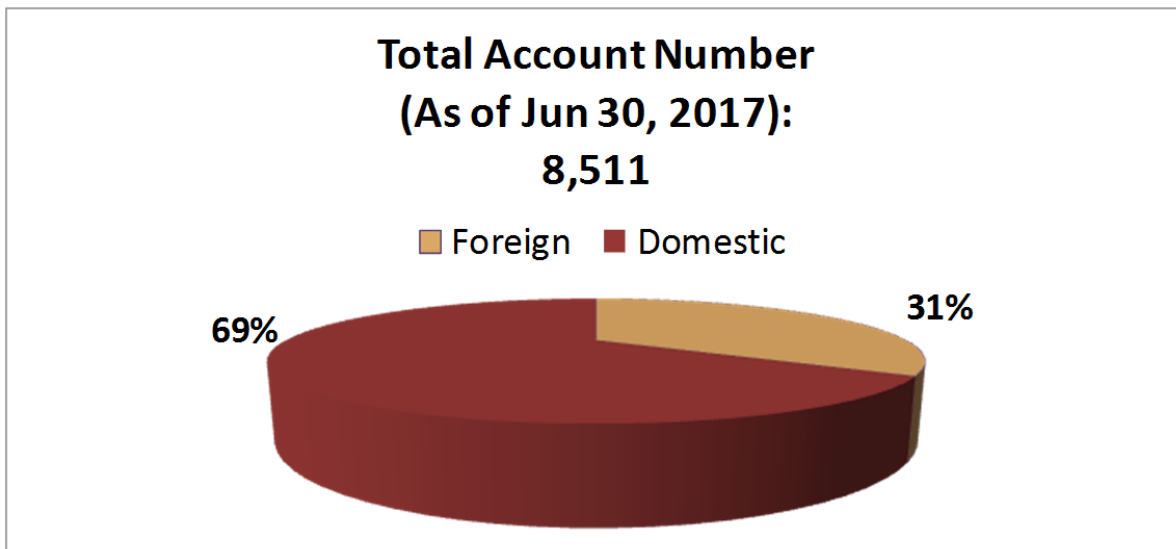
យោងតាមក្រាបខាងលើ យើងឃើញថាតំលៃជួញដូរនៃវិនិយោគិនក្នុងស្រុកមានភាគរយតិចជាង វិនិយោគិនបរទេស ក្នុងរយៈពេល៥ឆ្នាំចុងក្រោយគិតចាប់ពីឆ្នាំ ២០១២ ដល់ឆ្នាំ ២០១៦ មានន័យថាសាច់ប្រាក់វិនិយោគរបស់បរទេសមានច្រើនក្នុងការជួញដូរ។

យោងតាមក្រាបខាងលើ យើងឃើញថាតំលៃជួញដូរសរុបនៃនីតិបុគ្គល មានភាគតិចជាងរូបវន្តបុគ្គល យើងអាចសន្និដ្ឋានបានថា វិនិយោគិនដែលជាបុគ្គល មិនសូវសកម្មប៉ុន្មានទេ។

យោងតាមក្រាបខាងនេះយើងឃើញថា បរិមាណនិងតំលៃនៃការជួញដូរនៅឆ្នាំ ២០១២ មានចំនួនច្រើន ហើយ នៅឆ្នាំ២០១៧មានការកើនឡើងជាងឆ្នាំមុន។

វិនិយោគិនក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ គិតត្រឹមថ្ងៃទី ៣០ មិថុនា មានចំនួន ៨៥១១ ហើយមាន បរទេស ៣១% និង ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ ៦៩%។

៣.៥. វិភាគលើចំណុចខ្លាំង និង ចំណុចខ្សោយនៃការជួញដូរមូលបត្រនៅផ្សារមូលបត្រ កម្ពុជា

ក្រោយពីបានចុះកម្មសិក្សា និងធ្វើការស្រាវជ្រាវទាក់ទងនឹងការជួញដូរមូលបត្រ នៅផ្សារ មូលបត្រកម្ពុជាមក នាងខ្ញុំមើលឃើញចំណុចល្អជាច្រើន និងចំណុចខ្វះខាតមួយចំនួន។ ខាង ក្រោមនេះជាការយល់ឃើញនិងការវិភាគរបស់នាងខ្ញុំដោយផ្អែកតាមការចុះទៅសិក្សាជាក់ស្តែង ង។

៣.៥.១. ចំណុចខ្លាំង

- ដោយសារតែក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជាបានសហការជាមួយក្រុមហ៊ុនមូលបត្រ កូរ៉េ ហេតុនេះហើយធ្វើអោយប្រតិបត្តិការនានាមានភាពច្បាស់លាស់ត្រឹមត្រូវ
- បុគ្គលិកមានសមត្ថភាព ព្រមទាំងមានទំនួលខុសត្រូវខ្ពស់ក្នុងការបំពេញការងារ ដោយយកចិត្តទុកដាក់ ទើបធ្វើឱ្យលទ្ធផលការងារមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់

- បុគ្គលិកទាំងអស់សុទ្ធតែមានចំនេះដឹង ប្រកបដោយសីលធម៌ ជាពិសេស បុគ្គលិកផ្នែកប្រតិបត្តិការទីផ្សារ ផ្នែកដាត់ទាត់ និងទូទាត់មូលបត្រ និងផ្នែករក្សាទុកមូលបត្រ
- បុគ្គលិកមានភាពឆ្លាតវៃ ក្នុងការដោះស្រាយ ចំពោះបញ្ហានានាទាក់ទងនឹងប្រតិបត្តិការនៅក្នុងនាយកដ្ឋានទាំងបី
- មានមុខងារច្បាស់លាស់ និងបំពេញតួនាទីបានល្អថែមទាំងមានសាមគ្គីភាព
- ការប្រើប្រាស់ទ្រឹស្តីយកមកអនុវត្ត ដើម្បីបំពេញតំរូវការនិងកង្វះខាតនានា
- គោរពតាម និងធ្វើការអនុវត្តតាមច្បាប់ ប្រកាស និងវិធានដែលចេញពីផ.ម.ក
- មានប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាទំនើបក្នុងការរក្សាទុកមូលបត្រដោយសុវត្ថិភាព
- ការផ្តល់ទិន្នន័យច្បាស់ អំពីទីផ្សារតាមរយៈគេហទំព័រ ការផ្សព្វផ្សាយ និងខិតបណ្ណនានា ដើម្បីធ្វើឱ្យវិនិយោគិនមានភាពងាយស្រួល ក្នុងការសម្រេចចិត្តវិនិយោគ។
- មានរៀបចំសិក្ខាសិលាអប់រំបន្ថែមជារៀងរាល់ខែ និងសិក្ខាសិលាបណ្តុះបណ្តាលតាមខេត្តមួយចំនួន

៣.៥.២. ចំណុចខ្សោយ

ជាក់ស្តែងក្រុមហ៊ុននីមួយៗ តែងតែមានកង្វះខាតតិច ឬក៏ច្រើន រីឯក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជាក៏ដូចគ្នាដែរ។ ខាងក្រោមនេះជាចន្លោះបន្តិចបន្តួចដែលក្រុមហ៊ុនមាន៖

- ការយល់ដឹងរបស់វិនិយោគិននៅមានកំរិតនៅឡើយ
- ក្រុមហ៊ុនមានចំនួនតិចដែលមានជំរើសតិចក្នុងការធ្វើការជួញដូរហ៊ុន
- កង្វះទំនុកចិត្តពីសាធារណជនចំពោះ ក្រុមហ៊ុនចុះបញ្ជី និងថ្លៃភាគហ៊ុន
- ចំនួននៃការជួញដូរនៅទាប
- ការធ្លាក់ចុះនៃថ្លៃភាគហ៊ុន ជាហេតុនាំអោយចំណូលនៃការវិនិយោគនៅទាប

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

បន្ទាប់ពីបានធ្វើការស្រាវជ្រាវ និងចុះធ្វើកម្មសិក្សានៅផ្សារមូលបត្រកម្ពុជារយៈពេលពីរខែ កន្លងមក ឃើញថាផ្សារមូលបត្រដែលបានដាក់ដំណើរការក្នុងឆ្នាំ២០១១ ស្របតាមយុទ្ធសាស្ត្រ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដែលមានការរៀបចំច្បាប់ បទប្បញ្ញត្តិផ្សេងៗ ទាក់ទងនឹងវិស័យនេះ។ ការលំបាកដែលជួបប្រទះត្រូវបានដោះស្រាយជាបណ្តើរៗ ដោយមានការត្រួតពិនិត្យគ្រប់គ្រង និងណែនាំ ពីសំណាក់គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជាដែលប្រៀបបាននឹងអាណាព្យាបាលរបស់ ផ.ម.ក. ទើបក្រុមហ៊ុននេះអាចដំណើរការបានយ៉ាងល្អនៅឆ្នាំ២០១២ បើទោះជាបរិមាណនៃការជួញ ដូរប្រចាំថ្ងៃមានការធ្លាក់ចាប់ពីឆ្នាំ២០១៣ក៏ដោយ ក៏នៅឆ្នាំ២០១៧នេះបរិមាណនៃការជួញដូរ ប្រចាំថ្ងៃមានការកើនឡើង។ ហើយទាក់ទាញនូវអ្នកវិនិយោគិនមួយចំនួន និង សាធារណៈ ជនទូទៅឱ្យវិនិយោគច្រើនជាងមុនពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ។ លើសពីនេះផ.ម.ក.បានគោរពតាមមុខ ងារ ព្រមទាំងបានបំពេញតួនាទីយ៉ាងល្អក្នុងការផ្តល់សេវាជួញដូរមូលបត្រ ប្រៀបដូចជាបានផ្តល់ ទំនុកចិត្តដល់អតិថិជន។

ជាលទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវចំណោទបញ្ហា ដែលចោទទៅលើក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រ កម្ពុជា ចំពោះទំនុកចិត្ត និងការយល់ដឹងរបស់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជា និងវិនិយោគិនថ្មីត្រូវបាន ដោះស្រាយពីមួយជំហានទៅមួយជំហាន។ រីឯការយល់ដឹងពីការជួញដូរនៅក្នុងផ្សារមូលបត្រ កម្ពុជា គឺអនុវត្តដោយប្រតិបត្តិករទាំង៣នៅក្នុងផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា។ រាល់ដំណាក់កាលនីមួយៗ ពិតជាមានភាពស្មុគស្មាញពិតមែន ដោយមានវិធានជាច្រើន ដែលតម្រូវឱ្យផ.ម.ក.ខិតខំព្យាយាម បន្តការងារនេះរហូតដល់មានភាពប្រសើរឡើង។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ដើម្បីធ្វើការជួញដូរបានគឺ តម្រូវឱ្យ អតិថិជនមានលេខអត្តសញ្ញាណវិនិយោគិន។ បន្ទាប់មកទៀតវិនិយោគិនគ្រាន់តែស្វែងយល់ខ្លះ អំពីវិធាននៃការជួញ ម៉ោងជួញដូរ និងកត្តាជួញដូរ ដើម្បីធ្វើការជួញក្នុងប្រតិបត្តិករទីផ្សារ មូលបត្រ និងរង់ចាំការដាត់ទាត់ និងទូទាត់ ព្រមទាំងការរក្សាទុកមូលបត្រពីប្រតិបត្តិករដាត់ទាត់ និងទូទាត់ និងប្រតិបត្តិកររក្សាទុកមូលបត្រ។

សរុបសេចក្តីមក ក្រោយពីឆ្លងការសិក្សាស្រាវជ្រាវមក ទីផ្សារមូលបត្រជាកន្លែងផ្តល់ការ ជួញដូរមូលបត្រ ធ្វើអ្នកលក់ និងអ្នកបានជួបគ្នាដោះដូរនូវមូលបត្រសំរាប់ផលចំណេញរៀងៗខ្លួន ដែលផ្តល់នូវការជួញដូរដ៏ប្រសើរ។

អនុសាសន៍

ដើម្បីធ្វើអោយវិស័យមូលបត្រនេះមានភាពរីកចំរើន ដោយទទួលបានជោគជ័យខ្ពស់ នាង ខ្ញុំសូមចូលរួមផ្តល់ជាអនុសាសន៍ដូចខាងក្រោម៖

- ❖ ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា គួរតែស្វែងយល់ពី វិស័យនេះបន្ថែមទៀតពីប្រទេស ជិតខាង ដើម្បីធ្វើឲ្យវិស័យនេះកាន់តែមានការរីកចម្រើន និងសន្តិសុខកើនឡើង ដែលអាចចូលរួមអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចផងដែរ
- ❖ ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា គួរតែណែនាំ ជុំរុញបន្ថែមដល់គ្រឹះស្ថានសាធារណៈ និងឯកជនឲ្យធ្វើការបោះផ្សាយលក់មូលបត្រជាសាធារណៈឲ្យបានច្រើន ដើម្បីឲ្យ ពួកគេអាចកៀរគរមូលដើមទុន មកប្រើប្រាស់ក្នុងអាជីវកម្មរបស់គេ លើសពីនេះ ទៅទៀត ការបង្កើនការបោះផ្សាយលក់មូលបត្រនេះ ក៏អាចផ្តល់ជម្រើសយ៉ាងច្រើន ដល់ វិនិយោគិនណា ដែលមានបំណងក្នុងការវិនិយោគលើមូលបត្រ ។
- ❖ ដោយសារក្រុមហ៊ុនមួយចំនួន យល់ថាការបោះផ្សាយមូលបត្រ មាននីតិវិធីចុះបញ្ជី ច្រើន ចំណាយទុន និងចំណាយពេលច្រើន រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាគួរតែធ្វើការបន្ថែមបន្ថយ នូវច្បាប់មួយចំនួន និងគួរតែពន្យល់ពីច្បាប់ទាំងនោះ ទៅដល់វិនិយោគិនឲ្យបាន ច្បាស់លាស់ ដើម្បីជាភាពងាយស្រួលដល់ការបោះផ្សាយមូលបត្រ។
- ❖ ត្រូវរកវិធីសាស្ត្រយ៉ាងណាអោយមានការជួញដូរឡើងមកវិញនូវ ព្រោះឃើញថាមាន អន់ថយមួយចំនួនតាំងពីឆ្នាំ ២០១៣មក។
- ❖ រកផលិតផលថ្មីបន្ថែម ដូចជា Debt Securities និង Depository Receipts ផ្សេងៗ។
- ❖ បង្កើនការទុកចិត្តបន្ថែមតាមរយៈ កម្មវិធីយល់បន្ថែម ការពិភាក្សាវែកញែកតាម ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយនានា។
- ❖ រៀបចំកម្មវិធីPromotion ដូចជាការផ្តល់នូវរង្វាន់ផ្សេងៗពេលវិនិយោគិន ជួញដូរបាន ច្រើន

សរុបសេចក្តីមក វិស័យមូលបត្រនេះក៏ជាផ្នែកមួយយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការកៀរគរកម្មលធន មកវិនិយោគ និងប្រើប្រាស់ក្នុងអាជីវកម្មផងដែរ ក៏បានចូលរួមជម្រុញសេដ្ឋកិច្ចជាតិមាន ការរីកចម្រើនដែរ ដើម្បីឲ្យវិស័យនេះកាន់តែរីកចម្រើនបានទៅមុខទៀត នោះទាមទារឲ្យមាន ការខិតខំ ស្រាវជ្រាវ ពីគ្រប់ស្ថាប័នដែលជាប់ទាក់ទងនឹងវិស័យនេះ ធ្វើការស្រាវជ្រាវ កែតម្រូវ អនុវត្ត និងផ្សព្វផ្សាយ ព្រមទាំងបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់វិនិយោគិន ដើម្បីធ្វើឲ្យទីផ្សារ មូលបត្រកាន់តែរីកចម្រើន ។

ឯកសារយោង

ច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត

- ច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយ និងការជួញដូរមូលបត្រមហាជន លេខ ពរល.០៧១០.៥៥៥,១៩ តុលា ២០០៧,
- ច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយ និងការជួញដូរមូលបត្រមហាជន, លេខ នស/រកម/១០០៧/០២៨, ១៩ តុលា ២០០៧
- អនុក្រឹត្យស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយ និងការជួញដូរមូលបត្រមហាជន
- ប្រកាសស្តីពីការដាក់ឱ្យអនុវត្តវិធានប្រតិបត្តិការទីផ្សារមូលបត្រ, លេខ០០៦/១១គ.ម.កប្រ.ក., ០៣ ឧសភា២០១១, ជំពូក២និង៣
- ប្រកាសស្តីពីការដាក់ឱ្យអនុវត្តវិធានប្រតិបត្តិការផាត់ទាត់ និងទូទាត់មូលបត្រ, លេខ០០៥/ ១១គ.ម.កប្រ.ក., ០៣ ឧសភា២០១១, ជំពូក២និង៣
- ប្រកាសស្តីពីការដាក់ឱ្យអនុវត្តវិធានប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រ, លេខ០០២/១១គ.ម.កប្រ.ក., ០៣ ឧសភា២០១១, ជំពូក១, ២និង៣
- វិធាននិងបទប្បញ្ញត្តិរបស់ ផ.ម.ក

សៀវភៅ

- គ.ម.ក.ព្រឹត្តិបត្រមូលបត្រ មករា ឆ្នាំ ២០១៧ លេខ២
- គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា. ២០១៧. មគ្គុទេសក៍ស្តីពីការស្វែងយល់ពីហិរញ្ញប្បទាន តាមរយៈការបោះផ្សាយលក់មូលបត្រកម្មសិទ្ធិ (ភាគហ៊ុន) ជាសាធារណៈនៅប្រទេសកម្ពុជា. ភ្នំពេញ៖ គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា
- ហ៊ី លីតា. ២០១៧, កិច្ចដំណើរការទីផ្សារបន្ទាប់. មេរៀនសម្រាប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រឆ្នាំទី៤, សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និង វិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច

គេហទំព័រ

- Website : Retrieved June 21, 2017 from website: www.secc.gov.kh
- Website : Retrieved June 21, 2017 from website: www.csx.com.khmain.do
- Website : Retrieved June 21, 2017 from website: <http://www.csx.com.kh>
- Wikipedia (2017). Securities Market. Retrieved June 21, 2017 from website: http://en.m.wikipedia.org/wiki/Securities_market
- Wikipedia (2017). Stock Market. Retrieved June 21, 2017 from website: http://en.m.wikipedia.org/wiki/Stock_market
- Securities and Exchange Commission of Cambodia (2017) Securities Market. Retrieved June 21, 2017 from website: www.secc.gov.kh/khmer/m75.php?pn=2

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា

លេខ: **០១១** គ ម ក

ប្រកាស

ស្តីពី

ការផ្តល់ការអនុញ្ញាតឱ្យប្រតិបត្តិករទីផ្សារមូលបត្រ

ប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធដាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ និង

ប្រតិបត្តិករក្រុមទុកមូលបត្រ

ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

និងជាប្រធាននៃគណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/១៨ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១០៧/០០១ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែមករា ឆ្នាំ ២០០៧ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីមូលបត្ររដ្ឋ
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១០០៧/០២៨ ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែតុលា ឆ្នាំ ២០០៧ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយ និងការជួញដូរមូលបត្រមហាជន
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ៩៧ អនក្រ/បក ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ៥៤ អនក្រ/បក ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៩ ស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយ និងការជួញដូរមូលបត្រមហាជន

- យោងតាមការអនុម័តនៃសម័យប្រជុំពេញអង្គរបស់គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា នាថ្ងៃ ទី ២៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៩

ស ៖ ប្រ ប

ជំពូកទី ១

បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

ប្រការ ១.-

ប្រកាសនេះមានគោលដៅកំណត់នូវលក្ខខណ្ឌតម្រូវ នីតិវិធីដើម្បីផ្តល់ការអនុញ្ញាត ឱ្យបុគ្គលធ្វើជាប្រតិបត្តិការទីផ្សារមូលបត្រ ប្រតិបត្តិការប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ ឬ ប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រ និងកំណត់អំពីកាតព្វកិច្ចរបស់រាល់ប្រតិបត្តិការ ដោយអនុលោម តាមច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយនិងការជួញដូរមូលបត្រមហាជន និងអនុក្រឹត្យស្តីពីការអនុវត្ត ច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយនិងការជួញដូរមូលបត្រមហាជន។

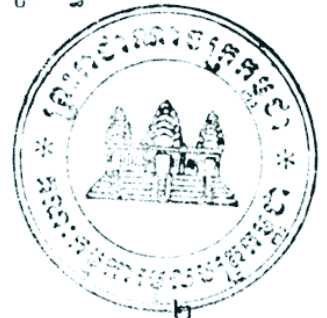
ប្រការ ២.-

និយមន័យនៃពាក្យបច្ចេកទេសដែលប្រើប្រាស់នៅក្នុងប្រកាសនេះ ត្រូវបានកំណត់នៅ ក្នុងប្រការនេះ និងមាននៅក្នុងសទ្ទានុក្រមដែលជាឧបសម្ព័ន្ធនៃច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយ និង ការជួញដូរមូលបត្រមហាជន និងអនុក្រឹត្យស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយ និងការ ជួញដូរមូលបត្រមហាជន។

- ច្បាប់ (Law) សំដៅដល់ច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយនិងការជួញដូរមូលបត្រមហាជន។

- អនុក្រឹត្យ (Anukret) សំដៅដល់អនុក្រឹត្យស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយនិង ការជួញដូរមូលបត្រមហាជន។

- ប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់ (Clearance and Settlement Facility) សំដៅដល់ប្រព័ន្ធដែល ផ្តល់លទ្ធភាពដល់ភាគីធ្វើប្រតិបត្តិការជួញដូរមូលបត្រ បំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនទៅវិញ ទៅ មកបាន ដោយធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់ប្រតិបត្តិការឱ្យបានច្បាស់លាស់ និងធានាឱ្យមានការទូទាត់ ថ្ងៃទិញជូនអ្នកលក់ ដែលជាថ្នូរនឹងការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិមូលបត្រទៅឱ្យអ្នកទិញ។ ប្រព័ន្ធជាត់ទាត់ និងទូទាត់ រួមមាន ៖

ក-ប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ (Securities Clearance and Settlement Facility) សំដៅដល់ប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់ដើម្បីធ្វើការផ្លាស់ប្តូរកម្មសិទ្ធិលើមូលបត្រ រវាងភាគីធ្វើប្រតិបត្តិការជួញដូរមូលបត្រ។

ខ-ប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់សាច់ប្រាក់ (Cash Clearance and Settlement Facility) សំដៅដល់ប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់ ដើម្បីធ្វើការផ្ទេរ ឬបង្វែរសាច់ប្រាក់រវាងភាគីធ្វើប្រតិបត្តិការជួញដូរមូលបត្រ។

-បុគ្គលិកជាន់ខ្ពស់ (Senior Staff) សំដៅដល់បុគ្គលិកដែលមានឋានៈចាប់ពីអគ្គនាយករហូតដល់នាយកឬប្រធានផ្នែក រួមទាំងសវនករផ្ទៃក្នុង។

-ភាគហ៊ុនិកភាគតិច (Minority shareholder) សំដៅដល់ភាគហ៊ុនិកដែលកាន់កាប់ភាគហ៊ុនដែលមានសិទ្ធិបោះឆ្នោតតិចជាង ០៥ (ប្រាំ) ភាគរយ។

-អភិបាល (Director) សំដៅដល់ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាល និងសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាភិបាលរបស់បុគ្គលដាក់ពាក្យស្នើសុំ ឬរបស់ប្រតិបត្តិករទីផ្សារមូលបត្រ ប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ ឬប្រតិបត្តិកររក្សាទុកមូលបត្រ។

ជំពូកទី ២

លក្ខខណ្ឌនៃការផ្តល់ការអនុញ្ញាត

ប្រការ ៣.-

បុគ្គលដែលមានបំណងធ្វើជាប្រតិបត្តិករទីផ្សារមូលបត្រ ប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ ឬប្រតិបត្តិកររក្សាទុកមូលបត្រ ត្រូវដាក់ពាក្យស្នើសុំ និងត្រូវទទួលបានការអនុញ្ញាតពីអគ្គនាយកនៃ **គ.ម.ក.** ក្រោយពីទទួលបានការសម្រេចពីការប្រជុំពេញអង្គរបស់ **គ.ម.ក.** ដោយអនុលោមតាមជំពូកទី៤នៃច្បាប់ ជំពូកទី៣នៃអនុក្រឹត្យ និងប្រកាសនេះ។

ប្រការ ៤.-

បុគ្គលដាក់ពាក្យស្នើសុំ ត្រូវតែជាក្រុមហ៊ុនមូលធនដែលបង្កើត និងចុះបញ្ជីស្របតាមច្បាប់ស្តីពីសហគ្រាសពាណិជ្ជកម្ម ឬជាក្រុមហ៊ុនដែលស្ថិតក្រោមច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈទូទៅនៃសហគ្រាសសាធារណៈ។ លក្ខន្តិកៈរបស់បុគ្គលដាក់ពាក្យស្នើសុំ ត្រូវគោរពតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវដែលកំណត់ក្នុងមាត្រា ១៩ នៃអនុក្រឹត្យ និងលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម ៖

១-នាយករណ៍ និងទម្រង់របស់ក្រុមហ៊ុន។

២-ទីស្នាក់ការចុះបញ្ជីរបស់ក្រុមហ៊ុនត្រូវមានទីតាំងក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

៣-កម្មវត្ថុអាជីវកម្ម។

៤-ដើមទុនជាប្រភេទប្រភេទជាតិ ៖

ក-ក្នុងករណីស្នើសុំធ្វើជាប្រតិបត្តិការទីផ្សារមូលបត្រ ត្រូវមានចំនួនមិនតិចជាង ៤០.០០០.០០០.០០០ (សែសិបពាន់លាន) រៀល។

ខ-ក្នុងករណីស្នើសុំធ្វើជាប្រតិបត្តិការប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ ត្រូវមានចំនួនមិនតិចជាង ២០.០០០.០០០.០០០ (ម្ភៃពាន់លាន) រៀល។

គ-ក្នុងករណីស្នើសុំធ្វើជាប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រ ត្រូវមានចំនួនមិនតិចជាង ២០.០០០.០០០.០០០ (ម្ភៃពាន់លាន) រៀល។

ឃ-ក្នុងករណីស្នើសុំធ្វើជាប្រតិបត្តិការទីផ្សារមូលបត្រ និងប្រតិបត្តិការប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ និងប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រ ត្រូវមានចំនួនមិនតិចជាង ៨០.០០០.០០០.០០០ (ប៉ែតសិបពាន់លាន) រៀល។

ង-ចំណាត់ប្រភេទនិងចំនួនភាគហ៊ុន រួមទាំងតម្លៃចារឹកក្នុងមួយភាគហ៊ុន ដោយបញ្ជាក់ឱ្យបានច្បាស់នូវនីតិវិធី និងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសម្រាប់វាយតម្លៃដើមទុនដែលបង់ចូលជាភាគទុនរបស់ភាគហ៊ុននីមួយៗ។

ច-ឈ្មោះ អាសយដ្ឋានពិតប្រាកដ និងចំណែកហ៊ុនរបស់ភាគហ៊ុនិកស្ថាបនិក ឬភាគហ៊ុនិកដែលមានសិទ្ធិកាន់កាប់ភាគហ៊ុនចំនួនច្រើន។

ឆ-សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់ភាគហ៊ុនិក ពិសេសរបស់ភាគហ៊ុនិកភាគតិច។

ជ-ការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃក្រុមហ៊ុន ដោយបញ្ជាក់ពីតួនាទីនិងការទទួលខុសត្រូវរបស់អភិបាលម្នាក់ៗ។ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃក្រុមហ៊ុនត្រូវមានអភិបាលយ៉ាងតិចបំផុតចំនួន ០៥ (ប្រាំ) រូប។

ដ-វិធាន និងយន្តការនៃការត្រួតពិនិត្យនិងដោះស្រាយទំនាស់ផលប្រយោជន៍ដែលអាចកើតមាននៅក្នុងក្រុមហ៊ុន។

១០-នីតិវិធីនៃការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈនូវព័ត៌មានដែលពាក់ព័ន្ធ។

១១-នីតិវិធីនៃកិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាភិបាល និងមហាសន្និបាតភាគហ៊ុនិក។

ប្រការ ៥.-

បុគ្គលដាក់ពាក្យស្នើសុំធ្វើជាប្រតិបត្តិការទីផ្សារមូលបត្រ ប្រតិបត្តិការប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ ឬប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រ ត្រូវ ៖

១-មានធនធានគ្រប់គ្រាន់ ដែលរួមមាន ៖

ក-ទ្រព្យគ្រប់គ្រាន់ និងត្រូវបានគ្រប់គ្រងត្រឹមត្រូវសម្រាប់ធ្វើប្រតិបត្តិការ។

ខ-ធនធានមនុស្សប្រកបដោយចំណេះដឹង សមត្ថភាព និងបទពិសោធន៍ខ្ពស់ សមស្របនឹងមុខតំណែងនីមួយៗរបស់ក្រុមហ៊ុន។

គ-ប្រព័ន្ធ និងយន្តការសម្រាប់ធ្វើប្រតិបត្តិការដែលទទួលបានការអនុញ្ញាត។

ឃ-ប្រព័ន្ធទ្រទ្រង់ (Back-up System) សមស្រប ដើម្បីធានាបាននូវប្រតិបត្តិការប្រកបដោយសុវត្ថិភាព និងប្រសិទ្ធភាព។

២-មានរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងក្រុមហ៊ុនមួយ ដែលអាចធានាបាននូវគណនេយ្យភាព តម្លាភាព ប្រសិទ្ធភាព និងអភិបាលកិច្ចសារធិបតេយ្យ។ ក្នុងករណីស្នើសុំធ្វើជាប្រតិបត្តិការ ទីផ្សារមូលបត្រ និងប្រតិបត្តិការប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ និងប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រ បុគ្គលដាក់ពាក្យស្នើសុំត្រូវមានរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការនីមួយៗដាច់ដោយឡែកពីគ្នា។

៣-មានសវនកម្មផ្ទៃក្នុង រួមទាំងវិន័យនិងនីតិវិធីនៃការអនុវត្តសវនកម្មផ្ទៃក្នុង និងគណៈកម្មាធិការសវនកម្ម។

ប្រការ ៦.-

បុគ្គលដាក់ពាក្យស្នើសុំ បុគ្គលដែលត្រូវតែងតាំងជាអភិបាលនិងបុគ្គលិកជាន់ខ្ពស់ របស់បុគ្គលដាក់ពាក្យស្នើសុំធ្វើជាប្រតិបត្តិការទីផ្សារមូលបត្រ ប្រតិបត្តិការប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ ឬប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រ ត្រូវគោរពតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវដូចខាងក្រោម ៖

១-មានលក្ខណសម្បត្តិនិងអត្តចរិតល្អ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៤២ នៃអនុក្រឹត្យ។

២-មិនធ្លាប់ត្រូវបានប្រកាសក្ស័យធន ឬមិនធ្លាប់បង្កឱ្យក្រុមហ៊ុនមួយឬច្រើនឈានទៅរកភាពក្ស័យធននៅក្នុងឬនៅក្រៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក្នុងរយៈពេល ០៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំចុងក្រោយ គិតមកត្រឹមកាលបរិច្ឆេទដាក់ពាក្យស្នើសុំ។

៣-មិនធ្លាប់ប្រព្រឹត្តអំពើអ្វីដែលនាំឱ្យប៉ះពាល់ដល់ដំណើរការទីផ្សារមូលបត្រ ឬនៅក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ។

៤-មិនធ្លាប់ត្រូវបានដកហូតតំណែង ឬបណ្តេញចេញពីតំណែងឬពីទីផ្សារ ដោយយោងតាមច្បាប់ អនុក្រឹត្យ និងបទប្បញ្ញត្តិនានាដែលពាក់ព័ន្ធ។

៥-មិនធ្លាប់ប្រព្រឹត្តអំពើអ្វីដែលប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍សាធារណៈ។

ប្រការ ៧.-

បុគ្គលដាក់ពាក្យស្នើសុំធ្វើជាប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ ឬប្រតិ-
បត្តិកររក្សាទុកមូលបត្រត្រូវ ៖

១-មានចំនួនភាគហ៊ុនភាគច្រើនដាច់ខាតកាន់កាប់ដោយប្រតិបត្តិករទីផ្សារមូលបត្រ។

២-មានភាគហ៊ុនដទៃទៀតដែលកាន់កាប់ដោយក្រុមហ៊ុនមូលបត្រ ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុ
ឬបុគ្គលផ្សេងទៀតដែលទទួលបានការអនុញ្ញាតពី **គ.ប.ក.** ក្នុងករណីដែលប្រតិបត្តិករទីផ្សារ
មូលបត្រជាភាគហ៊ុនភាគច្រើនដាច់ខាត។

ភាគហ៊ុនរបស់បុគ្គលដាក់ពាក្យស្នើសុំ ធ្វើជាប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់
មូលបត្រ ឬប្រតិបត្តិកររក្សាទុកមូលបត្រ អាចផ្ទេរបានតែនៅក្នុងរង្វង់ប្រតិបត្តិករទីផ្សារ-
មូលបត្រ ក្រុមហ៊ុនមូលបត្រ ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុ ឬបុគ្គលផ្សេងទៀតដែលទទួលបានការ
អនុញ្ញាតពី **គ.ប.ក.** ។ ប៉ុន្តែប្រតិបត្តិករទីផ្សារមូលបត្រ ត្រូវរក្សាចំនួនភាគហ៊ុនអប្បបរមា
ក្នុងកម្រិតភាគច្រើនដាច់ខាត។

ប្រការ ៨.-

បុគ្គលដាក់ពាក្យស្នើសុំធ្វើជាប្រតិបត្តិករទីផ្សារមូលបត្រ ប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និង
ទូទាត់មូលបត្រ ឬប្រតិបត្តិកររក្សាទុកមូលបត្រ ត្រូវបំពេញបែបបទនៃពាក្យស្នើសុំទៅតាម
ទម្រង់ដែលបានកំណត់ ដោយភ្ជាប់មកជាមួយនូវឯកសារដូចខាងក្រោម ៖

១-វិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីក្រុមហ៊ុនថតចម្លងមានបញ្ជាក់ត្រឹមត្រូវ។

២-វិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីអាករលើតម្លៃបន្ថែម និងប័ណ្ណពិតប្រាកដ ថតចម្លងមានបញ្ជាក់
ត្រឹមត្រូវ។

៣-លក្ខន្តិកៈក្រុមហ៊ុនថតចម្លងមានបញ្ជាក់ត្រឹមត្រូវ។

៤-លិខិតបញ្ជាក់ពីដើមទុនអប្បបរមាដូចមានចែងក្នុងប្រការ ៤ នៃប្រកាសនេះ។

៥-បញ្ជីរាយនាមភាគហ៊ុនិក ដោយបញ្ជាក់ពីចំនួនភាគហ៊ុន និងភ្ជាប់មកជាមួយនូវអត្ត-
សញ្ញាណប័ណ្ណឬលិខិតឆ្លងដែនថតចម្លង ដោយមានចុះហត្ថលេខាឬស្នាមម្រាមដៃរបស់
ភាគហ៊ុនិកនីមួយៗ។

៦-បញ្ជីរាយនាមអភិបាលក្រុមហ៊ុន ដោយបញ្ជាក់ពីតួនាទីនិងបទពិសោធន៍ការងារ
និងភ្ជាប់មកជាមួយនូវអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណឬលិខិតឆ្លងដែនថតចម្លង ដោយមានចុះហត្ថលេខា
ឬស្នាមម្រាមដៃរបស់អភិបាលនីមួយៗ ព្រមទាំងលិខិតផ្តោលទោស។

៧-បញ្ជីរាយនាមបុគ្គលិកជាន់ខ្ពស់ទាំងអស់របស់ក្រុមហ៊ុន ដោយបញ្ជាក់ពីតួនាទី និង បទពិសោធន៍ការងារ និងភ្ជាប់មកជាមួយនូវអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណឬលិខិតឆ្លងដែនថតចម្លង ដោយមានចុះហត្ថលេខាឬស្នាមម្រាមដៃរបស់បុគ្គលិកជាន់ខ្ពស់នីមួយៗ ព្រមទាំងលិខិត ផ្តោលទោស។

៨-បញ្ជីរាយនាមបុគ្គលដែលមានបំណងធ្វើជាសមាជិក ឬអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សាររបស់ បុគ្គលដាក់ពាក្យស្នើសុំ។

៩-ផែនការអាជីវកម្មសម្រាប់រយៈពេលយ៉ាងតិច ០៣ (បី) ឆ្នាំ ដោយគិតចាប់ពី កាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យស្នើសុំ។

១០-ផែនការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ និងផែនការយថាភាព (Contingency Plan) ។

១១-វិធានប្រតិបត្តិការ ដែលក្នុងនោះមានចែងនូវវិធាននិងនីតិវិធីពាក់ព័ន្ធនឹងប្រតិ- បត្តិការរបស់ប្រតិបត្តិករ វិធាននិងនីតិវិធីសម្រាប់គ្រប់គ្រងសមាជិកភាពនិងការចូលរួមក្នុង ទីផ្សារ និងលក្ខន្តិកៈរបស់ប្រតិបត្តិករដែលបុគ្គលស្នើសុំធ្វើប្រតិបត្តិការ។ ករណីស្នើសុំធ្វើ ប្រតិបត្តិករទីផ្សារមូលបត្រ វិធានប្រតិបត្តិការត្រូវចែងបន្ថែមនូវវិធាននៃការចុះបញ្ជីនៅទី- ផ្សារមូលបត្រ។

ប្រការ ៩.-

អគ្គនាយកនៃ **គ.ប.ក.** អាចតម្រូវឱ្យបុគ្គលដាក់ពាក្យស្នើសុំធ្វើជាប្រតិបត្តិករទីផ្សារ មូលបត្រ ប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ ឬប្រតិបត្តិកររក្សាទុកមូលបត្រ ផ្តល់ឯកសារនិងបំភ្លឺនូវចំណុចឬព័ត៌មានផ្សេងទៀតតាមការចាំបាច់ ដើម្បីធានាថាបុគ្គលដាក់ ពាក្យស្នើសុំបំពេញបានគ្រប់លក្ខខណ្ឌដែលមានចែងក្នុងប្រកាសនេះ។

ប្រការ ១០.-

អគ្គនាយកនៃ **គ.ប.ក.** អាចបដិសេធលើពាក្យស្នើសុំការអនុញ្ញាតដោយផ្អែកលើ មូលហេតុដូចខាងក្រោម ៖

១-បុគ្គលដាក់ពាក្យស្នើសុំមិនបានបំពេញនូវលក្ខខណ្ឌណាមួយ ដែលមានចែងក្នុង ប្រកាសនេះ ឬសេចក្តីណែនាំផ្សេងទៀតដែលធ្វើនៅក្រោមប្រកាសនេះ ឬបទប្បញ្ញត្តិជា ធរមានដែលពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត។

២-ព័ត៌មាន ឬឯកសារដែលបុគ្គលដាក់ពាក្យស្នើសុំបានដាក់ទៅ **គ.ប.ក.** មាន លក្ខណៈក្លែងបន្លំ ឬដែលនាំឱ្យយល់ខុស។

៣-បុគ្គលដាក់ពាក្យស្នើសុំស្ថិតក្នុងស្ថានភាពឈានទៅរកការបញ្ឈប់ ឬរំលាយ អាជីវកម្ម។

៤-សេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ដែលតម្រូវឱ្យបុគ្គលដាក់ពាក្យស្នើសុំទូទាត់សង បំណុល មិនត្រូវបានអនុវត្តទាំងស្រុងឬមួយផ្នែកដោយបុគ្គលដាក់ពាក្យស្នើសុំនោះ។

៥-បុគ្គលដាក់ពាក្យស្នើសុំ ឬអភិបាល ឬបុគ្គលិកជាន់ខ្ពស់របស់បុគ្គលដាក់ពាក្យ ស្នើសុំ ៖

ក-បានធ្វើអាជីវកម្មដែលមានលក្ខណៈបោកបញ្ឆោត ឬកេងប្រវ័ញ្ច ឬមិនត្រឹម ត្រូវដោយប្រការណាមួយ។

ខ-បានប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិ ដែលការពារសាធារណជនឱ្យ ចៀសផុតពីការខាតបង់ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ដោយសារតែភាពមិនស្មោះត្រង់ ឬអសមត្ថភាព ឬ ការប្រព្រឹត្តមិនត្រឹមត្រូវរបស់បុគ្គលនោះក្នុងការផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុឬក្នុងការគ្រប់គ្រងក្រុមហ៊ុន។

គ-បានធ្វើ ឬជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងអាជីវកម្មណាមួយផ្សេងទៀត ដែលធ្វើឱ្យមាន ការសង្ស័យចំពោះសមត្ថភាព និងសុក្រឹតភាពនៃសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន។

ឃ-ស្តែងចេញនូវភាពមិនអាចធ្វើសកម្មភាព ដើម្បីផលប្រយោជន៍អតិថិជន របស់ខ្លួន ដោយសារតែភ្នំឈ្មោះ បុគ្គលិកលក្ខណៈ សេចក្តីសុចរិត និងភាពដែលអាច ទុកចិត្តបានផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុរបស់បុគ្គលទាំងនោះ។

ឈ-ស្តែងចេញនូវភាពមិនអាចធ្វើអាជីវកម្មបាន ក្រោមលក្ខខណ្ឌនៃការអនុ- ញាត ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ភាពស្មោះត្រង់ និងយុត្តិធម៌។

៦-អភិបាល ឬបុគ្គលិកជាន់ខ្ពស់ ឬភាគហ៊ុនិកដែលកាន់កាប់ភាគហ៊ុនមានសិទ្ធិបោះ ឆ្នោតចំនួនច្រើនលើសលប់របស់បុគ្គលដាក់ពាក្យស្នើសុំ ធ្លាប់ត្រូវបានប្រកាសក្ស័យធននៅ ក្នុងឬនៅក្រៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក្នុងរយៈពេល ០៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំ ចុងក្រោយគិតមក ត្រឹមកាលបរិច្ឆេទដាក់ពាក្យស្នើសុំ។

៧-នៅពេលកើតមានហេតុការណ៍ណាមួយដែលអាច ៖

ក-នាំឱ្យបុគ្គលដាក់ពាក្យស្នើសុំ ឬអភិបាល ឬបុគ្គលិកជាន់ខ្ពស់ ឬភាគហ៊ុនិក ដែលកាន់កាប់ភាគហ៊ុនមានសិទ្ធិបោះឆ្នោតចំនួនច្រើនលើសលប់របស់បុគ្គលដាក់ពាក្យស្នើសុំ មិនអាចធ្វើអាជីវកម្មបានត្រឹមត្រូវ។

ខ-ឆ្លុះបញ្ចាំងពីភាពមិនអាចជឿជាក់បានលើវិធីធ្វើអាជីវកម្ម របស់បុគ្គលដាក់ ពាក្យស្នើសុំ។

៨-បុគ្គលដាក់ពាក្យស្នើសុំ មាន ឬអាចនឹងមានការពាក់ព័ន្ធនឹងការសំអាតប្រាក់ និង

ហិរញ្ញប្បទានភារវកម្ម ឬការផ្តល់ការអនុញ្ញាតដល់បុគ្គលដាក់ពាក្យស្នើសុំ អាចនឹងនាំឱ្យប៉ះពាល់ផលប្រយោជន៍សាធារណៈ។

អគ្គនាយកនៃ គ.ម.ក. មិនត្រូវបដិសេធផ្តល់ការអនុញ្ញាតលើពាក្យស្នើសុំ ដោយមិនបានផ្តល់មូលហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរជាមុន និងមិនបានផ្តល់ឱកាសឱ្យបុគ្គលដាក់ពាក្យស្នើសុំធ្វើការពន្យល់។

ជំពូកទី ៣

ការផ្តល់ការអនុញ្ញាត

ប្រការ ១១.-

បន្ទាប់ពីបុគ្គលដាក់ពាក្យស្នើសុំបានបំពេញតាមគ្រប់លក្ខខណ្ឌ ដែលមានចែងក្នុងច្បាប់បទប្បញ្ញត្តិជាធរមាននិងប្រកាសនេះ ក្នុងរយៈពេលយ៉ាងហោច ០៦ (ប្រាំមួយ) ខែ គ.ម.ក. ត្រូវពិនិត្យនិងសម្រេចលើការស្នើសុំនោះ។ អគ្គនាយកនៃ គ.ម.ក. ត្រូវផ្តល់ការអនុញ្ញាត ឬជូនដំណឹងអំពីការបដិសេធ ដល់បុគ្គលដាក់ពាក្យស្នើសុំតាមការសម្រេចរបស់ គ.ម.ក.។ ក្នុងករណីអគ្គនាយកនៃ គ.ម.ក. ស្នើសុំឱ្យបុគ្គលដាក់ពាក្យស្នើសុំកែប្រែ ឬផ្តល់ព័ត៌មានបន្ថែម នោះលក្ខខណ្ឌពេលវេលាក្នុងការពិនិត្យនិងសម្រេចត្រូវគិតសាឡើងវិញ ចាប់តាំងពីកាលបរិច្ឆេទដែលព័ត៌មានទាំងនោះត្រូវបានផ្តល់ជូនដល់ គ.ម.ក.។

ប្រការ ១២.-

សុពលភាពនៃការអនុញ្ញាតមានរយៈពេលមិនកំណត់។

ប្រការ ១៣.-

បុគ្គលដាក់ពាក្យស្នើសុំធ្វើជាប្រតិបត្តិករទីផ្សារមូលបត្រ ប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ ឬប្រតិបត្តិកររក្សាទុកមូលបត្រ ត្រូវបង់ថ្លៃពាក្យស្នើសុំនិងសោហ៊ុយសិក្សាសំណុំលិខិតចំនួន ១០.០០០.០០០ (ដប់លាន) រៀល នៅពេលដាក់ពាក្យស្នើសុំធ្វើជាប្រតិបត្តិករនីមួយៗ។ ថ្លៃពាក្យស្នើសុំនិងសោហ៊ុយសិក្សាសំណុំលិខិតនេះ មិនត្រូវបានប្រគល់ជូនបុគ្គលដាក់ពាក្យស្នើសុំវិញឡើយ ទោះបីជាមានការបដិសេធលើពាក្យស្នើសុំក៏ដោយ។

បុគ្គលដែលទទួលបានការអនុញ្ញាតធ្វើជាប្រតិបត្តិករទីផ្សារមូលបត្រ ប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ ឬប្រតិបត្តិកររក្សាទុកមូលបត្រ ត្រូវបង់ថ្លៃការអនុញ្ញាតប្រចាំឆ្នាំ

ចំនួន ២០.០០០.០០០ (ម្ភៃលាន) រៀល សម្រាប់ប្រតិបត្តិការនីមួយៗ។ សម្រាប់ឆ្នាំសារពើពន្ធដំបូងនៃការអនុញ្ញាត ប្រតិបត្តិការនីមួយៗត្រូវបង់ថ្លៃការអនុញ្ញាតនៅពេលទទួលបានការអនុញ្ញាត។ សម្រាប់ឆ្នាំសារពើពន្ធបន្តបន្ទាប់ ប្រតិបត្តិការនីមួយៗត្រូវបង់ថ្លៃការអនុញ្ញាតប្រចាំឆ្នាំ យ៉ាងយូរនៅថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ នៃឆ្នាំសារពើពន្ធចាស់។

ជំពូកទី ៤

កាតព្វកិច្ចរបស់ប្រតិបត្តិការទីផ្សារមូលបត្រ

ប្រតិបត្តិការប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ និងប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រ

ប្រការ ១៤.-

បន្ទាប់ពីទទួលបានការអនុញ្ញាត ប្រតិបត្តិការទីផ្សារមូលបត្រ ប្រតិបត្តិការប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ ឬប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រ ត្រូវចាប់ផ្តើមសកម្មភាពអាជីវកម្មរបស់ខ្លួនក្នុងរយៈពេលយ៉ាងយូរ ០៦ (ប្រាំមួយ) ខែ ដោយគិតចាប់ពីថ្ងៃដែលប្រតិបត្តិការបានទទួលការអនុញ្ញាត។

ប្រការ ១៥.-

ប្រតិបត្តិការទីផ្សារមូលបត្រ ប្រតិបត្តិការប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ និងប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រត្រូវ ៖

- ១-ធ្វើប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួនឱ្យដំណើរការប្រកបដោយសុវត្ថិភាព និងប្រសិទ្ធភាព។
- ២-ត្រួតពិនិត្យ និងគ្រប់គ្រងដោយប្រុងប្រយ័ត្នខ្ពស់រាល់ហានិភ័យដែលកើតឡើងពីអាជីវកម្ម ឬប្រតិបត្តិការណាមួយ។
- ៣-បំពេញឱ្យអស់ពីសមត្ថភាពនូវកាតព្វកិច្ច ដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ អនុក្រឹត្យប្រកាសនេះ និងបទប្បញ្ញត្តិនានា ដោយមិនត្រូវប្រព្រឹត្តអ្វីដែលផ្ទុយពីផលប្រយោជន៍សាធារណៈ ឬផលប្រយោជន៍វិនិយោគិន។
- ៤-អនុវត្តឱ្យបានខ្ជាប់ខ្ជួននូវវិធានប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួន និងបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន ដែលកំណត់ដោយ **គ.ប.ក.** ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា និងក្រសួង-ស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធ។
- ៥-ផ្តល់ភាពងាយស្រួលដល់ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួន និងប្រាកដថាសមាជិក ឬអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារគោរពតាមវិធានប្រតិបត្តិការ ដើម្បីធានាឱ្យបាននូវសុវត្ថិភាពនិងប្រសិទ្ធភាពនៃប្រតិបត្តិការ និងការពារផលប្រយោជន៍វិនិយោគិន។

ប្រការ ១៦.-

ប្រតិបត្តិករទីផ្សារមូលបត្រ ត្រូវធានាឱ្យបាននូវនិរន្តរភាពនៃដំណើរការទីផ្សារមូលបត្រ និងបំពេញនូវកាតព្វកិច្ចជូនដំណឹង ផ្តល់ព័ត៌មាន និងរក្សាទុកនូវឯកសារ ដូចដែលមានចែងក្នុងជំពូកទី៣ នៃអនុក្រឹត្យ។

ប្រការ ១៧.-

អនុលោមតាមមាត្រា ២៧ នៃអនុក្រឹត្យ ប្រតិបត្តិករទីផ្សារមូលបត្រ ប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ ឬប្រតិបត្តិកររក្សាទុកមូលបត្រ ត្រូវផ្តល់របាយការណ៍ដែលធ្វើសវនកម្មដោយក្រុមហ៊ុនសវនកម្មដែលធ្វើអាជីវកម្មស្របតាមច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាននៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងដែលទទួលស្គាល់ដោយអគ្គនាយកនៃ **គ.ប.ក.**។

ប្រការ ១៨.-

ក្រៅពីកាតព្វកិច្ចផ្តល់របាយការណ៍ដូចមានចែងក្នុងជំពូកទី៣នៃអនុក្រឹត្យ ប្រតិបត្តិករទីផ្សារមូលបត្រ ប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ ឬប្រតិបត្តិកររក្សាទុកមូលបត្រ ត្រូវមានកាតព្វកិច្ចផ្តល់របាយការណ៍ផ្សេងទៀត តាមការកំណត់របស់ **គ.ប.ក.**។

ប្រការ ១៩.-

អភិបាល និងបុគ្គលិកគ្រប់រូបរបស់ប្រតិបត្តិករទីផ្សារមូលបត្រ ប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ ឬប្រតិបត្តិកររក្សាទុកមូលបត្រត្រូវមានកាតព្វកិច្ចរក្សាការសម្ងាត់និងមិនត្រូវប្រព្រឹត្តអាកប្បកិរិយាដែលត្រូវបានហាមឃាត់ដូចមានចែងក្នុងជំពូកទី៧ នៃច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត។

ប្រការ ២០.-

អភិបាលរបស់ប្រតិបត្តិករទីផ្សារមូលបត្រ ប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ ឬប្រតិបត្តិកររក្សាទុកមូលបត្រទាំងឡាយណាដែលមានការពាក់ព័ន្ធពីផលប្រយោជន៍តាមគ្រប់រូបភាព ទោះដោយផ្ទាល់ក្តី ឬដោយប្រយោលក្តី ក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចណាមួយ ឬក្នុងការអនុម័តកិច្ចសន្យាណាមួយដែលធ្វើឡើងដោយកិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាភិបាលត្រូវធ្វើការប្រកាសព័ត៌មាននេះឱ្យបានទូលំទូលាយ ដល់សមាជិកផ្សេងទៀតរបស់ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល តាមរយៈលិខិតជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ក្នុងរយៈពេលមួយសមស្របមុនកិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ដែលនឹងសម្រេចទាក់ទងនឹងបញ្ហានោះ។ អភិបាលដែលមានផលប្រយោជន៍ពាក់ព័ន្ធដូចដែលបានរៀបរាប់នេះ មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំ

ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល និងមិនអនុញ្ញាតឱ្យចូលរួមបោះឆ្នោតធ្វើសេចក្តីសម្រេចឬក្នុងការអនុម័ត កិច្ចសន្យានោះឡើយ។

ប្រការ ២១.-

អភិបាល និងបុគ្គលិកគ្រប់រូបរបស់ប្រតិបត្តិការទីផ្សារមូលបត្រ ប្រតិបត្តិការប្រព័ន្ធ ផាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ ឬប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រ សហព័ន្ធ បុព្វញ្ញាតិ ឬបច្ច្រាញាតិរបស់ខ្លួនគិតត្រឹមថ្នាក់ទី៣ មិនត្រូវទទួលអំណោយឬផលប្រយោជន៍តាមគ្រប់រូបភាព ពីបុគ្គលដែលខ្លួនមានទំនាក់ទំនងអាជីវកម្មឬហិរញ្ញវត្ថុជាមួយ នៅក្នុងការបំពេញមុខងារ និងតួនាទីរបស់ខ្លួន។

ប្រការ ២២.-

ប្រតិបត្តិការប្រព័ន្ធផាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ ត្រូវបង្កើតឱ្យមានមូលនិធិធានាការ ទូទាត់សងមួយដាច់ដោយឡែក ដើម្បីធានាការទូទាត់សងនូវរាល់ប្រតិបត្តិការទូទាត់មិនបាន សម្រេច។ នីតិវិធីនៃការបង្កើត ការកំណត់ចំនួនទឹកប្រាក់ ការថែរក្សា និងការចាត់ចែង ប្រើប្រាស់មូលនិធិនេះត្រូវកំណត់ដោយ **គ.ម.ក.**។

ប្រការ ២៣.-

មុននឹងតែងតាំង ឬផ្លាស់ប្តូរបុគ្គលិកជាន់ខ្ពស់ណាមួយ ប្រតិបត្តិការទីផ្សារមូលបត្រ ប្រតិបត្តិការប្រព័ន្ធផាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ ឬប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រ ត្រូវសុំការ អនុញ្ញាតជាមុនពីអគ្គនាយកនៃ **គ.ម.ក.**។

ប្រសិនបើតំណែងរបស់បុគ្គលិកជាន់ខ្ពស់ណាមួយនៅទំនេរ ប្រតិបត្តិការត្រូវតែជ្រើសរើស បេក្ខជនថ្មីក្នុងរយៈពេលយ៉ាងយូរ ០២ (ពីរ) ខែ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទដែលតំណែងនោះ នៅទំនេរ។

អគ្គនាយកនៃ **គ.ម.ក.** ត្រូវឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើសុំតែងតាំងបុគ្គលិកជាន់ខ្ពស់នៃ ប្រតិបត្តិការក្នុងរយៈពេល ០២ (ពីរ) សប្តាហ៍ គិតចាប់ពីថ្ងៃទទួលបានពាក្យស្នើសុំពេញ- លេញ។ ករណីហួសរយៈពេលកំណត់នេះ សំណើសុំតែងតាំងត្រូវសន្មតថាបានទទួលការ យល់ព្រម។

ប្រការ ២៤.-

អនុលោមតាមមាត្រា ២៧ នៃច្បាប់ អគ្គនាយកនៃ **គ.ម.ក.** មានសិទ្ធិដឹកនាំកែតម្រូវ ដាក់លក្ខខណ្ឌ ឬដាក់កំហិតបន្ថែម លើ ឬដកហូតការអនុញ្ញាត ក្នុងករណីដែលប្រតិបត្តិការ :

- ១-ទទួលបានការអនុញ្ញាតដោយមធ្យោបាយក្លែងបន្លំណាមួយ។
- ២-ល្មើសនឹងលក្ខខណ្ឌនៃការអនុញ្ញាត។
- ៣-ល្មើសនឹងកាតព្វកិច្ចដែលចែងក្នុងប្រកាសនេះ។
- ៤-មិនធ្វើតាមការណែនាំរបស់ អគ្គនាយកនៃ គ.ប.ក. ក្នុងការកែតម្រូវផ្សេងៗ។
- ៥-នៅតែបន្តប្រតិបត្តិការក្នុងអំឡុងពេលពន្យារការអនុញ្ញាត។
- ៦-ផ្អាកប្រតិបត្តិការដោយមិនបានរាយការណ៍ជាមុនទៅអគ្គនាយកនៃ គ.ប.ក.។
- ៧-មិនអាចអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ដែលតម្រូវឱ្យសងបំណុលមួយភាគ ឬទាំងស្រុងទៅបុគ្គលពាក់ព័ន្ធ។
- ៨-កំពុងស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពបច្ចេកទេស និង/ឬហិរញ្ញវត្ថុទន់ខ្សោយ ឬកំពុងត្រូវ វិលាយដោយគ្មានលទ្ធភាពធ្វើអាជីវកម្មបន្ត ឬដោយការវិនិច្ឆ័យរបស់តុលាការទៅតាមមូល ហេតុស្របច្បាប់។
- ៩-ប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងច្បាប់ អនុក្រឹត្យ ប្រកាសនេះ និងបទប្បញ្ញត្តិផ្សេងទៀត។

ជំពូកទី ៥
ទោសប្បញ្ញត្តិ

ប្រការ ២៥.-

បុគ្គលទាំងឡាយណាដែលប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងបទប្បញ្ញត្តិ ដូចមានចែងក្នុងប្រកាសនេះ នឹងត្រូវផ្ដន្ទាទោសស្របតាមច្បាប់ អនុក្រឹត្យ និងបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាននៃព្រះរាជាណាចក្រ- កម្ពុជា។

ប្រការ ២៦.-

ករណីមានការយឺតយ៉ាវក្នុងការបង់ថ្លៃការអនុញ្ញាត ដូចមានចែងក្នុងប្រការ ១៣ នៃប្រកាសនេះ ប្រតិបត្តិករទីផ្សារមូលបត្រ ប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ ឬប្រតិបត្តិកររក្សាទុកមូលបត្រ ត្រូវទទួលបានការផាកពិន័យអន្តរការណ៍ជាប្រាក់ ចំនួន ១.០០០.០០០ (មួយលាន) រៀល ក្នុង ០១ (មួយ) ថ្ងៃ។

ជំពូកទី ៦

អវសានប្បញ្ញត្តិ

ប្រការ ២៧.-

គ.ម.ក. អាចចេញគោលការណ៍ណែនាំ ដើម្បីសម្រួលការយល់ដឹងនិងការអនុវត្តតាមលក្ខខណ្ឌនៃប្រកាសនេះ ដល់បុគ្គលពាក់ព័ន្ធ អ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារមូលបត្រ និងដល់សាធារណជន។

ប្រការ ២៨.-

បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណាដែលផ្ទុយនឹងប្រកាសនេះ ត្រូវចាត់ទុកជានិរាករណ៍។

ប្រការ ២៩.-

អគ្គនាយក អគ្គនាយករងនៃគណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា នាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យទីផ្សារមូលបត្រ នាយកដ្ឋានកិច្ចការគតិយុត្ត នាយកដ្ឋាន អង្គភាពដទៃទៀតចំណុះឱ្យគណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា និងបុគ្គលពាក់ព័ន្ធ ត្រូវអនុវត្តតាមខ្លឹមសារនៃប្រកាសនេះឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខានេះតទៅ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២១ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៩

គាត ឈន់

កន្លែងទទួល :

- ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
- អគ្គលេខាធិការរាជរដ្ឋាភិបាល
- ខុទ្ទកាល័យសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន**
- នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- ខុទ្ទកាល័យឯកឧត្តម លោកជំទាវ ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
- ក្រសួងយុត្តិធម៌
- ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា និងសមាជិក **គ.ម.ក.**
- ដូចប្រការ ២៩ "ដើម្បីអនុវត្ត"
- រាជកិច្ច
- ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា

លេខ: ០០៤..... គ ម ក. ២០១៧

ប្រកាស

ស្តីពី

ខ្លឹមសារគោលនៃវិធានប្រតិបត្តិការរបស់

ទីផ្សារមូលបត្រ ប្រព័ន្ធនិងទីផ្សារទុនកម្ពុជា និងសេវាកម្មទុនកម្ពុជា

* * * * *

ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

និងជាប្រធានគណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/១៨ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១០៧/០០១ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៧ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីមូលបត្ររដ្ឋ
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១០០៧/០២៨ ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៧ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយ និងការផ្ទេរមូលបត្រមហាជន
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ៩៧ អនក្រ/បក ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ៥៤ អនក្រ/បក ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៩ ស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយ និងការផ្ទេរមូលបត្រមហាជន
- យោងតាមការអនុម័តនៃសម័យប្រជុំពេញអង្គរបស់គណៈកម្មាធិការ លេខ២២ ក្រសួង ថ្ងៃទី ០២ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១០

ជំពូកទី ១
បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

ប្រការ ១.- គោលបំណង

ប្រកាសនេះមានគោលដៅកំណត់នូវ ខ្លឹមសារគោលនៃវិធានប្រតិបត្តិការរបស់ទីផ្សារមូលបត្រ ប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ និងសេវាក្សាទុកមូលបត្រ ដោយអនុលោមតាមច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយនិងការជួញដូរមូលបត្រមហាជន និងអនុក្រឹត្យស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយនិងការជួញដូរមូលបត្រមហាជន។

ប្រការ ២.- និយមន័យ

និយមន័យនៃពាក្យបច្ចេកទេសដែលប្រើប្រាស់នៅក្នុងប្រកាសនេះ ត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងប្រការនេះ និងមាននៅក្នុងសទ្ទានុក្រមដែលជាឧបសម្ព័ន្ធនៃច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយ និងការជួញដូរមូលបត្រមហាជន និងអនុក្រឹត្យស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយ និងការជួញដូរមូលបត្រមហាជន ÷

- ច្បាប់ (Law) សំដៅដល់ច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយនិងការជួញដូរមូលបត្រមហាជន។

- អនុក្រឹត្យ (Anukret) សំដៅដល់អនុក្រឹត្យស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយនិងការជួញដូរមូលបត្រមហាជន។

- វិធានប្រតិបត្តិការ (Operating Rules) សំដៅដល់វិធានប្រតិបត្តិការ និងនីតិវិធីរបស់ទីផ្សារមូលបត្រ ប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ និងសេវាក្សាទុកមូលបត្រ។ វិធានប្រតិបត្តិការមានចែងនូវវិធាននិងនីតិវិធីពាក់ព័ន្ធនឹងប្រតិបត្តិការ របស់ប្រតិបត្តិករនីមួយៗ វិធាននិងនីតិវិធីសម្រាប់គ្រប់គ្រងសមាជិកភាពនិងការចូលរួមក្នុងទីផ្សារ និងលក្ខន្តិកៈរបស់ប្រតិបត្តិករនីមួយៗ។ វិធានប្រតិបត្តិការរបស់ទីផ្សារមូលបត្រមានចែងបន្ថែមនូវវិធានចុះបញ្ជីរបស់ទីផ្សារមូលបត្រ។

- កិច្ចព្រមព្រៀងសេវា (Service agreement) សំដៅដល់កិច្ចព្រមព្រៀងនៃការផ្តល់សេវាដែលរៀបចំឡើងរវាងសមាជិកនិងអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សាររបស់ប្រតិបត្តិករនីមួយៗ និងអតិថិជនរបស់ខ្លួន។

ជំពូកទី ២

មាតិកាគោលនៃវិធានប្រតិបត្តិការរបស់ទីផ្សារមូលបត្រ

ប្រការ ៣.- វិធានប្រតិបត្តិការរបស់ទីផ្សារមូលបត្រ

វិធានប្រតិបត្តិការរបស់ទីផ្សារមូលបត្រ ត្រូវចែងអំពី ÷

- ១-វិធាន និងនីតិវិធីពាក់ព័ន្ធនឹងប្រតិបត្តិការរបស់ទីផ្សារមូលបត្រ
- ២-វិធាន និងនីតិវិធីសម្រាប់គ្រប់គ្រងសមាជិកភាព និងការចូលរួមក្នុងទីផ្សារ
- ៣-វិធានចុះបញ្ជីរបស់ទីផ្សារមូលបត្រ
- ៤-លក្ខន្តិកៈរបស់ប្រតិបត្តិការ។

ប្រការ ៤.- វិធាន និងនីតិវិធីពាក់ព័ន្ធនឹងប្រតិបត្តិការរបស់ទីផ្សារមូលបត្រ

វិធាន និងនីតិវិធីពាក់ព័ន្ធនឹងប្រតិបត្តិការរបស់ទីផ្សារមូលបត្រ ត្រូវចែងអំពីវិធាន និងនីតិវិធីពាក់ព័ន្ធនឹងប្រតិបត្តិការជួញដូរមូលបត្រ តាមប្រភេទនីមួយៗ។ វិធាន និងនីតិវិធីពាក់ព័ន្ធនឹងប្រតិបត្តិការទាំងនេះ ត្រូវចែងជាអប្បបរមានូវ ÷

- ១-ពេលវេលានៃការជួញដូរ។
- ២-ប្រភេទនៃមូលបត្រដែលត្រូវធ្វើការជួញដូរ។
- ៣-ព័ត៌មានដែលត្រូវមានក្នុងការបញ្ជាទិញ-លក់។
- ៤-វិធីសាស្ត្រ និងយន្តការអនុវត្តការជួញដូរ។
- ៥-វិធានការក្នុងករណីដែលប្រព័ន្ធជួញដូរជួបប្រទះបញ្ហាជាយថាហេតុ។
- ៦-ព័ត៌មានដែលត្រូវផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈទាក់ទងនឹងការជួញដូរ និងព័ត៌មានដែលប្រតិបត្តិការទីផ្សារមូលបត្រត្រូវជូនដំណឹងទៅសមាជិក និងអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារ។
- ៧-កម្រៃប្រតិបត្តិការ និងកម្រៃផ្សេងទៀត។
- ៨-នីតិវិធីសម្រាប់ឃ្លាំមើលប្រតិបត្តិការជួញដូរ។

ប្រការ ៥.- វិធាន និងនីតិវិធីសម្រាប់គ្រប់គ្រងសមាជិកភាពនិងការចូលរួមក្នុងទីផ្សាររបស់ប្រតិបត្តិការទីផ្សារមូលបត្រ

វិធាន និងនីតិវិធីសម្រាប់គ្រប់គ្រងសមាជិកភាព និងការចូលរួមក្នុងទីផ្សារ របស់ប្រតិបត្តិការទីផ្សារមូលបត្រ ត្រូវចែងជាអប្បបរមានូវ ÷

១-ប្រភេទនៃសមាជិក និងអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារ។

២-លក្ខខណ្ឌ និងនីតិវិធី ដើម្បីក្លាយជាសមាជិក និងអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារ។

៣-លក្ខខណ្ឌ និងនីតិវិធី ដើម្បីប្តូរ ដកហូតសមាជិកភាព បញ្ឈប់មិនឱ្យចូលរួមក្នុងទីផ្សារ អនុញ្ញាតឱ្យចូលរួមជាថ្មីក្នុងទីផ្សារ ឬអនុញ្ញាតជាថ្មីជាសមាជិក។

៤-សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់សមាជិក និងអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារ ដែលធានាបាននូវសមភាពរវាងសមាជិក និងអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារទាំងអស់។

៥-កាតព្វកិច្ចដែលតម្រូវឱ្យសមាជិក និងអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារ គោរពតាមច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។

៦-និទ្ទេសដែលតម្រូវឱ្យសមាជិក និងអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារ ចែងនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងសេវាដែលនឹងធ្វើជាមួយអតិថិជន។

៧-នីតិវិធីទាក់ទងនឹងការត្រួតពិនិត្យជាប្រចាំ និងដោយឥតប្រាង្គទុកនូវការអនុវត្តវិធានប្រតិបត្តិការរបស់ប្រតិបត្តិករទីផ្សារមូលបត្រដោយសមាជិក និងអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារពិសេសនីតិវិធីស្តីពីការធ្វើអធិការកិច្ចលើសកម្មភាពជួញដូរ និងលើស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់សមាជិក និងអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារ។

៨-ពេលវេលា និងប្រភេទនៃព័ត៌មានដែលសមាជិក និងអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារ ត្រូវផ្តល់ដល់ប្រតិបត្តិករទីផ្សារមូលបត្រ។

៩-វិធានការខាងវិន័យ និងទណ្ឌកម្មចំពោះសមាជិក និងអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារ ដោយចែងឱ្យបានច្បាស់លាស់នូវមូលហេតុ និងប្រភេទនៃវិធានការដែលត្រូវអនុវត្ត ព្រមទាំងនីតិវិធីនៃការជូនដំណឹង។

១០-វិធានការដែលត្រូវចាត់ដោយសមាជិក និងអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារ ចំពោះអតិថិជនដែលធ្វើឱ្យការជួញដូរមិនបានសម្រេច។

១១-ប្រភេទសេវានានាដែលត្រូវផ្តល់ឱ្យសមាជិក និងអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារ និងកម្រៃសេវាទាំងនោះ។

ប្រការ ៦.- វិធានចុះបញ្ជីរបស់ទីផ្សារមូលបត្រ

វិធានចុះបញ្ជីរបស់ទីផ្សារមូលបត្រ ត្រូវចែងជាអប្បបរមានូវ ÷

១-លក្ខខណ្ឌដើម្បីចុះបញ្ជីលក់មូលបត្រ។

២-នីតិវិធីនៃការពិនិត្យពីលទ្ធភាពដែលអាចចុះបញ្ជីលក់មូលបត្រ។

៣-លក្ខខណ្ឌ និងនីតិវិធី ដើម្បីល្អរ និងដកចេញពីបញ្ជីលក់មូលបត្រ។

៤-កាតព្វកិច្ច និងនីតិវិធីនៃការផ្តល់ឯកសារផ្តល់ព័ត៌មានរបស់ក្រុមហ៊ុនចុះបញ្ជីលក់មូលបត្រ។

៥-ប្រភេទសេវានានាដែលត្រូវផ្តល់ឱ្យក្រុមហ៊ុនចុះបញ្ជីលក់មូលបត្រ និងកម្រៃសេវាទាំងនោះ។

ជំពូកទី ៣

មាតិកាគោលនៃវិធានប្រតិបត្តិការរបស់ប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ

ប្រការ ៧.-វិធាន និងនីតិវិធីពាក់ព័ន្ធនឹងប្រតិបត្តិការរបស់ប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ

វិធាន និងនីតិវិធីពាក់ព័ន្ធនឹងប្រតិបត្តិការរបស់ប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រត្រូវចែងជាអប្បបរមានូវ ៖

១-ពេលវេលានៃការជាត់ទាត់ និងទូទាត់។

២-ចំណាត់ថ្នាក់ ឬប្រភេទនៃប្រតិបត្តិការដែលត្រូវជាត់ទាត់ និងទូទាត់។

៣-ការបើក និងការគ្រប់គ្រងគណនីជាត់ទាត់ និងទូទាត់មូលបត្រ។

៤-នីតិវិធីនៃប្រតិបត្តិការជាត់ទាត់ និងទូទាត់។

៥-វិធានសម្រាប់គ្រប់គ្រងការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិ ផ្លូវនឹងការទូទាត់សាច់ប្រាក់ ឬ ឌីវីឌីន (Delivery Vs. Payment - DVP) ។

៦-ភាគរយនៃមូលបត្រ និងសាច់ប្រាក់ដែលសមាជិក និងអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារត្រូវមាននៅក្នុងគណនីរបស់ខ្លួន នៅពេលធ្វើប្រតិបត្តិការផ្ទេរមូលបត្រ និងទូទាត់សាច់ប្រាក់។

៧-នីតិវិធីនៃការផ្តល់របាយការណ៍អំពីប្រតិបត្តិការជាត់ទាត់និងទូទាត់ ឱ្យប្រតិបត្តិការទីផ្សារមូលបត្រ។

៨-វិធាន និងនីតិវិធីដែលត្រូវអនុវត្តនៅពេលដែលសមាជិក ឬអ្នកចូលរួម គ្មានលទ្ធភាព ឬអាចគ្មានលទ្ធភាពក្នុងការធ្វើប្រតិបត្តិការជាត់ទាត់និងទូទាត់។

៩-នីតិវិធីដែលត្រូវអនុវត្តនៅពេលប្រតិបត្តិការផ្ទេរមូលបត្រមិនបានសម្រេច ឬមូលបត្រដែលត្រូវផ្ទេរមិនបានចុះបញ្ជីត្រឹមត្រូវ។

ប្រការ ៨.- វិធាន និងនីតិវិធីសម្រាប់គ្រប់គ្រងសមាជិកភាព និងការចូលរួមក្នុងទីផ្សាររបស់
ប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ

វិធាន និងនីតិវិធីសម្រាប់គ្រប់គ្រងសមាជិកភាព និងការចូលរួមក្នុងទីផ្សាររបស់
ប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ ត្រូវចែងជាអប្បបរមានូវ ៖

- ១-ប្រភេទនៃសមាជិក និងអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារ។
- ២-លក្ខខណ្ឌ និងនីតិវិធី ដើម្បីក្លាយជាសមាជិក និងអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារ។
- ៣-លក្ខខណ្ឌ និងនីតិវិធី ដើម្បីល្អរ ដកហូតសមាជិកភាព បញ្ឈប់មិនឱ្យចូលរួម
ក្នុងទីផ្សារ អនុញ្ញាតឱ្យចូលរួមជាថ្មីក្នុងទីផ្សារ ឬអនុញ្ញាតជាថ្មីជាសមាជិក។
- ៤-សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់សមាជិក និងអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារ ដែលធានាបាននូវ
សមភាពរវាងសមាជិក និងអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារទាំងអស់។
- ៥-ប្រភេទសេវានានាដែលត្រូវផ្តល់ឱ្យសមាជិក និងអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារ និងកម្រៃ
សេវាទាំងនោះ។
- ៦-ប្រភេទព័ត៌មានដែលសមាជិក និងអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារ ត្រូវរក្សាទុក។
- ៧-លក្ខខណ្ឌដែលតម្រូវឱ្យសមាជិក និងអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារ បង់វិភាគទានចូល
មូលនិធិធានាការទូទាត់សង (Compensation Fund) ។
- ៨-នីតិវិធីនៃការត្រួតពិនិត្យ ដឹកនាំកែតម្រូវ និងចាត់វិធានការខាងវិន័យ និងទណ្ឌកម្ម
នានាចំពោះសមាជិក និងអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារ ដែលមិនគោរពតាមវិធាន និងនីតិវិធី។

ជំពូកទី ៤

មាតិកាគោលនៃវិធានប្រតិបត្តិការរបស់សេវាក្រុមមូលបត្រ

ប្រការ ៩.- វិធាន និងនីតិវិធីពាក់ព័ន្ធនឹងប្រតិបត្តិការរបស់សេវាក្រុមមូលបត្រ

វិធាន និងនីតិវិធីពាក់ព័ន្ធនឹងប្រតិបត្តិការរបស់សេវាក្រុមមូលបត្រ ត្រូវចែងជា
អប្បបរមានូវ ៖

- ១-ពេលវេលានៃការធ្វើប្រតិបត្តិការប្រចាំថ្ងៃ។
- ២-ការកំណត់ប្រភេទ ឬគុណវុឌ្ឍិមូលបត្រដែលអាចទទួលរក្សាទុក។
- ៣-ការបើក និងបិទគណនីរបស់អ្នកថ្មី។
- ៤-ការរៀបចំ និងការរក្សាទុកសៀវភៅគណនីរបស់អ្នកថ្មី។

- ៥-ការដាក់ថ្លៃ ការដក និងការបង្វិលទៅវិញទៅមកមូលបត្រដែលដាក់ថ្លៃ។
- ៦-ការផ្ទេរមូលបត្ររវាងគណនី។
- ៧-នីតិវិធីនៃការគ្រប់គ្រង និងរក្សាទុកមូលបត្រដែលបានដាក់ថ្លៃ។
- ៨-នីតិវិធីនៃការអនុវត្តសិទ្ធិដែលទទួលបានពីមូលបត្រដែលដាក់ថ្លៃ។
- ៩-លក្ខខណ្ឌ និងនីតិវិធីនៃការបញ្ចាំមូលបត្រដែលដាក់ថ្លៃ។

ប្រការ ១០.-វិធាន និងនីតិវិធីសម្រាប់គ្រប់គ្រងសមាជិកភាព ឬការចូលរួមក្នុងទីផ្សាររបស់
សេវារក្សាទុកមូលបត្រ

វិធាន និងនីតិវិធីសម្រាប់គ្រប់គ្រងសមាជិកភាព ឬការចូលរួមក្នុងទីផ្សាររបស់សេវា
រក្សាទុកមូលបត្រ ត្រូវចែងជាអប្បបរមានូវ ៖

- ១-ប្រភេទនៃសមាជិក ឬអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារ។
- ២-លក្ខខណ្ឌដើម្បីក្លាយជាសមាជិក ឬអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារ។
- ៣-លក្ខខណ្ឌ និងនីតិវិធី ដើម្បីល្អរ ដកហូតសមាជិកភាព បញ្ឈប់មិនឱ្យចូលរួមក្នុង
ទីផ្សារ អនុញ្ញាតឱ្យចូលរួមជាថ្មីក្នុងទីផ្សារ ឬអនុញ្ញាតជាថ្មីជាសមាជិក។
- ៤-សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់សមាជិក ឬអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារដែលធានាបាននូវសមភាព
រវាងសមាជិក ឬអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារទាំងអស់។
- ៥-និទ្ទេសដែលតម្រូវឱ្យសមាជិក ឬអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារ ចែងនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀង
សេវាដែលនឹងធ្វើជាមួយអតិថិជន។
- ៦-ប្រភេទសេវាដែលត្រូវផ្តល់ឱ្យសមាជិក ឬអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារ និងកម្រៃសេវា
ទាំងនោះ។
- ៧-នីតិវិធីនៃការត្រួតពិនិត្យ ដឹកនាំកែតម្រូវ និងចាត់វិធានការខាងវិន័យ និងទណ្ឌកម្ម
នានាចំពោះសមាជិក ឬអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារ ដែលមិនគោរពតាមវិធានប្រតិបត្តិការ និង
នីតិវិធី។

ជំពូកទី ៥
អវសានប្បញ្ញត្តិ

ប្រការ ១១.- បដិវាទកម្ម

បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណាដែលផ្ទុយនឹងប្រកាសនេះ ត្រូវចាត់ទុកជានិរាករណ៍។

ប្រការ ១២.- ការអនុវត្ត

អគ្គនាយក អគ្គនាយករងនៃគណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា នាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យទីផ្សារ មូលបត្រ នាយកដ្ឋានកិច្ចការគតិយុត្ត នាយកដ្ឋាន-អង្គភាពដទៃទៀតចំណុះឱ្យ គណៈកម្មការ មូលបត្រកម្ពុជា និងបុគ្គលពាក់ព័ន្ធ ត្រូវអនុវត្តតាមខ្លឹមសារនៃប្រកាសនេះឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ខ្ពស់ ចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខានេះតទៅ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៥ ខែ ១២ ឆ្នាំ ២០១០

គាត ឈន់

កន្លែងទទួល :

- ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
- អគ្គលេខាធិការរាជរដ្ឋាភិបាល
- ខុទ្ទកាល័យសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន**
នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- ខុទ្ទកាល័យឯកឧត្តម លោកជំទាវ ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
- ក្រសួងយុត្តិធម៌
- ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- គ្រប់ក្រសួង និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
"ដើម្បីជូនជ្រាប"
- គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា
- ដូចប្រការ ១២
"ដើម្បីអនុវត្ត"
- រាជកិច្ច
- ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា

លេខ: ០០៤/០២ គ.ម.ក. /ប.ក.

ប្រកាស

ស្តីពី

ការដាក់ឱ្យអនុវត្តវិធានប្រតិបត្តិការផ្តល់សន្តិសុខភាពមូលបត្រ
របស់ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា

* * * * *

ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
និងជាប្រធានគណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩១៣/៩០៣ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៣ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/១២១៣/១៣៩៣ ចុះថ្ងៃទី២១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៣ ស្តីពីការកែសម្រួល និងបំពេញបន្ថែមសមាសភាពរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៤១៦/៣៦៨ ចុះថ្ងៃទី០៤ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៦ ស្តីពីការកែសម្រួល និងបំពេញបន្ថែមសមាសភាពរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/១៨ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១០៧/០០១ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៧ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីមូលបត្ររដ្ឋ
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១០០៧/០២៨ ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៧ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយ និងការជួញដូរមូលបត្រមហាជន
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ៩៧ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ៥៤ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៩ ស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយ និងការជួញដូរមូលបត្រមហាជន

- បានឃើញប្រកាសលេខ ០១១ គ.ម.ក. ប្រក ចុះថ្ងៃទី០១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៩ ស្តីពីការផ្តល់ការអនុញ្ញាត ឱ្យធ្វើជាប្រតិបត្តិការទីផ្សារមូលបត្រ ប្រតិបត្តិការប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ និងប្រតិបត្តិការ រក្សាទុកមូលបត្រ
- បានឃើញប្រកាសលេខ ០០៤ គ.ម.ក. ប្រក ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១០ ស្តីពីខ្លឹមសារគោលនៃវិធាន ប្រតិបត្តិការរបស់ទីផ្សារមូលបត្រ ប្រព័ន្ធជាត់ទាត់ និងទូទាត់មូលបត្រ និងសេវារក្សាទុកមូលបត្រ
- បានឃើញប្រកាសលេខ ០០៣/១១ ប្រ.ក. ចុះថ្ងៃទី០៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១១ ស្តីពីការដាក់ឱ្យ អនុវត្តវិធានសមាជិកភាព
- យោងតាមសំណើសុំអនុម័តលើវិធានប្រតិបត្តិការផ្តល់សន្តិសុខភាពមូលបត្រ របស់ក្រុមហ៊ុនផ្សារ មូលបត្រកម្ពុជា ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៦
- យោងតាមការអនុម័តនៃសម័យប្រជុំពេញអង្គរបស់គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា នាថ្ងៃទី០២ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៦

សម្រេច

ប្រការ ១.-

ដាក់ឱ្យអនុវត្តវិធានប្រតិបត្តិការផ្តល់សន្តិសុខភាពមូលបត្រ របស់ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា ដូចមានភ្ជាប់ជាឧបសម្ព័ន្ធនៃប្រកាសនេះ។

ប្រការ ២.-

អគ្គនាយកនៃគណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា នាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យទីផ្សារមូលបត្រ នាយកដ្ឋានកិច្ចការ គតិយុត្ត នាយកដ្ឋាន-អង្គភាពដទៃទៀតចំណុះឱ្យគណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា សមាជិក និងអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា ព្រមទាំងបុគ្គលពាក់ព័ន្ធ ត្រូវទទួលបន្ទុកអនុវត្តប្រកាសនេះ តាមភារកិច្ចរៀងៗខ្លួន ចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខានេះតទៅ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៧ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០១៦

កន្លែងទទួល៖

- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
- ក្រសួងយុត្តិធម៌
- ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- អគ្គលេខាធិការរាជរដ្ឋាភិបាល
- ខុទ្ទកាល័យសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
- នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- ខុទ្ទកាល័យឯកឧត្តម លោកជំទាវឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- គ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
- ដូចប្រការ ២ “ដើម្បីអនុវត្ត”
- រាជកិច្ច
- ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

បណ្ឌិត. អូន ណឿនបូជិត្ត

ឧបសម្ព័ន្ធប្រកាសលេខ .០០.៤/៦៦

ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៦

ស្តីពី

**វិធានប្រតិបត្តិការផ្តល់សន្តិសុខភាពមូលបត្រ
របស់ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា**

* * * * *

ជំពូកទី ១

បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

ប្រការ ១.-គោលបំណង

គោលបំណងនៃវិធាននេះ គឺដើម្បីកំណត់អំពីគោលការណ៍នានា រួមមានយន្តការ នីតិវិធី សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចដែលចាំបាច់សម្រាប់គ្រប់គ្រងការផ្តល់សន្តិសុខភាពដល់មូលបត្រដែលបានចុះបញ្ជី និងជួញដូរនៅក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា (សរសេរកាត់ថា ផ.ម.ក.) និងដែលធ្វើឡើងដោយសមាជិកនៃ ផ.ម.ក. ដែលហៅថា “សមាជិកផ្តល់សន្តិសុខភាព” ដោយអនុលោមតាមច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយ និងការ ជួញដូរមូលបត្រមហាជន និងអនុក្រឹត្យស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយ និងការជួញដូរមូលបត្រ មហាជន និងបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធជាធរមាន។

ប្រការ ២.-ប្រភេទមូលបត្រដែលត្រូវផ្តល់សន្តិសុខភាព

ការផ្តល់សន្តិសុខភាពដល់មូលបត្រ អាចធ្វើបានចំពោះមូលបត្រកម្មសិទ្ធិដែលបានចុះបញ្ជីនៅ ផ.ម.ក.។

ជំពូកទី ២

ការចុះឈ្មោះ និងការលុបឈ្មោះសមាជិកផ្តល់សន្តិសុខភាព

ប្រការ ៣.-លក្ខខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិ

សមាជិករបស់ ផ.ម.ក. ដែលមានបំណងធ្វើជាសមាជិកផ្តល់សន្តិសុខភាពត្រូវបំពេញលក្ខខណ្ឌ គុណវុឌ្ឍិដូចខាងក្រោម៖

- ជាក្រុមហ៊ុនធានាទិញមូលបត្រ ឬពាណិជ្ជករមូលបត្រ។

- មានប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការគ្រប់គ្រាន់ និងមានបុគ្គលិកយ៉ាងតិច ១ (មួយ) នាក់ ដើម្បីអនុវត្តមុខងារផ្តល់សន្តតិយភាពមូលបត្រ។
- មានយន្តការគ្រប់គ្រង និងត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង។

ប្រការ ៤.-ការចុះឈ្មោះ

សមាជិកដែលមានបំណងធ្វើជាសមាជិកផ្តល់សន្តតិយភាព ត្រូវដាក់ពាក្យស្នើសុំចុះឈ្មោះនៅ ជ.ម.ក. និងបញ្ជាក់ឈ្មោះមូលបត្រដែលត្រូវផ្តល់សន្តតិយភាព។

ការចុះឈ្មោះនេះមានសុពលភាពរយៈពេល ២ (ពីរ) ឆ្នាំ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការសម្រេចផ្តល់ការចុះឈ្មោះ។ សមាជិកផ្តល់សន្តតិយភាពដែលមានបំណងបន្តសុពលភាព ត្រូវដាក់ពាក្យស្នើសុំបន្តសុពលភាពមក ជ.ម.ក. ឱ្យបានយ៉ាងតិច ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃ មុនកាលបរិច្ឆេទផុតកំណត់។

ជ.ម.ក. ត្រូវសម្រេចលើការស្នើសុំចុះឈ្មោះយ៉ាងយូរ ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការ បន្ទាប់ពីទទួលបានពាក្យស្នើសុំពេញលេញ និងត្រូវផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈភ្លាមអំពីការសម្រេចផ្តល់ការចុះឈ្មោះ។ បន្ទាប់ពីសម្រេចផ្តល់ការចុះឈ្មោះ ជ.ម.ក. ត្រូវផ្តល់ជូនគណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា (សរសេរកាត់ថា គ.ម.ក.) យ៉ាងយូរ ៣ (បី) ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការ នូវបញ្ជីឈ្មោះក្រុមហ៊ុនដែលទទួលបានការអនុញ្ញាតធ្វើជាសមាជិកផ្តល់សន្តតិយភាពនេះ។

សមាជិកផ្តល់សន្តតិយភាព ត្រូវចាប់ផ្តើមអនុវត្តកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនមិនឱ្យលើសពីរយៈពេល ៣ (បី) ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទសម្រេចផ្តល់ការចុះឈ្មោះ។

សមាជិកផ្តល់សន្តតិយភាពត្រូវផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈអំពីឈ្មោះមូលបត្រដែលត្រូវផ្តល់សន្តតិយភាព និងជូនដំណឹងដល់អតិថិជន រាល់ពេលដែលសមាជិកផ្តល់ប្រឹក្សាលើមូលបត្រនោះ។

ប្រការ ៥.-ការលុបឈ្មោះ

សមាជិកផ្តល់សន្តតិយភាពដល់មូលបត្រមួយ ត្រូវបានលុបឈ្មោះដោយស្វ័យប្រវត្តិក្នុងករណីដែលសមាជិកផ្តល់សន្តតិយភាពបាត់បង់សមាជិកភាពនៅ ជ.ម.ក. ឬមូលបត្រដែលត្រូវផ្តល់សន្តតិយភាពនោះត្រូវបានដកចេញពីបញ្ជីលក់មូលបត្រជាផ្លូវការ។

សមាជិកផ្តល់សន្តតិយភាព ដែលមានបំណងលាឈប់ធ្វើជាសមាជិកផ្តល់សន្តតិយភាពដល់មូលបត្រណាមួយ ត្រូវជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរមកកាន់ ជ.ម.ក. ឱ្យបានយ៉ាងតិច ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃ មុនកាលបរិច្ឆេទលាឈប់ជាផ្លូវការ។

ជ.ម.ក. ត្រូវផ្តល់ការជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងឯកសារភ្ជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងការជូនដំណឹងលាឈប់ដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ នៃប្រការនេះ ជូនអគ្គនាយកនៃ គ.ម.ក. ភ្លាម និងត្រូវផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈភ្លាមៗ អំពីការលុបឈ្មោះសមាជិកផ្តល់សន្តតិយភាពនេះ។

ជំពូកទី ៣
កាតព្វកិច្ច និងការលើកទឹកចិត្ត

ប្រការ ៦.-កាតព្វកិច្ចពាក់ព័ន្ធនឹងការដាក់បញ្ចាំទិញ និងបញ្ចាំលក់

សមាជិកផ្តល់សន្តតិយភាពត្រូវដាក់និងរក្សាបញ្ចាំទិញនិង/ឬលក់ឱ្យមានជាប្រចាំ នៅក្នុងប្រព័ន្ធជួញដូររបស់ ផ.ម.ក. ដើម្បីធានាថាថ្លៃសម្រាប់ការជួញដូរមានគ្រប់ពេលនៅក្នុងប្រព័ន្ធជួញដូរ និងដើម្បីធានានូវសន្តតិយភាពមូលបត្រ។

នៅពេលសំណើថ្លៃទិញល្អបំផុតនិង/ឬសំណើថ្លៃលក់ល្អបំផុត មិនមាននៅលើទីផ្សារ ឬមានគម្លាតច្រើនជាង ១០ (ដប់) ឯកតាគម្លាតថ្លៃ សមាជិកផ្តល់សន្តតិយភាពមានកាតព្វកិច្ចដាក់បញ្ចាំលក់និង/ឬបញ្ចាំទិញ ដើម្បីធ្វើឱ្យគម្លាតរវាងសំណើថ្លៃទិញនិងសំណើថ្លៃលក់ ត្រឡប់មកនៅតិចជាងឬស្មើ ១០ (ដប់) ឯកតាគម្លាតថ្លៃ ក្នុងរយៈពេល ៥ (ប្រាំ) នាទី គិតពីពេលដែលព្រឹត្តិការណ៍នេះកើតមានឡើង។

នៅពេលមានបញ្ហាតែម្ខាងនៅខាងទិញ គម្លាតថ្លៃត្រូវគណនាដោយយកដែនកំណត់ថ្លៃខាងលើដកនឹងសំណើថ្លៃទិញល្អបំផុត ហើយនៅពេលមានបញ្ហាតែម្ខាងនៅខាងលក់ គម្លាតថ្លៃត្រូវគណនាដោយយកសំណើថ្លៃលក់ល្អបំផុតដកនឹងដែនកំណត់ថ្លៃខាងក្រោម។

បញ្ហាទិញ/លក់របស់សមាជិកផ្តល់សន្តតិយភាព ត្រូវ÷

- មានយ៉ាងតិច ១០០ (មួយរយ) ភាគហ៊ុនក្នុងមួយបញ្ហា
- ដាក់នៅក្នុងវគ្គជួញដូរនិរន្តរ៍
- ដាក់ចេញពីគណនីដាច់ដោយឡែកមួយ សម្រាប់សកម្មភាពផ្តល់សន្តតិយភាពមូលបត្រ។

ប្រការ ៧.-ការលើកលែងកាតព្វកិច្ចពាក់ព័ន្ធនឹងការដាក់បញ្ចាំទិញ និងបញ្ចាំលក់

កាតព្វកិច្ចរបស់សមាជិកផ្តល់សន្តតិយភាពដែលមានចែងក្នុងប្រការ ៦ ត្រូវបានលើកលែង ក្នុងករណីខាងក្រោម÷

១. គម្លាតរវាងសំណើថ្លៃទិញល្អបំផុតនិងសំណើថ្លៃលក់ល្អបំផុត មានតិចជាងឬស្មើ ១០ (ដប់) ឯកតាគម្លាតថ្លៃ។
២. បរិមាណជួញដូររបស់សមាជិកផ្តល់សន្តតិយភាពក្នុងមួយថ្ងៃ មានលើសពី ២.០០០ (ពីរពាន់) ភាគហ៊ុន នៃមូលបត្រដែលត្រូវផ្តល់សន្តតិយភាព។
៣. មានបញ្ហាទិញរបស់អតិថិជនស្ថិតនៅចំដែនកំណត់ថ្លៃខាងលើ ឬបញ្ហាលក់របស់អតិថិជនស្ថិតនៅចំដែនកំណត់ថ្លៃខាងក្រោម។
៤. មានការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានដែលធ្វើឱ្យថ្លៃមូលបត្រដែលត្រូវផ្តល់សន្តតិយភាពមានភាពប្រែប្រួល មិនប្រក្រតី។ ក្នុងករណីនេះ សមាជិកផ្តល់សន្តតិយភាពត្រូវស្នើសុំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរមក ផ.ម.ក. ដើម្បីផ្តល់ការអនុញ្ញាតលើកលែងកាតព្វកិច្ច។

៥. ដំណើរខុសប្រក្រតីនៃប្រព័ន្ធជួញដូររបស់ ជ.ម.ក.។

៦. មូលបត្រដែលត្រូវផ្តល់សន្និធិយភាព ត្រូវបានផ្អាកឬព្យួរពីការជួញដូរ។

៧. សមាជិកភាពរបស់សមាជិកផ្តល់សន្និធិយភាពនៅ ជ.ម.ក. ត្រូវបានព្យួរ។

ប្រការ ៨.-ការជូនដំណឹងស្តីពីការមិនអាចអនុវត្តកាតព្វកិច្ច

សមាជិកផ្តល់សន្និធិយភាព ត្រូវជូនដំណឹងមក ជ.ម.ក. ភ្លាម ក្នុងករណីមិនអាចអនុវត្តកាតព្វកិច្ច ពាក់ព័ន្ធនឹងការដាក់បញ្ជាទិញ និងបញ្ចូលកំ និងក្នុងករណីអាចចាប់ផ្តើមអនុវត្តកាតព្វកិច្ចឡើងវិញបាន។ ជ.ម.ក. ត្រូវជូនដំណឹងជូន គ.ម.ក. ករណីសមាជិកផ្តល់សន្និធិយភាពមិនអាចអនុវត្តកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន។

ប្រការ ៩.-ការលើកទឹកចិត្ត

សមាជិកផ្តល់សន្និធិយភាពទទួលបានការលើកលែងថ្លៃសេវារបស់ ជ.ម.ក. (ថ្លៃសេវាជួញដូរ មូលបត្រ ថ្លៃសេវាដាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ និងថ្លៃសេវានៃការផ្ទេរមូលបត្ររវាងគណនី) ។

ជ.ម.ក. អាចសម្រេចផ្តល់ការលើកទឹកចិត្តផ្សេងទៀតដល់សមាជិកផ្តល់សន្និធិយភាព នៅពេល ដែល ជ.ម.ក. យល់ឃើញថាចាំបាច់ដើម្បីជំរុញសកម្មភាពផ្តល់សន្និធិយភាពនេះបន្ថែមទៀត។

ជំពូកទី ៤

ការតាមដាន និងការវាយតម្លៃ

ប្រការ ១០.-ការតាមដានលើសកម្មភាពផ្តល់សន្និធិយភាព

ជ.ម.ក. ត្រូវតាមដានជាទៀងទាត់លើសកម្មភាពនៃការផ្តល់សន្និធិយភាពនេះ ដើម្បីធានានូវការ ជួញដូរស្មោះត្រង់នៅលើទីផ្សារ និងត្រូវវាយការណ៍ជូនអគ្គនាយកនៃ គ.ម.ក. ក្នុងករណីដែលមានភាព មិនប្រក្រតីនៃសកម្មភាពផ្តល់សន្និធិយភាពមូលបត្រនេះ។

ជ.ម.ក. ត្រូវវាយតម្លៃតុលាការភាពការងាររបស់សមាជិកផ្តល់សន្និធិយភាពជាជារៀងរាល់ត្រីមាស ដោយពិនិត្យលើលក្ខណៈនៃការចូលរួមចំណែកធ្វើឱ្យសន្និធិយភាពទីផ្សារប្រសើរឡើងដូចជា៖ ភាព ប្រសើរឡើងនៃគម្លាតថ្លៃ ភាពពេញលេញនៃការបំពេញកាតព្វកិច្ច និងការដាក់បញ្ជាទាន់ពេលវេលាជា ដើម។ ក្នុងករណីដែលសមាជិកផ្តល់សន្និធិយភាព ខកខានអនុវត្តកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួននៅក្នុងរយៈពេល ២ (ពីរ) ត្រីមាសជាប់គ្នា ជ.ម.ក. អាចបញ្ឈប់ ឬផ្អាកសកម្មភាពរបស់សមាជិកផ្តល់សន្និធិយភាពនោះ សម្រាប់រយៈពេល ១ (មួយ) ឆ្នាំ យ៉ាងតិច។ ជ.ម.ក. ត្រូវផ្តល់ជូន គ.ម.ក. នូវរបាយការណ៍លទ្ធផលនៃ ការវាយតម្លៃការងារលើសមាជិកផ្តល់សន្និធិយភាព និងឯកសារពាក់ព័ន្ធ យ៉ាងយូរ ១០ (ដប់) ថ្ងៃ នៃថ្ងៃ ធ្វើការ បន្ទាប់ពីបញ្ចប់ការវាយតម្លៃ។

(Handwritten mark)

ប្រការ ១១.- ការហាមឃាត់

សមាជិកផ្តល់សន្តិសុខភាពត្រូវជៀសវាងដាច់ខាតរាល់សកម្មភាព ឬប្រតិបត្តិការណាដែលមានលក្ខណៈក្លែងបន្លំ ឬនាំឱ្យយល់ខុស ទាក់ទងនឹងថ្លៃភាគហ៊ុនឬការជួញដូរយ៉ាងសកម្មទៅលើទីផ្សារ ឬដែលអាចនាំឱ្យកើតមាននូវការប្រើប្រាស់ក្នុងទីផ្សារ។

- ឧបសម្ព័ន្ធប្រកាសលេខ ០០៦/១១ គ.ម.ក./ប្រ.ក. ចុះថ្ងៃទី ០៣ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១១ ស្តីពីការដាក់ថ្លៃអនុវត្តវិធានប្រតិបត្តិការវិនិច្ឆ័យមូលបត្ររបស់ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា
- ឧបសម្ព័ន្ធប្រកាសលេខ ០០១/១២ ស្តង់ដា ៣ គ.ម.ក./ប្រ.ក. ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១២ ស្តីពីការដាក់ថ្លៃអនុវត្តនូវការកែប្រែផ្ទៃសេវាក្នុងវិធានប្រតិបត្តិការវិនិច្ឆ័យ របស់ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា
- ឧបសម្ព័ន្ធប្រកាសលេខ ០០១/១៣ គ.ម.ក./ប្រ.ក. ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ ស្តីពីការដាក់ថ្លៃអនុវត្តនូវការកែប្រែវិធានប្រតិបត្តិការវិនិច្ឆ័យមូលបត្ររបស់ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា
- ឧបសម្ព័ន្ធប្រកាសលេខ ០០១/១៤ គ.ម.ក./ប្រ.ក. ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៤ ស្តីពីការដាក់ថ្លៃអនុវត្តនូវការកែប្រែវិធានប្រតិបត្តិការរបស់ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា
- ឧបសម្ព័ន្ធប្រកាសលេខ ០០៥/១៤ គ.ម.ក./ប្រ.ក. ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៤ ស្តីពីការដាក់ថ្លៃអនុវត្តនូវការកែប្រែវិធានប្រតិបត្តិការរបស់ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា

**វិធានប្រតិបត្តិការវិនិច្ឆ័យមូលបត្រ
របស់ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា**

* * * * *

ជំពូកទី ១

បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

ប្រការ ១.- គោលបំណង

គោលបំណងនៃវិធាននេះ គឺដើម្បីកំណត់នូវគោលការណ៍ចាំបាច់នានាសម្រាប់ការជួញដូរមូលបត្រនៅក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា (សរសេរកាត់ថា ផ.ម.ក.) ដែលទទួលបានការអនុញ្ញាតស្របតាមច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយនិងការជួញដូរមូលបត្រមហាជន និងបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធជាធរមាន។

ប្រការ ២ ថ្មី.(មួយ)-និយមន័យ

និយមន័យនៃពាក្យបច្ចេកទេសដែលប្រើប្រាស់នៅក្នុងវិធាននេះ ត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងប្រការនេះ និងមាននៅក្នុងសទ្ទានុក្រម ដែលជាឧបសម្ព័ន្ធនៃច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយ និងការជួញដូរមូលបត្រមហាជនអនុក្រឹត្យស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយ និងការជួញដូរមូលបត្រមហាជន និងបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធជាធរមាន។

- **សមាជិក** សំដៅដល់ក្រុមហ៊ុនមូលបត្រ ដែលទទួលបានអាជ្ញាបណ្ណពីគណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា (សរសេរកាត់ថា គ.ម.ក.) ហើយជាសមាជិកនៃប្រតិបត្តិការវិនិច្ឆ័យមូលបត្រ ប្រតិបត្តិការប្រព័ន្ធជាត់ទាត់ និងទូទាត់មូលបត្រ និងប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្ររបស់ ផ.ម.ក. និងមានសិទ្ធិប្រើប្រាស់នូវប្រព័ន្ធជួញដូរ និងប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រមួយចំនួនទៀតរបស់ ផ.ម.ក. ។

- **ការបញ្ជា** សំដៅដល់ការបញ្ជាទិញ ឬលក់មូលបត្រដោយសមាជិកដើម្បីធ្វើការជួញដូរមូលបត្រនៅ ផ.ម.ក. ។

- ថ្លៃបើក សំដៅដល់ថ្លៃជួញដូរដំបូងនៃមូលបត្រនៅក្នុង ផ.ម.ក. នៅថ្ងៃជួញដូរនីមួយៗ។
- ថ្លៃបិទ សំដៅដល់ថ្លៃជួញដូរចុងក្រោយនៃមូលបត្រ ដែលត្រូវបានកំណត់មុនពេលបិទម៉ោងជួញដូរនៅថ្ងៃជួញដូរនីមួយៗ រួមទាំងថ្លៃពិសេស ឬថ្លៃមូលដ្ឋានក្នុងករណីគ្មានការជួញដូររហូតដល់ម៉ោងបិទទីផ្សារ និងគ្មានថ្លៃពិសេស។
- ថ្លៃពិសេស សំដៅដល់សំណើថ្លៃលក់ល្អបំផុត (Best Offer) ដែលថ្លៃលក់នេះទាបជាងថ្លៃមូលដ្ឋានឬថ្លៃមូលបត្របោះផ្សាយលក់លើកដំបូងក្នុងករណីការជួញដូរមូលបត្រកម្មសិទ្ធិចុះបញ្ជីលក់ដំបូង ឬសំណើថ្លៃទិញល្អបំផុត (Best Bid) ដែលថ្លៃទិញនេះខ្ពស់ជាងថ្លៃមូលដ្ឋានឬថ្លៃមូលបត្របោះផ្សាយលក់លើកដំបូងក្នុងករណីការជួញដូរមូលបត្រកម្មសិទ្ធិចុះបញ្ជីលក់ដំបូង សម្រាប់មូលបត្រដែលមិនត្រូវបានអនុវត្តការជួញដូររហូតដល់ម៉ោងបិទទីផ្សារ។
- ថ្លៃមូលបត្របោះផ្សាយលក់លើកដំបូង (IPO Price) សំដៅដល់ថ្លៃមូលបត្រដែលបានកំណត់នៅក្នុងឯកសារផ្តល់ព័ត៌មាន ដែលទទួលបានការអនុញ្ញាត និងចុះបញ្ជីជាស្ថាពរលើកដំបូងនៅ ផ.ម.ក. ។
- ថ្លៃរំពឹងទុក (Expected Price) សំដៅដល់ថ្លៃអនុវត្តរំពឹងទុក ដែលទទួលបានពីការផ្គត់ផ្គង់បញ្ជាជាបន្តបន្ទាប់នៅក្នុងអំឡុងម៉ោងជួញដូរដែលប្រើវិធីសាស្ត្រដេញថ្លៃដោយយកថ្លៃតែមួយ ។
- បរិមាណរំពឹងទុក (Expected Volume) សំដៅដល់បរិមាណសរុបនៃមូលបត្រកម្មសិទ្ធិដែលត្រូវផ្គត់ផ្គង់លើមូលដ្ឋាននៃថ្លៃរំពឹងទុក។
- ប្រតិបត្តិការគណនីអតិថិជន សំដៅដល់ការទិញ ឬលក់មូលបត្របន្ទាប់ពីបានទទួលការបញ្ជាពីអតិថិជន។
- ប្រតិបត្តិការគណនីសមាជិក សំដៅដល់ការទិញ ឬលក់មូលបត្រសម្រាប់គណនីផ្ទាល់របស់សមាជិក។
- ប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័ររបស់ ផ.ម.ក. សំដៅដល់ប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រ ដែលប្រតិបត្តិដោយ ផ.ម.ក. ក្នុងគោលបំណងធ្វើជាអន្តរការីនៃការជួញដូរមូលបត្រ។
- ប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រសមាជិក សំដៅដល់ប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័ររបស់សមាជិក ដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យបញ្ជូនការបញ្ជាទៅកាន់ប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័ររបស់ ផ.ម.ក. ។
- ការជួញដូរមិនប្រក្រតី សំដៅដល់ការជួញដូរទាំងឡាយដែលក្នុងនោះថ្លៃ ឬបរិមាណជួញដូរលើមូលបត្រមានការប្រែប្រួលខុសប្រក្រតីនៅក្នុងទីផ្សារ។
- ការជួញដូរមិនស្មោះត្រង់ សំដៅដល់ការជួញដូរដែលធ្វើឱ្យថ្លៃទីផ្សារមានការប្រែប្រួលដោយមធ្យោបាយមិនស្មោះត្រង់ដូចជា៖ ការប្រើប្រាស់ព័ត៌មានដែលមិនបានផ្សព្វផ្សាយ ការប្រើប្រាស់ព័ត៌មានផ្ទៃក្នុង ការប្រើឧបាយកលក្នុងទីផ្សារ ឬការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានអំពីការដាក់ថ្លៃលើទីផ្សារ។

- ការត្រួតពិនិត្យទីផ្សារ សំដៅដល់ការឃ្លាំមើល និងវិភាគអំពីប្រតិបត្តិការមូលបត្រនៅលើទីផ្សារ ស្ថានភាពនៃការបញ្ជា និងការដាក់ថ្លៃសម្រាប់ប្រតិបត្តិការទាំងនោះ ឬការប្រកាសព័ត៌មានដែលពាក់ព័ន្ធនឹង ឯកសារផ្តល់ព័ត៌មានព្យាបាលអាវាម និងរបាយការណ៍សារព័ត៌មានជាដើម។

ប្រការ ៣.- ប្រភេទមូលបត្រដែលត្រូវជួញដូរ

មូលបត្រកម្មសិទ្ធិត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យជួញដូរនៅ ផ.ម.ក. ដោយគោរពតាមវិធាននេះ។
ការជួញដូរមូលបត្រក្នុងចំណោមសមាជិក ត្រូវបានធ្វើអន្តរការីកម្មដោយ ផ.ម.ក.។

ប្រការ ៤.- សុពលភាពនៃការបញ្ជា

រាល់ការបញ្ជានីមួយៗ ត្រូវមានសុពលភាពចាប់ពីពេលដែលទទួលបាននៅក្នុងប្រព័ន្ធជួញដូររបស់ ផ.ម.ក. រហូតដល់ពេលដែលការបញ្ជានោះត្រូវបានអនុវត្តនៅអំឡុងវគ្គជួញដូរនៃថ្ងៃតែមួយ។
ទោះបីមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើ សុពលភាពនៃការបញ្ជាអាចត្រូវបានព្យួរក្នុងករណីដែល ការជួញដូរលើមូលបត្រមួយ ត្រូវបានព្យួរក្នុងអំឡុងម៉ោងជួញដូរ។

ប្រការ ៥ ថ្មី.- ការកែប្រែ ឬលុបចោលការបញ្ជាដែលបានបញ្ជូន

សមាជិកអាចកែប្រែឬលុប ថ្លៃឬបរិមាណនៃបញ្ជាដែលបានដាក់។ ការកែប្រែ ឬលុបបញ្ជា អាចធ្វើ បានតែចំពោះបញ្ជាដែលមិនទាន់ត្រូវបានអនុវត្តប៉ុណ្ណោះ។

ជំពូកទី ២

ផ្សារមូលបត្រកម្មសិទ្ធិ

ប្រការ ៦ ថ្មី. (មួយ)-ម៉ោងជួញដូរ

ម៉ោងជួញដូរត្រូវចាប់ផ្តើមពីម៉ោង ០៨:០០ ព្រឹករហូតដល់ម៉ោង ១១:៣០ ព្រឹក ដែលបែងចែកជាវគ្គ ផ្នែកលើវិធីសាស្ត្រនៃការដេញថ្លៃ ដូចខាងក្រោម៖

១- វគ្គជួញដូរដោយប្រើវិធីសាស្ត្រដេញថ្លៃដោយយកថ្លៃតែមួយ (Single-Price Auction) ÷ វគ្គ បើកចាប់ផ្តើមពីម៉ោង ០៨:០០ ព្រឹក ដល់ម៉ោង ០៩:០០ ព្រឹក ដែលការជួញដូរត្រូវអនុវត្តនៅម៉ោង ០៩:០០ ព្រឹក និងវគ្គបិទចាប់ផ្តើមពីម៉ោង ១១:០០ ព្រឹក ដល់ម៉ោង ១១:៣០ ព្រឹក ដែលការជួញដូរត្រូវអនុវត្តនៅ ម៉ោង ១១:៣០ ព្រឹក។

២-វគ្គជួញដូរដោយប្រើវិធីសាស្ត្រដេញថ្លៃដោយយកថ្លៃច្រើន (Multiple-Price Auction) ÷ វគ្គជួញដូរនិរន្តរ៍ (Continuous Trading)ចាប់ផ្តើមពីម៉ោង ០៩:០០ ព្រឹក ដល់ម៉ោង ១១:០០ ព្រឹក ហើយការអនុវត្តការជួញដូរត្រូវធ្វើឡើងភ្លាមៗនៅពេលអាចផ្គូផ្គងបាន។

ប្រការ ៧.- ថ្ងៃជួញដូរ

ថ្ងៃជួញដូរចាប់ផ្តើមពីថ្ងៃច័ន្ទ ដល់ ថ្ងៃសុក្រ លើកលែងថ្ងៃឈប់សម្រាកជាសាធារណៈ។

ប្រការ ៨.- នីតិវិធីនៃការបញ្ជា

ក្នុងករណីដែលសមាជិកមួយដាក់បញ្ជាទៅ ផ.ម.ក. សមាជិកនោះត្រូវអនុវត្តនីតិវិធីដូចខាងក្រោម៖

១- ពិនិត្យមើលសាច់ប្រាក់ ឬមូលបត្រដែលអតិថិជនមាន ដើម្បីធានាការទូទាត់ឬការជួញដូរ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការបញ្ជានោះ។

២- ពិនិត្យព័ត៌មានលម្អិតនៃបញ្ហាដូចមានចែងក្នុងប្រការ ៩ ។

៣- ដាក់បញ្ជាចូលទៅក្នុងប្រព័ន្ធជួញដូររបស់ ផ.ម.ក. ។

ប្រការ ៩.- ព័ត៌មានលម្អិតនៃបញ្ហា

បញ្ហាដែលដាក់ចូលទៅក្នុងប្រព័ន្ធជួញដូររបស់ ផ.ម.ក. ត្រូវមានព័ត៌មានលម្អិតនីមួយៗដូចខាងក្រោម៖

១- ឈ្មោះមូលបត្រ។

២- បរិមាណ។

៣- ថ្ងៃ។

៤- ប្រភេទនៃបញ្ហា៖ បញ្ហាទិញ ឬបញ្ហាលក់។

៥- ប្រភេទនៃប្រតិបត្តិការ៖ ប្រតិបត្តិការគណនីអតិថិជន ឬប្រតិបត្តិការគណនីសមាជិក។

៦- លេខអត្តសញ្ញាណសមាជិក។

៧- លេខអត្តសញ្ញាណវិនិយោគិន។

៨- លេខបញ្ជា។

៩- លេខគណនី។

១០- ក្នុងករណីនៃបញ្ហាដើម្បីលុបឬកែប្រែ ត្រូវបញ្ជាក់លើបញ្ហានោះថាជាការលុបឬជាការកែប្រែ ហើយត្រូវបញ្ជាក់លេខបញ្ហាដើមផងដែរ។

១១- លេខកូដចំណាត់ថ្នាក់វិនិយោគិន។

១២- លេខកូដសញ្ជាតិ និងលេខកូដចំណាត់ថ្នាក់វិនិយោគិន ចំពោះវិនិយោគិនបរទេស។

ប្រការ ១០ ថ្មី.- ឯកតាបញ្ជា ឯកតាគម្លាតថ្លៃ និងឯកតាជួញដូរ

ឯកតាបញ្ជាគឺ ០១ (មួយ) ឯកតាមូលបត្រកម្មសិទ្ធិ។

ឯកតាតម្កាត់ថ្លៃត្រូវកំណត់ដូចខាងក្រោម៖

១- ១០ (ដប់) រៀល ចំពោះមូលបត្រកម្មសិទ្ធិដែលមានថ្លៃទាបជាង ៤.០០០ (បួនពាន់) រៀល ក្នុង ០១ (មួយ) ឯកតាមូលបត្រកម្មសិទ្ធិ។

២- ២០ (ម្ភៃ) រៀល ចំពោះមូលបត្រកម្មសិទ្ធិដែលមានថ្លៃស្មើ ឬខ្ពស់ជាង ៤.០០០ (បួនពាន់) រៀល ប៉ុន្តែទាបជាង ២០.០០០ (ពីរម៉ឺន) រៀល ក្នុង ០១ (មួយ) ឯកតាមូលបត្រកម្មសិទ្ធិ។

៣- ៥០ (ហាសិប) រៀល ចំពោះមូលបត្រកម្មសិទ្ធិដែលមានថ្លៃស្មើ ឬខ្ពស់ជាង ២០.០០០ (ពីរម៉ឺន) រៀល ប៉ុន្តែទាបជាង ៤០.០០០ (បួនម៉ឺន) រៀល ក្នុង ០១ (មួយ) ឯកតាមូលបត្រកម្មសិទ្ធិ។

៤- ១០០ (មួយរយ) រៀល ចំពោះមូលបត្រកម្មសិទ្ធិដែលមានថ្លៃស្មើឬខ្ពស់ជាង ៤០.០០០ (បួនម៉ឺន) រៀល ប៉ុន្តែទាបជាង ១០០.០០០ (មួយសែន) រៀល ក្នុង ០១ (មួយ) ឯកតាមូលបត្រកម្មសិទ្ធិ។

៥- ២០០ (ពីររយ) រៀល ចំពោះមូលបត្រកម្មសិទ្ធិដែលមានថ្លៃស្មើឬខ្ពស់ជាង ១០០.០០០ (មួយសែន) រៀល ប៉ុន្តែទាបជាង ២០០.០០០ (ពីរសែន) រៀល ក្នុង ០១ (មួយ) ឯកតាមូលបត្រកម្មសិទ្ធិ។

៦- ៥០០ (ប្រាំរយ) រៀល ចំពោះមូលបត្រកម្មសិទ្ធិដែលមានថ្លៃស្មើឬខ្ពស់ជាង ២០០.០០០ (ពីរសែន) រៀល ប៉ុន្តែទាបជាង ៤០០.០០០ (បួនសែន) រៀល ក្នុង ០១ (មួយ) ឯកតាមូលបត្រកម្មសិទ្ធិ។

៧- ១.០០០ (មួយពាន់) រៀល ចំពោះមូលបត្រកម្មសិទ្ធិដែលមានថ្លៃស្មើ ឬខ្ពស់ជាង ៤០០.០០០ (បួនសែន) រៀល ក្នុង ០១ (មួយ) ឯកតាមូលបត្រកម្មសិទ្ធិ។

ចំនួនឯកតាជួញដូរមូលបត្រកម្មសិទ្ធិអប្បបរមាក្នុងមួយប្រតិបត្តិការគឺ ០១ (មួយ) ឯកតាមូលបត្រកម្មសិទ្ធិ។

ប្រការ ១១ ថ្មី.- ថ្លៃមូលដ្ឋាន

ថ្លៃមូលដ្ឋានរបស់មូលបត្រកម្មសិទ្ធិសម្រាប់ថ្ងៃជួញដូរនីមួយៗ ត្រូវកំណត់ដូចខាងក្រោមលើកលែងតែមានការកំណត់ផ្សេងពីនេះ ដោយ គ.ម.ក. ៖

១- ក្រៅពីថ្លៃមូលដ្ឋានរបស់មូលបត្រកម្មសិទ្ធិដូចមានក្នុងចំណុច ២ ដល់ ៥ ខាងក្រោមថ្លៃមូលដ្ឋាននៃមូលបត្រកម្មសិទ្ធិគឺជាថ្លៃបិទនៃថ្ងៃជួញដូរចុងក្រោយ។

២- ក្នុងករណីមូលបត្រកម្មសិទ្ធិចុះបញ្ជីលក់ដំបូង ថ្លៃមូលដ្ឋានគឺជាថ្លៃដែលត្រូវកំណត់ដោយអនុលោមទៅតាមប្រការ ១៦ ថ្មី នៃវិធាននេះ។

៣- ក្នុងករណីមូលបត្រកម្មសិទ្ធិដែលបានចែកភាគលាភជាមូលបត្រកម្មសិទ្ធិ ថ្លៃមូលដ្ឋានគឺថ្លៃដែលទទួលបានតាមរូបមន្តដូចខាងក្រោម៖

មូលធនបន្ថែមកម្មវិធីរម្មនបែងចែកភាគលាភជាមូលបត្រកម្មសិទ្ធិ / ចំនួនមូលបត្រកម្មសិទ្ធិបន្ទាប់ពីបែងចែកភាគលាភជាមូលបត្រកម្មសិទ្ធិ

ចំណាំ៖ មូលធនបន្ថែមកម្មវិធីរម្មនបែងចែកភាគលាភជាមូលបត្រកម្មសិទ្ធិ = ថ្លៃបិទ x ចំនួនមូលបត្រកម្មសិទ្ធិមុនបែងចែកភាគលាភជាមូលបត្រកម្មសិទ្ធិ

៤- ក្នុងករណីមានការបង្កើនដើមទុនតាមរយៈការបោះផ្សាយលក់មូលបត្រកម្មសិទ្ធិបន្ថែម ថ្លៃមូលដ្ឋានគឺជាថ្លៃទទួលបានតាមរូបមន្តដូចខាងក្រោម៖

[មូលធនបន្ថែមកម្មវិធីរម្មនបង្កើនដើមទុន + (ថ្លៃមូលបត្រកម្មសិទ្ធិបោះផ្សាយលក់ x ចំនួនមូលបត្រកម្មសិទ្ធិដែលបានបោះផ្សាយលក់បន្ថែម)] / ចំនួនមូលបត្រកម្មសិទ្ធិបន្ទាប់ពីបង្កើនដើមទុន

៥- ក្នុងករណីមូលបត្រកម្មសិទ្ធិដែលមានការបម្លែង (ការបំបែក ការបង្រួម ឬកាត់បន្ថយដើមទុនមូលបត្រកម្មសិទ្ធិ) ថ្លៃមូលដ្ឋានគឺជាថ្លៃដែលទទួលបានតាមរូបមន្តដូចខាងក្រោម៖

ថ្លៃបិទនៃថ្ងៃជួញដូរចុងក្រោយ x អនុបាតបម្លែង (Split Ratio)
(អនុបាតបម្លែង = ចំនួនមូលបត្រកម្មសិទ្ធិមុនបម្លែង / ចំនួនមូលបត្រកម្មសិទ្ធិក្រោយបម្លែង)

ក្នុងករណីថ្លៃមូលបត្រដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើទាបជាងឯកតាគម្កាត់ថ្លៃ នោះថ្លៃមូលដ្ឋានត្រូវកំណត់ស្មើនឹងឯកតាគម្កាត់ថ្លៃ។

ប្រការ ១២ ថ្មី.- ដែនកំណត់នៃបម្រែបម្រួលថ្លៃប្រចាំថ្ងៃ

ដែនកំណត់នៃបម្រែបម្រួលថ្លៃប្រចាំថ្ងៃ គឺត្រូវស្មើនឹងទឹកប្រាក់ ដែលគណនាដោយ $\pm 5\%$ (បូក ឬ ដក ប្រាំភាគរយ) នៃថ្លៃមូលដ្ឋាន ហើយទឹកប្រាក់ដែលទាបជាងឯកតាគម្កាត់ថ្លៃត្រូវបានកាត់ខ្ទង់ចេញ។ ក្នុងករណីថ្លៃមូលដ្ឋានទាបជាង ២០០ (ពីររយ) រៀល ដែនកំណត់នៃបម្រែបម្រួលថ្លៃប្រចាំថ្ងៃគឺស្មើនឹង ១០ (ដប់) រៀល។

ទោះបីមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី១ ខាងលើ ដែនកំណត់នៃបម្រែបម្រួលថ្លៃប្រចាំថ្ងៃមិនត្រូវបានកំណត់ទេចំពោះមូលបត្រកម្មសិទ្ធិដែលត្រូវដកចេញពីការចុះបញ្ជីលក់មូលបត្រ (Delisting) ហើយត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យជួញដូរក្នុងអំឡុងពេលមួយកំណត់ នៅមុនពេលដកចេញពីការចុះបញ្ជីលក់មូលបត្រ។

ទោះបីមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី១ និងទី២ខាងលើ បន្ទាប់ពីមានការឯកភាពពីអគ្គនាយកនៃគ.ម.ក. ផ.ម.ក. អាចកំណត់យកដែនកំណត់នៃបម្រែបម្រួលថ្លៃមូលដ្ឋានផ្សេងពីនេះក្នុងករណីដូចខាងក្រោម៖

១- ករណីដែលមូលបត្រមួយត្រូវបានចុះបញ្ជីឡើងវិញ។

២- ករណីដែលមូលបត្រមួយត្រូវបានចាប់ផ្តើមជួញដូរឡើងវិញ បន្ទាប់ពីត្រូវបានព្យួរអស់មួយរយៈពេលវែង។

៣- ករណីផ្សេងទៀតមានការលំបាកខ្លាំងក្នុងការអនុវត្តផែនការកំណត់នៃបម្រែបម្រួលថ្លៃប្រចាំថ្ងៃ។

ប្រការ ១៣ ថ្មី. (មួយ)-គោលការណ៍ដេញថ្លៃ

រាល់ការជួញដូរត្រូវអនុវត្តតាមរយៈការប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រដេញថ្លៃដោយយកថ្លៃតែមួយ (Single-Price Auction) ឬវិធីសាស្ត្រដេញថ្លៃដោយយកថ្លៃច្រើន (Multiple-Price Auction) ។

ទោះបីជាមានការដាក់ឱ្យអនុវត្តវិធីសាស្ត្រដេញថ្លៃដោយយកថ្លៃច្រើន នៅក្នុងអំឡុងម៉ោងជួញដូរពីម៉ោង ០៩:០០ ព្រឹក រហូតដល់ម៉ោង ១១:០០ ព្រឹក ដូចមានចែងក្នុងចំណុចទី ២ នៃប្រការ ៦ ថ្មី (មួយ) ក៏ដោយ ថ្លៃដូចខាងក្រោមនេះ ត្រូវកំណត់យកដោយប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រដេញថ្លៃដោយយកថ្លៃតែមួយ៖

១- ថ្លៃបើក។

២- ថ្លៃជួញដូរលើកដំបូងនៃមូលបត្រកម្មសិទ្ធិចុះបញ្ជីលក់ដំបូង។

៣- ថ្លៃបើកក្រោយពេលបើកទីផ្សារឡើងវិញ បន្ទាប់ពីបិទផ្សារបណ្តោះអាសន្ន ឬព្យួរការជួញដូររយៈពេលយូរ។

៤- ថ្លៃក្រោយពេលចាប់ផ្តើមការជួញដូរឡើងវិញ បន្ទាប់ពីផ្អាកការជួញដូរ។

៥- ថ្លៃនៅពេលបិទផ្សារ។

ថ្លៃផ្សេងទៀតក្រៅពីថ្លៃនានាដែលមានចែងនៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ ខាងលើ ត្រូវកំណត់តាមរយៈការប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រដេញថ្លៃដោយយកថ្លៃច្រើន។

អាទិភាពនៃបញ្ជាទិញ និងបញ្ជាលក់តាមរយៈវិធីសាស្ត្រដេញថ្លៃដោយយកថ្លៃតែមួយ ឬវិធីសាស្ត្រដេញថ្លៃដោយយកថ្លៃច្រើន ត្រូវកំណត់ទៅតាមគោលការណ៍ដូចខាងក្រោម៖

១- បញ្ជាលក់ដែលមានថ្លៃទាបជាង មានអាទិភាពលើបញ្ជាលក់ដែលមានថ្លៃខ្ពស់ជាង ហើយបញ្ជាទិញដែលមានថ្លៃខ្ពស់ជាង មានអាទិភាពលើបញ្ជាទិញដែលមានថ្លៃទាបជាង។

២- ក្នុងករណីបញ្ជាមានថ្លៃដូចគ្នាបញ្ជាដែលទទួលបានមុន មានអាទិភាពលើបញ្ជាដែលទទួលបានក្រោយ។ ទោះបីជាមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ៤ ក៏ដោយ អាទិភាពនៃបញ្ជាទិញ និងបញ្ជាលក់តាមរយៈវិធីសាស្ត្រដេញថ្លៃដោយយកថ្លៃតែមួយ ត្រូវបានកំណត់ដោយឡែក ក្នុងករណីនៃបញ្ហាព្រមពេលគ្នា៖

១- ត្រូវបានចាត់ទុកថាជាបញ្ហាព្រមពេលគ្នា ចំពោះករណីដូចខាងក្រោម៖

ក- រាល់បញ្ហាទិញដែលមានថ្លៃដែលត្រូវផ្គងស្មើនឹងផែនការកំណត់ថ្លៃខាងលើ (ថ្លៃមូលដ្ឋាន+ ៥%) ។

ខ- រាល់បញ្ចូលកំណត់ដែលមានថ្លៃដែលត្រូវផ្គត់ផ្គង់ស្មើនឹងដែនកំណត់ថ្លៃខាងក្រោម (ថ្លៃមូលដ្ឋាន - ៥%)។

២- ចំពោះបញ្ហាព្រមពេលគ្នា ដូចមានចែងនៅក្នុងចំណុច ១ នៃកថាខណ្ឌនេះបញ្ជាសម្រាប់គណនីអតិថិជនមានអាទិភាពលើបញ្ជាសម្រាប់គណនីសមាជិក។ ក្នុងករណីនេះបញ្ជាដែលមានបរិមាណច្រើនជាងមានអាទិភាពលើបញ្ជាដែលមានបរិមាណតិចជាង។ ក្នុងករណីបញ្ជាមានបរិមាណស្មើគ្នា បញ្ជាដែល ជ.ម.ក ទទួលបានមុនតាមរយៈប្រព័ន្ធជួញដូរត្រូវមានអាទិភាព។

៣- ការបែងចែកបរិមាណមូលបត្រសម្រាប់បញ្ហាព្រមពេលគ្នាដូចមានចែងនៅក្នុងចំណុច ១ នៃកថាខណ្ឌនេះត្រូវអនុវត្តតាមលំដាប់លំដោយអាទិភាព ដូចមានចែងក្នុងចំណុច ២ នៃកថាខណ្ឌនេះដូចខាងក្រោម៖

ក- ១០០ (មួយរយ) ដង នៃឯកតាជួញដូរ។

ខ- ៥០០ (ប្រាំរយ) ដង នៃឯកតាជួញដូរ។

គ- ១០០០ (មួយពាន់) ដង នៃឯកតាជួញដូរ។

ឃ- ៥០ (ហាសិប) ភាគរយ នៃបរិមាណដែលនៅសល់។ ក្នុងករណីនេះ ប្រសិនបើបរិមាណនោះទាបជាងឯកតាជួញដូរ ត្រូវកំណត់យកត្រឹមឯកតាជួញដូរ។

ង- បរិមាណដែលនៅសល់ទាំងអស់ត្រូវផ្តល់ឱ្យតាមអាទិភាព។

ប្រការ ១៤ ថ្មី.- វិធីសាស្ត្រ និងយន្តការនៃការអនុវត្តការជួញដូរ

ការជួញដូរតាមរយៈវិធីសាស្ត្រដេញថ្លៃដោយយកថ្លៃតែមួយត្រូវអនុវត្តតាមថ្លៃកំណត់មួយ (ដែលហៅថាថ្លៃផ្គត់ផ្គង់ ឬ Matched Price) ដែលតាមថ្លៃនោះ បរិមាណសរុបនៃបញ្ជាទិញកំណត់ត្រូវបានផ្គត់ផ្គង់នឹងបរិមាណសរុបនៃបញ្ជាទិញ ដោយអនុវត្តទៅតាមលំដាប់នៃអាទិភាពដូចខាងក្រោម៖

១- អាទិភាពទី ១៖ បរិមាណសរុបនៃបញ្ជាទិញកំណត់ដែលមានថ្លៃទាបជាងថ្លៃផ្គត់ផ្គង់ និងបរិមាណសរុបនៃបញ្ជាទិញ ដែលមានថ្លៃខ្ពស់ជាងថ្លៃផ្គត់ផ្គង់។

២- អាទិភាពទី២៖ ក្នុងករណីនៃបញ្ជាទិញកំណត់ ឬបញ្ជាទិញដែលមានថ្លៃស្មើនឹងថ្លៃផ្គត់ផ្គង់បរិមាណមូលបត្រដែលត្រូវអនុវត្តត្រូវកំណត់ដូចខាងក្រោម៖

ក- បរិមាណសរុបនៃបញ្ជាទិញកំណត់ ឬ បរិមាណសរុបនៃបញ្ជាទិញ និង

ខ- ចាប់ពី ១ ឯកតាជួញដូរនៃភាគីម្ខាងទៀត។

ក្នុងករណីដែលមានចំនួនថ្លៃផ្គត់ផ្គង់លើសពី ១ (មួយ) ថ្លៃផ្គត់ផ្គង់ត្រូវបានជ្រើសរើសក្នុងចំណោមថ្លៃដូចខាងក្រោម៖

១-ថ្ងៃជួញដូរចុងក្រោយ ឬថ្ងៃមូលបត្របោះផ្សាយលក់លើកដំបូងក្នុងករណីការជួញដូរមូលបត្រកម្មសិទ្ធិលើកដំបូង ប្រសិនបើមានថ្ងៃផ្គូផ្គងណាមួយស្មើនឹងថ្ងៃជួញដូរចុងក្រោយ ឬថ្ងៃមូលបត្របោះផ្សាយលក់លើកដំបូងនេះ។

២-ថ្ងៃដែលនៅកៀកជាងគេធៀបនឹងថ្ងៃជួញដូរចុងក្រោយឬថ្ងៃមូលបត្របោះផ្សាយលក់លើកដំបូងក្នុងករណីការជួញដូរមូលបត្រកម្មសិទ្ធិលើកដំបូង ប្រសិនបើគ្មានថ្ងៃផ្គូផ្គងណាដែលស្មើនឹងថ្ងៃជួញដូរចុងក្រោយ ឬថ្ងៃមូលបត្របោះផ្សាយលក់លើកដំបូងនេះ។

ការជួញដូរតាមរយៈវិធីសាស្ត្រដេញថ្លៃដោយយកថ្លៃច្រើន ត្រូវគោរពតាមអាទិភាពនៃបញ្ហាដូចដែលបានចែងនៅប្រការ ១៣ ថ្មី (មួយ) កថាខណ្ឌទី ៤ ហើយការជួញដូរត្រូវអនុវត្តនៅថ្ងៃនៃបញ្ហាដែលទទួលបានមុននៅពេលដែលថ្លៃទិញខ្ពស់បំផុតផ្គូផ្គងជាមួយថ្លៃលក់ទាបបំផុត។

ប្រការ ១៥.- ការកែតម្រូវលើកំហុសប្រតិបត្តិការ

ក្នុងករណីដែល ផ.ម.ក. មានកំហុសឆ្គងក្នុងដំណើរការធ្វើអន្តរការីកម្មនៃការជួញដូរមូលបត្រ ឬក្នុងករណីដែលសមាជិកណាមួយមានកំហុសឆ្គងក្នុងដំណើរការដាក់បញ្ជា ព័ត៌មានលម្អិតអំពីការជួញដូរនេះអាចត្រូវបានធ្វើការកែតម្រូវ។

កំហុសប្រតិបត្តិការត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជា៖ កំហុសរបស់ ផ.ម.ក. ឬកំហុសរបស់សមាជិក។

ផ.ម.ក. ត្រូវធ្វើការកែតម្រូវលើកំហុសប្រតិបត្តិការតាមវិធីសាស្ត្រដូចខាងក្រោម៖

១-ក្នុងករណីជាកំហុសប្រតិបត្តិការរបស់ ផ.ម.ក. ៖ ក្នុងករណីនេះ ផ.ម.ក. ត្រូវធ្វើការកែតម្រូវដោយយោងតាមព័ត៌មានដើមនៃបញ្ហា ហើយតម្រូវឱ្យសមាជិកដែលបានបញ្ជូនបញ្ហានោះទទួលយកការជួញដូរមូលបត្រដែលពាក់ព័ន្ធសម្រាប់គណនីផ្ទាល់របស់ខ្លួន។ ក្នុងករណីដែលមានការខាតបង់ដែលបណ្តាលមកពីការកែតម្រូវនេះ ផ.ម.ក. ត្រូវធ្វើការប៉ះប៉ូវឱ្យសមាជិកនោះវិញ។

២-ក្នុងករណីជាកំហុសប្រតិបត្តិការរបស់សមាជិក៖ កំហុសឆ្គងត្រូវធ្វើការកែតម្រូវបន្ទាប់ពីសមាជិកនោះ ទទួលយកការជួញដូរដែលមានកំហុសជាប្រតិបត្តិការផ្ទាល់របស់ខ្លួន។ ក្នុងករណីនេះ សមាជិកដែលពាក់ព័ន្ធត្រូវដាក់ពាក្យស្នើសុំកែតម្រូវលើកំហុសប្រតិបត្តិការ និងភ្ជាប់មកជាមួយនូវសេចក្តីថ្លែងដែលបញ្ជាក់ពីមូលហេតុ ឬឯកសារភស្តុតាង ធ្វើជូន ផ.ម.ក. ឱ្យបានមុនម៉ោង ១២ (ដប់ពីរ) ថ្ងៃត្រង់នៃថ្ងៃជួញដូរបន្ទាប់។

ប្រការ ១៦ ថ្មី.- វិធីសាស្ត្រក្នុងការកំណត់ថ្លៃមូលដ្ឋាន សម្រាប់ការជួញដូរមូលបត្រកម្មសិទ្ធិចុះបញ្ជីលក់ដំបូង

ថ្លៃមូលដ្ឋានសម្រាប់ការជួញដូរមូលបត្រកម្មសិទ្ធិចុះបញ្ជីលក់ដំបូង ត្រូវជាថ្លៃជួញដូរដំបូងដែលស្ថិតនៅចន្លោះ ៩០% (កៅសិបភាគរយ) និង ១៥០% (មួយរយហាសិបភាគរយ) នៃថ្លៃមូលបត្របោះផ្សាយលក់លើកដំបូង។

ក្នុងករណីគ្មានការអនុវត្តការជួញដូររហូតដល់ពេលបិទផ្សារ ថ្លៃមូលដ្ឋានត្រូវជា“ថ្លៃលក់ល្អបំផុត” ក្នុងករណីដែលថ្លៃលក់ទាបជាងថ្លៃមូលបត្របោះផ្សាយលក់លើកដំបូង ឬជា“ថ្លៃទិញល្អបំផុត” ក្នុងករណីថ្លៃទិញខ្ពស់ជាងថ្លៃមូលបត្របោះផ្សាយលក់លើកដំបូង។

ក្នុងករណីដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ នៃប្រការនេះ ពុំអាចអនុវត្តបាន នោះថ្លៃមូលបត្របោះផ្សាយលក់លើកដំបូង ត្រូវយកធ្វើជាថ្លៃមូលដ្ឋាន។

ជំពូកទី ៣
ការគ្រប់គ្រងទីផ្សារ

ប្រការ ១៧ ថ្មី.- ការផ្សាយជាសាធារណៈនូវព័ត៌មានទីផ្សារ

ជ.ម.ក. ត្រូវផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈនូវទិន្នន័យទីផ្សារដូចខាងក្រោម៖

- ១-ថ្លៃបើក និង ថ្លៃបិទ។
- ២-បរិមាណ និង តម្លៃសរុបនៃការជួញដូរ។
- ៣-ថ្លៃរំពឹងទុក និង បរិមាណរំពឹងទុក។

ជ.ម.ក. អាចធ្វើការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ នូវព័ត៌មានផ្សេងទៀតដែលមានប្រយោជន៍សម្រាប់ការសម្រេចចិត្តវិនិយោគ ដើម្បីការពារផលប្រយោជន៍វិនិយោគិន។

ប្រការ ១៨.- ព័ត៌មានដែលត្រូវជូនដំណឹងទៅសមាជិក

ជ.ម.ក. ត្រូវជូនដំណឹងទៅសមាជិករបស់ខ្លួននូវព័ត៌មាននីមួយៗដូចខាងក្រោម៖

- ១-វិធានប្រតិបត្តិការរបស់ ជ.ម.ក. និងវិសោធនកម្មដែលអាចកើតមាន។
- ២-មូលបត្រចុះបញ្ជីលក់ដំបូង មូលបត្រចុះបញ្ជីលក់បន្ថែម មូលបត្រដកចេញពីការចុះបញ្ជីលក់ និងមូលបត្រដែលត្រូវបានព្យួរការជួញដូរ។
- ៣-ការបិទទីផ្សារជាបណ្តោះអាសន្ន ការផ្អាកដំណើរការទីផ្សារ និងការផ្លាស់ប្តូរម៉ោងជួញដូរ។
- ៤-សមាជិកដែលត្រូវបានអនុញ្ញាត ឬសមាជិកដែលបានដកខ្លួនពីសមាជិកភាព ឬត្រូវបានដកចេញពីសមាជិកភាព។
- ៥-សមាជិកដែលត្រូវបានព្យួរពីការជួញដូរ និងការអនុញ្ញាតឱ្យជួញដូរឡើងវិញ។

៦- ព័ត៌មានលម្អិតនៃការជួញដូររួមមាន៖ ឈ្មោះមូលបត្រ បរិមាណនិងថ្លៃជួញដូរ ប្រភេទបញ្ជាទិញ ឬលក់ ប្រតិបត្តិការសម្រាប់គណនីសមាជិក ឬគណនីអតិថិជន។

ផ.ម.ក. ត្រូវរក្សាទុករាល់ព័ត៌មានទាក់ទងនឹងបញ្ហា ការកែតម្រូវកំហុសប្រតិបត្តិការ និងព័ត៌មាន លម្អិតលើការជួញដូរ សម្រាប់រយៈពេល ១០ (ដប់) ឆ្នាំ។

ប្រការ ១៩.- ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មានវិទ្យារបស់សមាជិក

សមាជិកទាំងអស់ត្រូវរៀបចំប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មានវិទ្យារបស់ខ្លួន ដោយអនុលោមទៅតាមច្បាប់ បទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធ និងវិធាននេះ។

ប្រការ ២០.- កាលបរិច្ឆេទអិចឌីវីដង់ ឬអិចរាយថ៍

កាលបរិច្ឆេទអិចឌីវីដង់(Ex-Dividend) ឬអិចរាយថ៍(Ex-Right) គឺកាលបរិច្ឆេទជួញដូរនៅរយៈ កាល ០១ (មួយ) ថ្ងៃ មុនកាលបរិច្ឆេទប្រកាសបញ្ជីឈ្មោះភាគហ៊ុនិកដែលត្រូវទទួលបានភាគលាភ ឬសិទ្ធិ (Record Date) ។

ប្រការ ២១.- អ្នកតំណាងនៅក្នុងទីផ្សារ

សមាជិកនីមួយៗត្រូវតែងតាំងអ្នកតំណាងនៅក្នុងទីផ្សារយ៉ាងហោចណាស់ ០១ (មួយ) រូប ដែលនឹង ត្រូវបណ្តុះបណ្តាលដោយ ផ.ម.ក. ដើម្បីប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធជួញដូររបស់ ផ.ម.ក. ដែលរៀបចំសម្រាប់សមា- ជិក ហើយដែលនឹងត្រូវធ្វើការនៅក្នុងបន្ទប់ជួញដូររបស់ ផ.ម.ក. ។

សមាជិកនីមួយៗ ត្រូវដាក់ពាក្យស្នើសុំចុះឈ្មោះអ្នកតំណាងនៅក្នុងទីផ្សាររបស់ខ្លួននៅ ផ.ម.ក. ។ មានតែអ្នកតំណាងនៅក្នុងទីផ្សារទេ ដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័ររបស់សមាជិកដែលស្ថិត នៅក្នុងបន្ទប់ជួញដូររបស់ ផ.ម.ក. ។

ជំពូកទី ៤

ការត្រួតពិនិត្យការជួញដូរមូលបត្រ

ប្រការ ២២.- យន្តការបង្ការរបស់ ផ.ម.ក

ដើម្បីធានាបាននូវបរិស្ថានជួញដូរដែលមានយុត្តិធម៌ និងការពារវិនិយោគិន ផ.ម.ក. អាចដាក់ចេញ នូវយន្តការបង្ការមួយចំនួនដើម្បីទប់ស្កាត់ការអនុវត្តការជួញដូរមូលបត្រមិនស្មោះត្រង់ ឬមិនប្រក្រតីរបស់ ក្រុមហ៊ុនចុះបញ្ជីលក់មូលបត្រនៅ ផ.ម.ក. ។

ប្រការ ២៣.- ការឃ្លាំមើលមូលបត្រ (Stock Watch)

ផ.ម.ក.ត្រូវធ្វើការឃ្លាំមើលទីផ្សារ ដើម្បីកំណត់អត្តសញ្ញាណមូលបត្រដែលជាប់សង្ស័យថាមានការជួញដូរមិនប្រក្រតី ។

ការកំណត់អត្តសញ្ញាណមូលបត្រ ដែលជាប់សង្ស័យថាមានការជួញដូរមិនប្រក្រតីត្រូវបានធ្វើឡើងដោយគិតបញ្ចូលនូវព័ត៌មានមួយចំនួនដូចជា របៀបនៃការជួញដូរ បម្រែបម្រួលថ្លៃ ទំហំនៃការជួញដូរ ព្រមទាំងកម្រិតនៃទំនាក់ទំនងរវាងថ្លៃទីផ្សារនិងការជួញដូរ និងព័ត៌មានលម្អិតនៃពាក្យចាមអាវ៉ាម។

ប្រការ ២៤ ថ្មី (ពីរ).- ថ្លៃសេវាជួញដូរមូលបត្រ

សមាជិកត្រូវបង់ថ្លៃសេវាប្រតិបត្តិការ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសេវាដែលបានផ្តល់ឱ្យស្របតាមវិធាននេះ។ របៀបគណនាប្រាក់ថ្លៃសេវាជួញដូរ អ្នកបង់ប្រាក់ និងពេលវេលាបង់ប្រាក់ ត្រូវបានកំណត់ដូចខាងក្រោម៖

- ១-អត្រា៖ ប្រាក់ថ្លៃសេវាសម្រាប់ជួញដូរមូលបត្រកម្មសិទ្ធិ ត្រូវគណនាលើទឹកប្រាក់នៃការជួញដូរដែលបានទូទាត់ (ប្រាក់ថ្លៃសេវាដែលគណនាត្រូវកាត់យកមួយខ្ទង់ក្រោយកៀស) តាមអត្រា ១៥/១០.០០០ ឬ ០,១៥ % (សូន្យកៀសដប់ប្រាំភាគរយ)។
- ២-អ្នកត្រូវបង់ប្រាក់៖ ក្រុមហ៊ុនមូលបត្រដែលជាសមាជិករបស់ ផ.ម.ក.។
- ៣-ពេលវេលាបង់ប្រាក់៖ ម៉ោង ៨:៣០ ព្រឹក នៃកាលបរិច្ឆេទទូទាត់។

សម្រាប់ឆ្នាំ ២០១៤ ថ្លៃសេវាសម្រាប់សេវាជួញដូរមូលបត្រកម្មសិទ្ធិដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី២ ចំនុចទី១ខាងលើ ត្រូវកាត់បន្ថយចំនួន ៥០% មកត្រឹមអត្រា ៧,៥/១០.០០០ (ប្រាំពីរកៀសប្រាំភាគមួយម៉ឺន)ឬ ០,០៧៥% (សូន្យកៀសសូន្យចិតសិបប្រាំភាគរយ)។

* * *

- ឧបសម្ព័ន្ធប្រកាសលេខ ០០៥/១១ គ.ម.ក./ប្រ.ក. ចុះថ្ងៃទី ០៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១១ ស្តីពីការដាក់ ឲ្យអនុវត្តវិធានប្រតិបត្តិការដាច់ទាត់ និងទូទាត់មូលបត្រ
- ឧបសម្ព័ន្ធប្រកាសលេខ ០០១/១២ ស្តង់ដា គ.ម.ក./ប្រ.ក. ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១២ ស្តីពី ការដាក់ឲ្យអនុវត្តនូវការកែប្រែផ្លែស្វាយក្នុងវិធានប្រតិបត្តិការដាច់ទាត់ និងទូទាត់មូលបត្ររបស់ ក្រុមហ៊ុនធឿនមូលបត្រកម្ពុជា
- ឧបសម្ព័ន្ធប្រកាសលេខ ០០១/១៣ គ.ម.ក./ប្រ.ក. ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៣ ស្តីពីការកែប្រែ ផ្លែស្វាយក្នុងវិធានប្រតិបត្តិការដាច់ទាត់ និងទូទាត់មូលបត្ររបស់ក្រុមហ៊ុនធឿនមូលបត្រកម្ពុជា
- ឧបសម្ព័ន្ធប្រកាសលេខ ០០១/១៤ គ.ម.ក./ប្រ.ក. ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៤ ស្តីពីការកែប្រែ ផ្លែស្វាយក្នុងវិធានប្រតិបត្តិការដាច់ទាត់ និងទូទាត់មូលបត្ររបស់ក្រុមហ៊ុនធឿនមូលបត្រកម្ពុជា
- ឧបសម្ព័ន្ធប្រកាសលេខ ០០៥/១៤ គ.ម.ក./ប្រ.ក. ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៤ ស្តីពីការកែ ប្រែផ្លែស្វាយក្នុងវិធានប្រតិបត្តិការដាច់ទាត់ និងទូទាត់មូលបត្ររបស់ក្រុមហ៊ុនធឿនមូលបត្រកម្ពុជា
- ឧបសម្ព័ន្ធប្រកាសលេខ ០០៣/១៥ គ.ម.ក./ប្រ.ក. ចុះថ្ងៃទី ០៧ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៤ ស្តីពីការកែ ប្រែផ្លែស្វាយក្នុងវិធានប្រតិបត្តិការដាច់ទាត់ និងទូទាត់មូលបត្ររបស់ក្រុមហ៊ុនធឿនមូលបត្រកម្ពុជា
- ឧបសម្ព័ន្ធប្រកាសលេខ ០០១/១៦ គ.ម.ក./ប្រ.ក. ចុះថ្ងៃទី ១១ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦ ស្តីពីការកែប្រែ ផ្លែស្វាយក្នុងវិធានប្រតិបត្តិការដាច់ទាត់ និងទូទាត់មូលបត្ររបស់ក្រុមហ៊ុនធឿនមូលបត្រកម្ពុជា
- ឧបសម្ព័ន្ធប្រកាសលេខ ០០៣/១៧ គ.ម.ក./ប្រ.ក. ចុះថ្ងៃទី ០៩ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៧ ស្តីពីការកែប្រែ ផ្លែស្វាយក្នុងវិធានប្រតិបត្តិការដាច់ទាត់ និងទូទាត់មូលបត្ររបស់ក្រុមហ៊ុនធឿនមូលបត្រកម្ពុជា

វិធានប្រតិបត្តិការដាច់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ

របស់ក្រុមហ៊ុនធឿនមូលបត្រកម្ពុជា

* * * * *

ជំពូកទី ១

បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

ប្រការ ១.- គោលបំណង

គោលបំណងនៃវិធានប្រតិបត្តិការដាច់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រនេះគឺដើម្បីកំណត់នូវគោលការណ៍ នានាដែលចាំបាច់សម្រាប់ការដាច់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ នៅក្នុងប្រតិបត្តិការប្រព័ន្ធដាច់ទាត់និងទូទាត់មូល

បត្ររបស់ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា (សរសេរកាត់ថា ផ.ម.ក.) ដែលទទួលបានការអនុញ្ញាតស្របតាម ច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយនិងការជួញដូរមូលបត្រមហាជន និងបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធជាធរមាន។

ប្រការ ២.- និយមន័យ

និយមន័យនៃពាក្យបច្ចេកទេសដែលប្រើប្រាស់នៅក្នុងវិធាននេះ ត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងប្រការនេះ និងមាននៅក្នុងសទ្ទានុក្រមដែលជាឧបសម្ព័ន្ធនៃច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយ និងការជួញដូរមូលបត្រមហាជន និងអនុក្រឹត្យស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយនិងការជួញដូរមូលបត្រមហាជន និងបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធជាធរមាន។

- **សមាជិក** សំដៅដល់ក្រុមហ៊ុនមូលបត្រ ដែលទទួលបានអាជ្ញាបណ្ណពីគណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា (សរសេរកាត់ថា គ.ម.ក.) ដោយមានសិទ្ធិប្រើប្រាស់ទាំងស្រុងនូវប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្ររបស់ ផ.ម.ក. ។

- **អ្នកចូលរួម** សំដៅដល់ភ្នាក់ងារទូទាត់សាច់ប្រាក់ពាក់ព័ន្ធនឹងមូលបត្រ ភ្នាក់ងារបញ្ជីកាមូលបត្រ ភ្នាក់ងារចុះបញ្ជីផ្ទេរមូលបត្រ ក្រុមហ៊ុនចុះបញ្ជីលក់មូលបត្រជាដើម ដែលមានសិទ្ធិប្រើប្រាស់តែមួយផ្នែកនៃ សេវារបស់ប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្ររបស់ ផ.ម.ក. ។

- **ភ្នាក់ងារទូទាត់សាច់ប្រាក់ពាក់ព័ន្ធនឹងមូលបត្រ** សំដៅដល់ធនាគារពាណិជ្ជដែលបានការទទួលស្គាល់ ពី គ.ម.ក. ដូចមានចែងក្នុងប្រកាសស្តីពីការទទួលស្គាល់ភ្នាក់ងារទូទាត់សាច់ប្រាក់ពាក់ព័ន្ធនឹងមូលបត្រ។

ប្រការ ៣.- ប្រតិបត្តិការដាត់ទាត់និងទូទាត់

ការជួញដូរមូលបត្រចុះបញ្ជី ត្រូវតែប្រតិបត្តិតាមការទូទាត់ធម្មតា។ ការទូទាត់ធម្មតា គឺជាការទូទាត់ ដែលត្រូវធ្វើឡើងពីរថ្ងៃបន្ទាប់ពីថ្ងៃជួញដូរ (T+2) ។

ជំពូកទី ២

ការទូទាត់រវាងប្រតិបត្តិការប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ និងសមាជិក

ប្រការ ៤.- កាតព្វកិច្ចទូទាត់របស់សមាជិក

សមាជិកនៃប្រតិបត្តិការប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ ត្រូវធ្វើការទូទាត់លើប្រតិបត្តិការដែលបាន ជួញដូរ ឱ្យបាននៅកាលបរិច្ឆេទទូទាត់។

សមាជិកនៃប្រតិបត្តិការប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ មិនអាចប្រគល់ភារកិច្ចទូទាត់ប្រតិបត្តិការ របស់ខ្លួនទៅឱ្យសមាជិកដទៃទៀតឡើយ។

ប្រការ ៥.- កាលបរិច្ឆេទដាត់ទាត់និងទូទាត់រវាងសមាជិក

លើកលែងតែមានការកំណត់ផ្សេងពីនេះដោយ គ.ម.ក. ការទូទាត់ត្រូវធ្វើឡើងពីរថ្ងៃនៃថ្ងៃជួញដូរ បន្ទាប់ពីថ្ងៃដែលមូលបត្រនោះត្រូវបានជួញដូរ (T+2)។ ថ្ងៃបិទទីផ្សារមិនត្រូវបានរាប់បញ្ចូលក្នុងចំនួនថ្ងៃ អាជីវកម្មទេ។

ប្រការ ៦.- ការប្រើសេវាស្ថាប័នទូទាត់សាច់ប្រាក់ពាក់ព័ន្ធនឹងមូលបត្រ

សមាជិកត្រូវជ្រើសរើសភ្នាក់ងារទូទាត់សាច់ប្រាក់ពាក់ព័ន្ធនឹងមូលបត្រ ដែលទទួលបានការទទួល ស្គាល់ពី គ.ម.ក. សម្រាប់បំពេញកាតព្វកិច្ចទូទាត់សាច់ប្រាក់។

ប្រការ ៧.- ការបើកគណនីទូទាត់សម្រាប់ការទូទាត់សាច់ប្រាក់

សមាជិកនៃប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ ត្រូវបើកគណនីសាច់ប្រាក់ក្នុងនាមខ្លួន ផ្ទាល់ នៅភ្នាក់ងារទូទាត់សាច់ប្រាក់ពាក់ព័ន្ធនឹងមូលបត្រ ដូចមានចែងក្នុងប្រការ ៦ នៃវិធាននេះ ដើម្បីបំពេញ កាតព្វកិច្ចទូទាត់សាច់ប្រាក់។

បន្ទាប់ពីបានបើកគណនីសាច់ប្រាក់ ឬមានការផ្លាស់ប្តូរគណនីសាច់ប្រាក់ សមាជិកត្រូវរាយការណ៍អំពី ឈ្មោះនៃភ្នាក់ងារទូទាត់សាច់ប្រាក់ពាក់ព័ន្ធនឹងមូលបត្ររបស់ខ្លួននិងលេខគណនីជូនដល់ប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធ ជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ យ៉ាងហោចណាស់ ០៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការ មុនថ្ងៃចាប់ផ្តើមការជួញដូរ។

ប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ ត្រូវបើកគណនីទូទាត់សាច់ប្រាក់នៅភ្នាក់ងារទូទាត់ សាច់ប្រាក់ពាក់ព័ន្ធនឹងមូលបត្រ ដើម្បីបំពេញកាតព្វកិច្ចទូទាត់សាច់ប្រាក់។

ការទូទាត់សាច់ប្រាក់ត្រូវបានធ្វើឡើង តាមរយៈការផ្ទេរសាច់ប្រាក់ពីគណនីសាច់ប្រាក់របស់សមាជិក ទៅគណនីទូទាត់សាច់ប្រាក់របស់ប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ។ ប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់ និងទូទាត់មូលបត្រ ត្រូវផ្ទេរសាច់ប្រាក់ដែលទទួលបាននេះ ទៅសមាជិកដែលត្រូវទទួលបានការទូទាត់សាច់- ប្រាក់។

ប្រការ ៨.- ការបើកគណនីមូលបត្រសម្រាប់ការទូទាត់មូលបត្រ

សមាជិកត្រូវបើកគណនីមូលបត្រ ស្របតាមវិធានប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រ របស់ប្រតិបត្តិករ រក្សាទុកមូលបត្រ ដើម្បីបំពេញកាតព្វកិច្ចទូទាត់មូលបត្រ។

ប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ ត្រូវបើកគណនីទូទាត់មូលបត្រ នៅប្រតិបត្តិកររក្សាទុក មូលបត្រ ដើម្បីបំពេញកាតព្វកិច្ចទូទាត់មូលបត្រ។

ការទូទាត់មូលបត្រត្រូវធ្វើឡើង តាមរយៈការផ្ទេរក្នុងបញ្ជី(Book-Entry Transfer) ពីគណនីមូលបត្រ របស់សមាជិក ទៅគណនីទូទាត់មូលបត្ររបស់ប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ។ ប្រតិបត្តិករ

ប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ ត្រូវផ្ទេរមូលបត្រដែលទទួលបាននេះ ទៅសមាជិកដែលត្រូវទទួលបានការ ទូទាត់មូលបត្រ។

ប្រការ ៩ (ថ្មី).- ការតម្កល់ធានាការជួញដូរ

មុនអនុវត្តបញ្ជាសម្រាប់គណនីអតិថិជន ឬសម្រាប់គណនីផ្ទាល់ខ្លួន សមាជិកត្រូវពិនិត្យការតម្កល់ ធានាការជួញដូរមូលបត្រឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ដូចតទៅ៖

១-សម្រាប់ការបញ្ជាទិញ ត្រូវមានការតម្កល់ធានាការជួញដូរយ៉ាងតិច ១០០% (មួយរយភាគ រយ) ជាសាច់ប្រាក់ ឬ/និង សាច់ប្រាក់ត្រូវទទួលបានពីការបញ្ជារលក់ដែលបានផ្ទេរផ្តងដោយជោគជ័យ។

២-សម្រាប់ការបញ្ជារលក់ ត្រូវមានការតម្កល់ធានាការជួញដូរយ៉ាងតិច ១០០% (មួយរយភាគ រយ) ជាមូលបត្រ ឬ/និង មូលបត្រដូចគ្នាត្រូវទទួលបានពីការបញ្ជាទិញដែលបានផ្ទេរផ្តងដោយជោគជ័យ។

សមាជិកត្រូវធានាឱ្យបានថា ការតម្កល់ធានាការជួញដូរត្រូវបានរក្សាទុក ឬបង្កកសម្រាប់ការទូទាត់ ឬរហូតដល់ការបញ្ជានោះអស់សុពលភាព។

ប្រការ ១០.- នីតិវិធីនៃប្រតិបត្តិការផាត់ទាត់និងទូទាត់

ប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ ត្រូវគណនាចំនួនមូលបត្រ និងសាច់ប្រាក់ដែលត្រូវ ទូទាត់ចុងក្រោយដោយសមាជិក ដោយធ្វើការបន្សុទ្ធ ឬកាត់កង (Netting) ចំនួនមូលបត្រ និងសាច់ប្រាក់ ដែលត្រូវទូទាត់ក្នុងថ្ងៃដូចគ្នា របស់សមាជិកនីមួយៗ។

ប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ ត្រូវជូនដំណឹងអំពីព័ត៌មានដូចខាងក្រោមដល់សមា- ជិកនៅកាលបរិច្ឆេទផាត់ទាត់ និងកាលបរិច្ឆេទទូទាត់៖

- ១-កាលបរិច្ឆេទផាត់ទាត់ និងកាលបរិច្ឆេទទូទាត់។
- ២-បរិមាណនៃមូលបត្រនីមួយៗ ដែលត្រូវទូទាត់ដោយសមាជិកផ្ទាល់ ឬក្នុងនាមអតិថិជន។
- ៣-ទឹកប្រាក់ដែលត្រូវទូទាត់ដោយសមាជិកផ្ទាល់ ឬក្នុងនាមអតិថិជន។

បរិមាណមូលបត្រ និងចំនួនសាច់ប្រាក់ដែលនឹងត្រូវទូទាត់ ត្រូវគណនាស្របតាមវិធីសាស្ត្រនីមួយៗ ដូចខាងក្រោម៖

- ១-ចំពោះមូលបត្រ: ត្រូវបានគណនាដោយធ្វើការផាត់ទាត់បរិមាណលក់សរុប និងបរិមាណទិញ សរុបនៃមូលបត្រនីមួយៗ សម្រាប់សមាជិកដែលពាក់ព័ន្ធ។
- ២-ចំពោះសាច់ប្រាក់ : ត្រូវបានគណនាដោយធ្វើការផាត់ទាត់តម្លៃទិញសរុប និងតម្លៃលក់ សរុប សម្រាប់សមាជិកនីមួយៗដែលពាក់ព័ន្ធ។

សមាជិកត្រូវផ្ទេរមូលបត្រ និងសាច់ប្រាក់ដែលត្រូវទូទាត់ ទៅគណនីរបស់ប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់ និងទូទាត់មូលបត្រ នៅមុនម៉ោង ៨:៣០ ព្រឹក នៅកាលបរិច្ឆេទទូទាត់ (Settlement Date) ហើយប្រតិបត្តិ

ករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ ត្រូវធ្វើការទូទាត់មូលបត្រនិងសាច់ប្រាក់បន្តទៅឱ្យសមាជិកដែលត្រូវទទួលការទូទាត់ បន្ទាប់ពីម៉ោង ៨:៣០ ព្រឹក នៅថ្ងៃដែលនៅកាលបរិច្ឆេទទូទាត់។

ប្រការ ១១.- ការប្រគល់ឯកសារទូទាត់

ប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ ត្រូវផ្តល់នូវឯកសារបង្គាប់ទូទាត់ ដែលរួមមានព័ត៌មានលម្អិតលើមូលបត្រ និងសាច់ប្រាក់ដែលត្រូវទូទាត់ជូនដល់សមាជិក ក្រោយការបិទទីផ្សារ តាមរយៈប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រ។

សមាជិកត្រូវពិនិត្យអំពីមូលបត្រនិងសាច់ប្រាក់ដែលត្រូវទូទាត់នៅលើឯកសារបង្គាប់ទូទាត់ និងត្រូវធ្វើការទូទាត់ទៅតាមពេលវេលាកំណត់។

សមាជិកត្រូវប្រគល់ឯកសារទូទាត់ដែលមានព័ត៌មានលម្អិតនិងពេលវេលានៃការទូទាត់ជាដើម ជូនដល់ប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ ក្រោយពីការទូទាត់។

ប្រការ ១២.- វិធានការវិន័យចំពោះការបរាជ័យនៃការទូទាត់

ក្នុងករណីដែលសមាជិកណាមួយគ្មានលទ្ធភាពធ្វើការទូទាត់ការជួញដូររបស់ខ្លួន ប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រអាចលុបចោលនូវការជួញដូរដែលបានប្រតិបត្តិហើយទាំងស្រុង ឬមួយផ្នែកនៅក្នុង ជ.ម.ក. ឬ/និង ព្យួរការជួញដូររបស់សមាជិកនោះក្នុងរយៈពេលកំណត់មួយ។

ក្នុងករណីដែលមានកង្វះខាតសាច់ប្រាក់ក្នុងការទូទាត់ ប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រអាចប្រើប្រាស់មធ្យោបាយផ្សេងៗ ដើម្បីធានាការទូទាត់ លើកលែងតែមានការកំណត់ផ្សេងទៀត។

ក្នុងករណីដែលមានកង្វះខាតមូលបត្រសម្រាប់ទូទាត់ ប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រត្រូវធ្វើការទូទាត់ ដោយសុំខ្ចីនូវមូលបត្រប្រភេទដូចគ្នាពីសមាជិកផ្សេងទៀត។ ប្រសិនបើការសុំខ្ចី និងការឱ្យខ្ចីមិនអាចធ្វើទៅបាន ការទូទាត់នឹងត្រូវលុបចោល។

ប្រសិនបើ ប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រ មិនអាចរកមធ្យោបាយដើម្បីធ្វើការទូទាត់ដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ និងទី ៣ ខាងលើ ប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធជាត់ទាត់និងទូទាត់មូលបត្រអាចចាត់វិធានការ ដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ នៃប្រការនេះ។

ប្រការ ១៣.- អ្នកតំណាងទូទាត់

សមាជិកនីមួយៗត្រូវតែងតាំង និងចុះឈ្មោះអ្នកតំណាងទូទាត់យ៉ាងហោចណាស់ ០១ (មួយ) រូបដែលត្រូវទទួលការបណ្តុះបណ្តាលពី ជ.ម.ក. និងដែលមានសិទ្ធិធ្វើប្រតិបត្តិការទូទាត់ឱ្យសមាជិកនោះ ជាមួយ ជ.ម.ក. ។

អ្នកតំណាងទូទាត់របស់សមាជិកនោះ អាចជាអ្នកតំណាងទីផ្សារដែលត្រូវបានតែងតាំងដោយសមាជិក ស្របតាមវិធានប្រតិបត្តិការទីផ្សារមូលបត្ររបស់ ផ.ម.ក.។

ជំពូកទី ៣

ថ្លៃសេវាផ្គត់ផ្គង់និងទូទាត់

ប្រការ ១៤៩ (ប្រាំ).- ថ្លៃសេវាផ្គត់ផ្គង់និងទូទាត់មូលបត្រ

សមាជិកត្រូវបង់ថ្លៃសេវាផ្គត់ផ្គង់និងទូទាត់ ជូនប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់និងទូទាត់មូលបត្រតាម អត្រា និងពេលវេលាដូចខាងក្រោម៖

១-ថ្លៃសេវាសម្រាប់សេវាផ្គត់ផ្គង់និងទូទាត់មូលបត្រ ត្រូវយកលើតម្លៃជួញដូរដែលត្រូវបាន ទូទាត់ (ប្រាក់សេវាត្រូវកាត់កៀសមកត្រឹមមួយខ្ទង់) តាមអត្រា៥/១០.០០០ (ប្រាំភាគមួយម៉ឺន) ឬ ០,០៥% (សូន្យកៀសសូន្យប្រាំភាគរយ)។

២-អ្នកបង់ថ្លៃសេវាគឺ ក្រុមហ៊ុនមូលបត្រដែលជាសមាជិកនៃប្រតិបត្តិករប្រព័ន្ធផ្គត់ផ្គង់និង ទូទាត់មូលបត្រ។

៣-ពេលវេលានៃការបង់ថ្លៃសេវាគឺនៅ ម៉ោង ៨:៣០ ព្រឹក នៃកាលបរិច្ឆេទទូទាត់។

ថ្លៃសេវាសម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ និងទូទាត់មូលបត្រដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី១ ចំនុចទី១ ខាងលើ ត្រូវកាត់បន្ថយចំនួន ៥០% មកត្រឹមអត្រា ២,៥/១០.០០០ (ពីរកៀសប្រាំភាគមួយម៉ឺន) ឬ ០,០២៥% (សូន្យកៀសសូន្យម្ភៃប្រាំភាគរយ) អនុវត្តរហូតដល់មានការជូនដំណឹងជាថ្មី។

* * *

- ឧបសម្ព័ន្ធប្រកាសលេខ ០០២/១១ គ.ម.ក./ប្រ.ក. ចុះថ្ងៃទី ០៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១១ ស្តីពីការដាក់ ឱ្យអនុវត្តវិធានប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រ
- ឧបសម្ព័ន្ធប្រកាសលេខ ០០១/១២ ស្ទួន៤ គ.ម.ក./ប្រ.ក. ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១២ ស្តីពី ការដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវការកែប្រែផ្លែស្វាយក្នុងវិធានប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្ររបស់ក្រុមហ៊ុនផ្សារ មូលបត្រកម្ពុជា
- ឧបសម្ព័ន្ធប្រកាសលេខ ០០១/១៣ គ.ម.ក./ប្រ.ក. ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៣ ស្តីពីការកែប្រែ ផ្លែស្វាយក្នុងវិធានប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្ររបស់ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា
- ឧបសម្ព័ន្ធប្រកាសលេខ ០០១/១៤ គ.ម.ក./ប្រ.ក. ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៤ ស្តីពីការកែប្រែ ផ្លែស្វាយក្នុងវិធានប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្ររបស់ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា
- ឧបសម្ព័ន្ធប្រកាសលេខ ០០៣/១៥ គ.ម.ក./ប្រ.ក. ចុះថ្ងៃទី ០៧ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៥ ស្តីពីការកែ ប្រែផ្លែស្វាយក្នុងវិធានប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្ររបស់ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា
- ឧបសម្ព័ន្ធប្រកាសលេខ ០០១/១៦ គ.ម.ក./ប្រ.ក. ចុះថ្ងៃទី ១១ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៦ ស្តីពីការកែប្រែ ផ្លែស្វាយក្នុងវិធានប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្ររបស់ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា
- ឧបសម្ព័ន្ធប្រកាសលេខ ០០៣/១៧ គ.ម.ក./ប្រ.ក. ចុះថ្ងៃទី ០៩ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៧ ស្តីពីការកែប្រែ ផ្លែស្វាយក្នុងវិធានប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្ររបស់ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា

**វិធានប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រ
របស់ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា**

* * * * *

**ជំពូកទី ១
បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ**

ប្រការ ១.- គោលបំណង

គោលបំណងនៃវិធាននេះគឺដើម្បីកំណត់អំពីលក្ខខណ្ឌចាំបាច់នានាសម្រាប់ការរក្សាទុក និងការផ្ទេរ មូលបត្រ នៅក្នុងប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្ររបស់ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា (សរសេរកាត់ថា ផ.ម.ក.) ដែលទទួលបានការអនុញ្ញាតស្របតាមច្បាប់ស្តីពីការបោះផ្សាយនិងការជួញដូរមូលបត្រមហាជន និងអនុ

ក្រឹត្យស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោត និងការជួញដូរមូលបត្រមហាជន និងបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធជាធរមាន។

ប្រការ ២.- និយមន័យ

និយមន័យនៃពាក្យបច្ចេកទេសដែលប្រើប្រាស់នៅក្នុងវិធាននេះ ត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងប្រការនេះ និងមាននៅក្នុងសទ្ទានុក្រមដែលជាឧបសម្ព័ន្ធនៃច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោត និងការជួញដូរមូលបត្រមហាជន អនុក្រឹត្យស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោត និងការជួញដូរមូលបត្រមហាជន និងបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធជាធរមាន។

- **សមាជិក** សំដៅដល់ក្រុមហ៊ុនមូលបត្រ ដែលទទួលបានអាជ្ញាបណ្ណពីគណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា (សរសេរកាត់ថា គ.ម.ក.) ដោយមានសិទ្ធិប្រើប្រាស់ទាំងស្រុង នូវប្រព័ន្ធរក្សាទុកមូលបត្ររបស់ គ.ម.ក.។

- **អ្នកចូលរួម** សំដៅដល់ភ្នាក់ងារទូទាត់សាច់ប្រាក់ពាក់ព័ន្ធនឹងមូលបត្រ ភ្នាក់ងារបញ្ជីកាមូលបត្រ ភ្នាក់ងារចុះបញ្ជីផ្ទេរមូលបត្រ ក្រុមហ៊ុនចុះបញ្ជីលក់មូលបត្រជាដើម ដែលមានសិទ្ធិប្រើប្រាស់តែមួយផ្នែកនៃសេវារបស់ប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្ររបស់ គ.ម.ក.។

ប្រការ ៣.- ម៉ោងអាជីវកម្ម

ម៉ោងអាជីវកម្មស្របតាមវិធាននេះគឺចាប់ផ្តើមពីម៉ោង ៨:០០ ព្រឹក ដល់ម៉ោង ៥:០០ ល្ងាច រៀងរាល់ថ្ងៃធ្វើការ។

ប្រការ ៤.- ការកំណត់ ឬការលុបចោលនូវមូលបត្រដែលអាចរក្សាទុកបាន

លើកលែងតែមានការកំណត់បន្ថែមផ្សេងពីនេះដោយ គ.ម.ក. មូលបត្រដែលអាចរក្សាទុកបាននៅប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រ មានដូចខាងក្រោម :

- ១- មូលបត្រដែលបានចុះបញ្ជីនៅប្រតិបត្តិការទីផ្សារមូលបត្ររបស់ គ.ម.ក.។
- ២- មូលបត្រដែលទើបបោះផ្សាយដោយក្រុមហ៊ុនចុះបញ្ជីលក់មូលបត្រ។
- ៣- មូលបត្រដែលកំពុងស្ថិតក្នុង ឬដែលនឹងចាប់ផ្តើមនីតិវិធីនៃការបោះផ្សាយលក់មូលបត្រកម្មសិទ្ធិលើកដំបូងជាសាធារណៈ។
- ៤- មូលបត្រដែលរៀបចំចុះបញ្ជីនៅប្រតិបត្តិការទីផ្សារមូលបត្ររបស់ គ.ម.ក.។

ប្រការ ៥.- ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងការដាក់ផ្ញើមូលបត្រ

ដើម្បីដាក់ផ្ញើមូលបត្រនៅប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រ ក្រុមហ៊ុនបោះផ្សាយត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានដោយផ្ទាល់ ឬតាមរយៈភ្នាក់ងារបញ្ជីកាមូលបត្រ ដូចខាងក្រោម :

- ១-ប្រភេទមូលបត្រ។
- ២-ចំនួននៃការបោះផ្សាយ។
- ៣-ឈ្មោះមូលបត្រ។
- ៤-អក្សរកូដ។
- ៥-ចំនួនមូលបត្រសរុប។
- ៦-កាលបរិច្ឆេទបោះផ្សាយ ។
- ៧-កាលបរិច្ឆេទចុះបញ្ជី ។
- ៨-ព័ត៌មានផ្សេងទៀតពាក់ព័ន្ធនឹងកម្មសិទ្ធិភាពលើមូលបត្រ។

ជំពូកទី ២

គណនីមូលបត្រ

ប្រការ ៦.- ការបើកគណនីមូលបត្រ

លើកលែងតែមានការកំណត់បន្ថែមផ្សេងពីនេះដោយ គ.ម.ក. បុគ្គលដែលអាចបើកគណនីមូលបត្រនៅប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រ មានដូចខាងក្រោម :

- ១- ក្រុមហ៊ុនមូលបត្រ។
- ២- ក្រុមហ៊ុនចុះបញ្ជីលក់មូលបត្រ។

បុគ្គលដូចមានក្នុងកថាខណ្ឌទី១ ខាងលើ ដែលមានបំណងបើកគណនីមូលបត្រត្រូវបំពេញបែបបទបើកគណនីមូលបត្រនៅប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រ។

ប្រការ ៧.- សេចក្តីរក្សាគណនីមូលបត្ររបស់សមាជិក និងអ្នកចូលរួម

ប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រ ត្រូវរក្សាសៀវភៅគណនីមូលបត្ររបស់សមាជិក និងអ្នកចូលរួមនីមួយៗ ដែលត្រូវមានព័ត៌មាន ព្រមទាំងសេចក្តីលម្អិតនៃប្រតិបត្តិការលើមូលបត្រដែលធ្វើដោយសមាជិក និងអ្នកចូលរួម។ លើកលែងតែមានការកំណត់បន្ថែមផ្សេងពីនេះដោយ គ.ម.ក. ព័ត៌មានលម្អិតរួមមានដូចខាងក្រោម :

- ១-ឈ្មោះ និងអាសយដ្ឋានរបស់បុគ្គលស្នើបើកគណនី។
- ២-ប្រភេទ និងបរិមាណនៃមូលបត្រដែលរក្សាទុក និងឈ្មោះនៃក្រុមហ៊ុនបោះផ្សាយ។
- ៣-ហេតុផលនៃឥណទាន ឬឥណទាននៃមូលបត្រដែលរក្សាទុក។
- ៤-ឈ្មោះ និងអាសយដ្ឋាននៃអ្នកទទួលបញ្ចាំក្នុងករណីដែលមូលបត្ររក្សាទុក ជាកម្មវត្ថុនៃការ

បញ្ជាំ។

៥- ក្នុងករណីមូលបត្រដែលបានដាក់ធ្វើជាកម្មវត្ថុនៃការដាក់កំហិតលក់ត្រូវមានកំណត់សម្គាល់អំពីការណ៍នេះនិងកាលបរិច្ឆេទនៃការចេញសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការអំពីការរឹបអូស ឬការសម្រេចផ្សេងទៀត។

ការកាន់កាប់មូលបត្រផ្ទាល់របស់សមាជិកត្រូវកត់ត្រាដាច់ដោយឡែកពីមូលបត្រដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់អតិថិជន។

សៀវភៅគណនីមូលបត្ររបស់សមាជិក និងអ្នកចូលរួមត្រូវរក្សាទុកសម្រាប់រយៈពេល ១០ (ដប់) ឆ្នាំ។

ក្នុងករណីដែលសមាជិក ឬក្រុមហ៊ុនបោះផ្សាយមានបំណងកែប្រែឈ្មោះ អាសយដ្ឋាន លេខចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម ឬការបោះពុម្ពត្រាសម្គាល់ សមាជិកឬក្រុមហ៊ុនបោះផ្សាយត្រូវជូនដំណឹងដល់ប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រ នូវការកែប្រែទាំងនោះ ដោយបំពេញបែបបទស្នើសុំឱ្យបានត្រឹមត្រូវ។

ប្រការ ៨.- សៀវភៅគណនីមូលបត្ររបស់អតិថិជន

សមាជិកដែលដាក់ធ្វើមូលបត្ររបស់អតិថិជន នៅប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រ ដោយមានការឯកភាពរបស់អតិថិជន ត្រូវរក្សាទុកនូវ “សៀវភៅគណនីអតិថិជន” ដែលមានព័ត៌មានលម្អិតដូចខាងក្រោម៖

១- ឈ្មោះ និងអាសយដ្ឋានរបស់អតិថិជន។

២- ប្រភេទ និងបរិមាណនៃមូលបត្រដែលរក្សាទុក និងឈ្មោះនៃក្រុមហ៊ុនបោះផ្សាយ។

៣- ព័ត៌មាននៃប្រតិបត្តិការលើមូលបត្រ។

៤- ព័ត៌មានអំពីអតិថិជននីមួយៗ ដែលត្រូវបានរក្សាទុកនៅក្នុងសៀវភៅគណនីមូលបត្ររបស់សមាជិក និងអ្នកចូលរួម។

សៀវភៅគណនីមូលបត្ររបស់អតិថិជនត្រូវរក្សាទុកសម្រាប់រយៈពេល ១០ (ដប់) ឆ្នាំ។

ប្រការ ៩.- កាលបរិច្ឆេទសុពលភាពនៃការដាក់ធ្វើ

ការដាក់ធ្វើ ការដក ឬការបង្វិលទៅវិញ និងការផ្ទេរមូលបត្ររវាងគណនី ដែលធ្វើឡើងស្របតាមវិធាននេះ ត្រូវមានសុពលភាពចាប់ពីពេលដែលព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធ ត្រូវបានកត់ត្រាទុកនៅក្នុងសៀវភៅគណនីមូលបត្ររបស់សមាជិកនិងអ្នកចូលរួម។

ប្រការ ១០.- ការបិទគណនីមូលបត្រ

លើកលែងតែមានការកំណត់ផ្សេងពីនេះដោយ គ.ម.ក. ប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រ អាចបិទគណនីមូលបត្ររបស់សមាជិក ឬអ្នកចូលរួមក្នុងករណីណាមួយដូចខាងក្រោម៖

១- សមាជិក ឬអ្នកចូលរួមស្នើសុំបិទគណនីមូលបត្រ។

២- សមាជិក ឬអ្នកចូលរួមមិនបានប្រើប្រាស់គណនីរបស់ខ្លួនក្នុងរយៈពេល ០២ (ពីរ) ឆ្នាំ។

មុននឹងបិទគណនីមូលបត្ររបស់សមាជិក ឬអ្នកចូលរួម ប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រត្រូវផ្តល់ជូននូវសមតុល្យនៃការដាក់ធ្វើនៅក្នុងគណនីមូលបត្រដែលត្រូវបិទទៅសមាជិក ឬអ្នកចូលរួមដែលពាក់ព័ន្ធ។

ជំពូកទី ៣

បទប្បញ្ញត្តិបន្ថែម

ប្រការ ១១.- អ្នកតំណាងរក្សាទុកមូលបត្រ

សមាជិកនីមួយៗ ត្រូវតែងតាំង និងចុះឈ្មោះអ្នកតំណាងរក្សាទុកមូលបត្ររបស់ខ្លួនយ៉ាងហោចណាស់ចំនួន ០១ (មួយ) រូប ដែលត្រូវទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាលពី ផ.ម.ក. និងដែលត្រូវមានសិទ្ធិធ្វើប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រឱ្យសមាជិកនោះ។

អ្នកតំណាងរក្សាទុកមូលបត្ររបស់សមាជិកនេះ អាចជាអ្នកតំណាងទូទាត់ដែលត្រូវបានតែងតាំងដោយសមាជិកស្របតាមវិធានប្រតិបត្តិការផាត់ទាត់ និងទូទាត់មូលបត្រ របស់ ផ.ម.ក. ។

ប្រការ ១២.- ការជូនដំណឹងអំពីសមតុល្យ

ប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រ ត្រូវជូនដំណឹងដល់សមាជិក និងអ្នកចូលរួមអំពីសមតុល្យនៃគណនីមូលបត្រ ដែលបានដាក់ធ្វើនៅរៀងរាល់ចុងខែនីមួយៗ។ ការជូនដំណឹងអំពីសមតុល្យគណនីនេះអាចត្រូវបានជំនួសដោយការដាក់ជូននូវសេចក្តីចម្លងនៃសៀវភៅគណនីមូលបត្ររបស់សមាជិក ឬរបស់អ្នកចូលរួម។

ប្រការ ១៣ ថ្មី (រ្វា) .- ថ្លៃសេវាប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រ

សមាជិក និងក្រុមហ៊ុនបោះផ្សាយលក់មូលបត្រ ត្រូវបង់ប្រាក់ថ្លៃសេវារក្សាទុកមូលបត្រ ប្រាក់ថ្លៃសេវាផ្ទេររវាងគណនីមូលបត្រនិងប្រាក់ថ្លៃសេវាផ្សេងទៀតសម្រាប់សេវាដែលបានទទួលស្របតាមប្រការនេះ។

សមាជិក និងក្រុមហ៊ុនបោះផ្សាយលក់មូលបត្រ ត្រូវបង់ប្រាក់ថ្លៃសេវាជូន ផ.ម.ក. ដូចខាងក្រោម ៖

១- ថ្លៃសេវារក្សាទុកមូលបត្រ : ជាថ្លៃសម្រាប់ការដាក់ធ្វើមូលបត្រដែលស្ថិតក្នុងនីតិវិធីនៃការបោះផ្សាយលក់មូលបត្រកម្មសិទ្ធិលើកដំបូងជាសាធារណៈ (IPO) ។ ប្រាក់ថ្លៃសេវារក្សាទុកមូលបត្រប្រចាំខែត្រូវបង់នៅថ្ងៃទី ១០ នៃខែបន្ទាប់ពីខែដែលប្រាក់ថ្លៃនោះបានកើតឡើងតាមលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម :

ក- អត្រា ២០ (ម្ភៃ) រៀលលើមូលដ្ឋាននៃទឹកប្រាក់ ១០.០០០.០០០ (ដប់លាន) រៀល។

ក្នុងករណីនេះ ថ្លៃសេវាត្រូវកំណត់យកលើមូលដ្ឋានសមតុល្យប្រចាំថ្ងៃ ដែលបង្ហាញជូននៅក្នុងសៀវភៅគណនីមូលបត្រ។ ថ្លៃនេះមិនត្រូវលើសពី១២០.០០០ (មួយរយម៉ឺន) រៀលក្នុងមួយថ្ងៃឡើយ។

ខ-អ្នកត្រូវបង់ប្រាក់ជាក្រុមហ៊ុនបោះផ្សាយលក់មូលបត្រ។

២-ថ្លៃសេវាផ្ទេរមូលបត្ររវាងគណនី (Book Entry Fee) :

ក-អត្រាប្រាក់ថ្លៃនៃការផ្ទេរមូលបត្ររវាងគណនី ត្រូវគណនាលើមូលដ្ឋានទឹកប្រាក់នៃការជួញដូរ ដែលបានទូទាត់ តាមអត្រា ១០/១០.០០០ (ដប់ភាគមួយម៉ឺន) ចំពោះមូលបត្រកម្មសិទ្ធិ ហើយទឹកប្រាក់ថ្លៃសេវាត្រូវកាត់យកមួយខ្ទង់ក្រោយកៀស។

ខ-អ្នកត្រូវបង់ប្រាក់ជាក្រុមហ៊ុនមូលបត្រជាសមាជិក។

គ-ពេលវេលាបង់ប្រាក់នៅម៉ោង ៨ : ៣០ ព្រឹក នៅកាលបរិច្ឆេទទូទាត់។

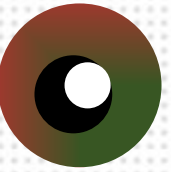
៣-ថ្លៃប្រតិបត្តិការផ្សេងៗ :

ក-ប្រាក់ថ្លៃនៃការផ្ទេរមូលបត្រដែលមិនត្រូវបានជួញដូរ គឺ១០០.០០០ (មួយរយពាន់) រៀលក្នុងមួយប្រតិបត្តិការ ។ សមាជិក និងក្រុមហ៊ុនបោះផ្សាយលក់មូលបត្រ ត្រូវបង់ប្រាក់ថ្លៃនេះជូនប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រនៃ ផ.ម.ក នៅពេលស្នើសុំផ្ទេរមូលបត្រ ។

ខ-ថ្លៃនៃការដកមូលបត្រ គឺ ២០០.០០០ (ពីររយពាន់) រៀលក្នុងមួយប្រតិបត្តិការ ។ សមាជិក និងក្រុមហ៊ុនបោះផ្សាយលក់មូលបត្រ ត្រូវបង់ប្រាក់ថ្លៃនេះជូនប្រតិបត្តិការរក្សាទុកមូលបត្រនៃ ផ.ម.ក នៅពេលស្នើសុំដកមូលបត្រ ។

អត្រាថ្លៃសេវានៃការផ្ទេរមូលបត្ររវាងគណនីដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី២ ចំណុចទី២ “ក” ខាងលើត្រូវកាត់បន្ថយចំនួន ៥០% មកត្រឹមអត្រា ៥/១០.០០០ (ប្រាំភាគមួយម៉ឺន) ឬ០,០៥% (សូន្យកៀសសូន្យប្រាំភាគរយ) ចំពោះមូលបត្រកម្មសិទ្ធិ ហើយប្រាក់ថ្លៃសេវាត្រូវកាត់យកមួយខ្ទង់ក្រោយកៀស អនុវត្តរហូតដល់មានការជូនដំណឹងជាថ្មី។

* * * * *

Overview of Cambodia Securities Market

Cambodia Securities Exchange

Thursday, July 27, 2017

Content

1

Cambodia Economy at a Glance

2

CSX and the Capital Market

3

Cambodia Securities Market

Cambodia Economy at a Glance

1

Cambodia Economy at a Glance

- ❖ Land area : 181,035 sq.km.
- ❖ Population: 15.76 Million (WB - 2016)
- ❖ GDP per capita : \$1,230 (IMF - 2016)
- ❖ GDP growth rate : 7.0 % (WB - 2016)
- ❖ World GDP growth ranking: 7th (WEF - 2016)
- ❖ Inflation rate : 3.0% (WB - 2016)
- ❖ Population, ages 15-54: 64% (WB – 2016)
- ❖ Currency: Khmer Riel (1USD = KHR 4,094 on 21/07/2017)
- ❖ Bank's interest rate (term deposit): 5.75% (KHR), 4.75% (USD) (ACLEDA Bank- 2017)
- ❖ Bank's medium business loan interest rate: 14.4% to 18% (KHR); 10% to 18%(USD) (ACLEDA Bank- May 2017)

Cambodia Economy at a Glance

❖ GDP by sector (CIA-2016 est.)

- ❖ Agriculture: 26.7%
- ❖ Industries: 29.8%
- ❖ Services: 43.5%

❖ Main Export: Garments, Mineral products, cassava, rice, fish, timber, and rubber

❖ Top 5 foreign direct investment (CDC-2016)

1. China
2. Japan
3. Thailand
4. Korea
5. U.S.A

❖ Number of Banking Institutions (NBC - July 2017)

❖ Commercial	37
❖ Specialized	13
❖ Rep. Foreign bank office	8
❖ Microfinance	60 (7 are eligible to collect deposits)
❖ Financial Lease	11

❖ Number of Securities Firms (July 2017)

❖ Underwriter	6
❖ Dealer	1
❖ Broker	3

❖ Number of Insurance Companies (IAC- July 2017)

❖ Re-insurance	1
❖ General Insurance	7
❖ Life Insurance	6

An orange arrow pointing to the left, containing the text "CSX and the Capital Market".

CSX and the Capital Market

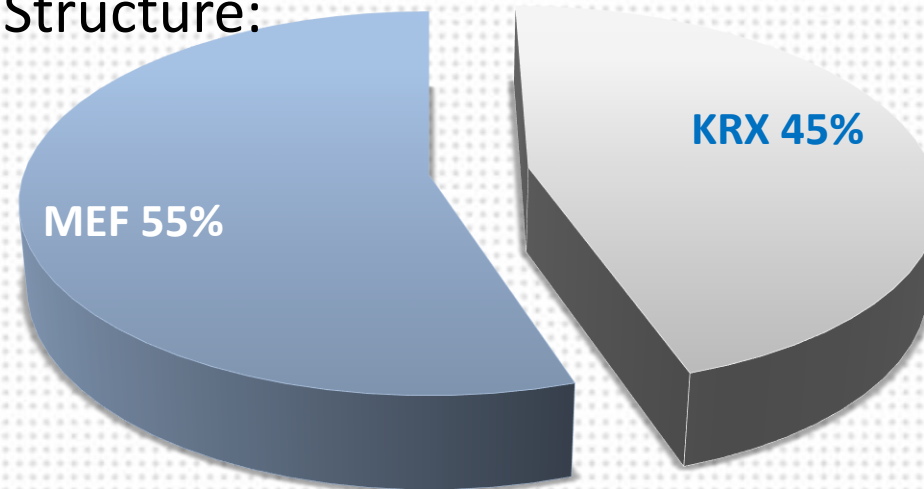
A large yellow arrow pointing to the right, containing the number "2".

2

CSX and the Capital Market

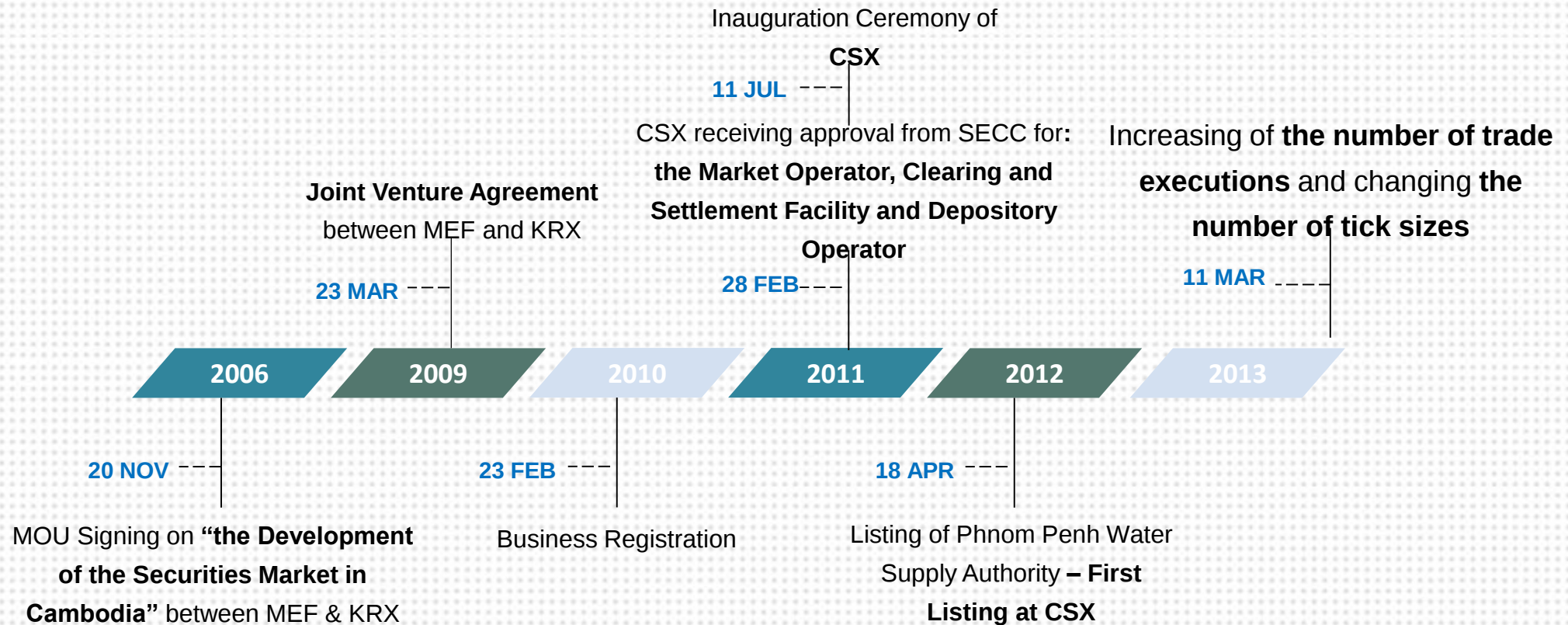
→ CSX Ownerships and Operators

- CSX's Ownership Structure:

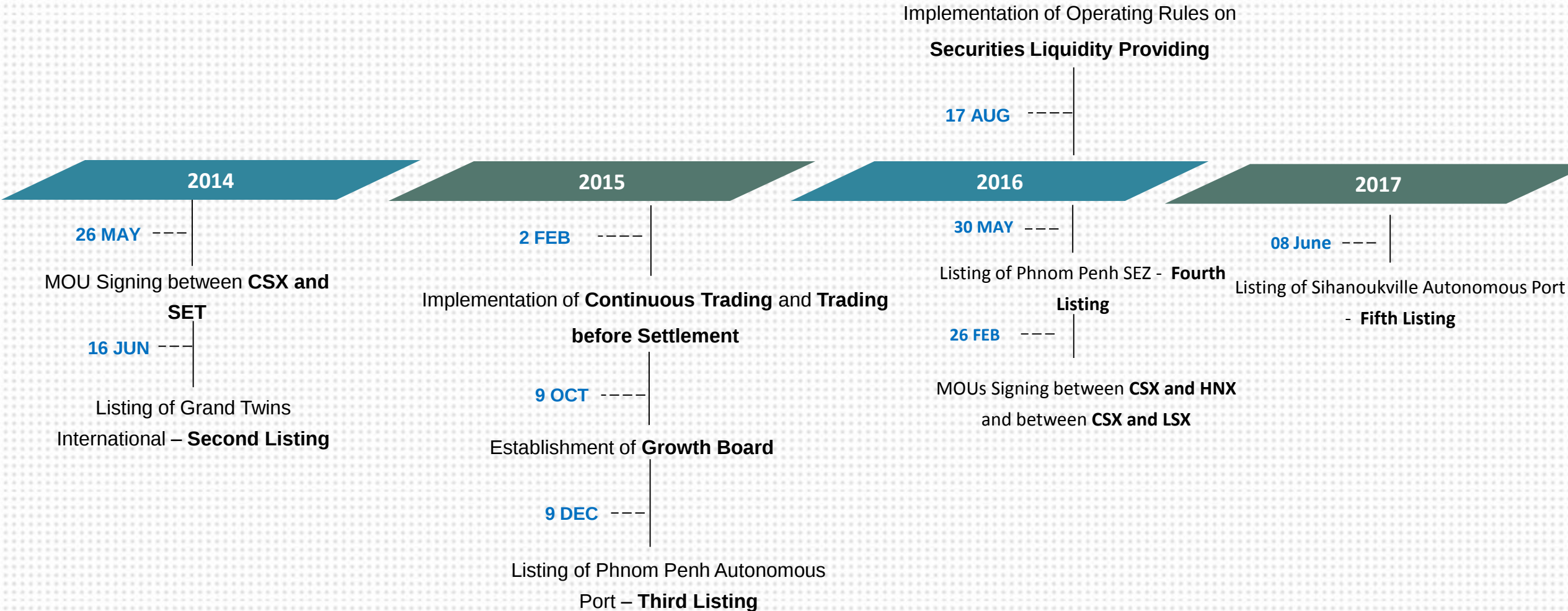

- CSX was granted approval to function as:
 - **Securities Market Operator;**
 - **Clearing & Settlement Operator;** and
 - **Securities Depository Operator**

→ HISTORICAL HIGHLIGHTS

→ HISTORICAL DEVELOPMENT

↪ ON-GOING DEVELOPMENT

1

Increase of Daily Price Change Limit: from 5% to 10%

2

Introduction of Market Order

3

Introduction of Negotiated Trading Method (Block Trading)

4

Introduction of Bond Market

5

Introduction of Online Trading System

6

Introduction of Depository Receipts

↳ Expanding Investor Base

- ❖ My First Stock Promotional Event (already been held 2 times; 2016 and 2017)
- ❖ Stock Trading Competition: (Competition on the real trading system)
- ❖ Monthly Training: (conducted at CSX)
- ❖ Target Investor Training: (to attract institutional investors, corporate investors, or retail investors)
- ❖ CSX Site Visit: (as requested by university)
- ❖ Training at Universities
- ❖ Educational Videos: (posted on Facebook and Youtube)
- ❖ Marketing Material: (CSX Factbook, Listing Guide, StockInfo, Investor Guide, CSX Trading Guide, etc)

CSX and the Capital Market

→ Attracting Listed Companies

Tax incentive for listed companies: i.e. 50% reduction on Tax on Profit

Creation of Growth Board for smaller size companies with lower listing requirements

Listing Promotion: conducting seminars and workshop

The establishment of Listing Incubator Program to provide consultation to potential companies without any charges

Cambodia Securities Market

03

1

Main Actors in the Market

2

CSX's Operations

3

Key Market Statistics

Main Actors (1)

- **Regulator:** Securities & Exchange Commission of Cambodia (SECC)
- **Market Operator:** Cambodia Securities Exchange (CSX)
- **Clearing & Settlement Operator:** Cambodia Securities Exchange (CSX)
- **Depository Operator:** Cambodia Securities Exchange (CSX)
- **Securities Firms:** 6 Underwriters, 1 Dealer, and 3 Brokers
- **Cash Settlement Agents:** 3 Commercial banks
- **Other Agents:** Registrar, Transfer Agent, Paying Agent

Main Actors (2)

→ CSX's Members

No.	Names of Securities Companies	Ownership	License
1	CANA Securities Ltd.	Cambodian	Underwriter
2	CAMPU Securities Plc.	Malaysian	Underwriter
3	Phnom Penh Securities Plc.	Taiwanese	Underwriter
4	RHB Indochina Securities Plc.	Malaysian	Underwriter
5	SBI Royal Securities Plc.	Japanese	Underwriter
6	YUANTA Securities (Cambodia) Plc.	Taiwanese	Underwriter
7	Golden Fortune (Cambodia) Securities Plc.	Chinese	Dealer
8	ACLEDA Securities Plc.	Cambodian	Broker
9	CAB Securities Limited.	Malaysian	Broker
10	Cambodia-Vietnam Securities Plc.	Vietnamese	Broker

Main Actors (3)

→ CSX's Participants

Cash Settlement Agents

1. ACLEDA Bank Plc.
2. Bank for Investment and Development of Cambodia Plc.
3. Canadia Bank Plc.

Securities Registrars

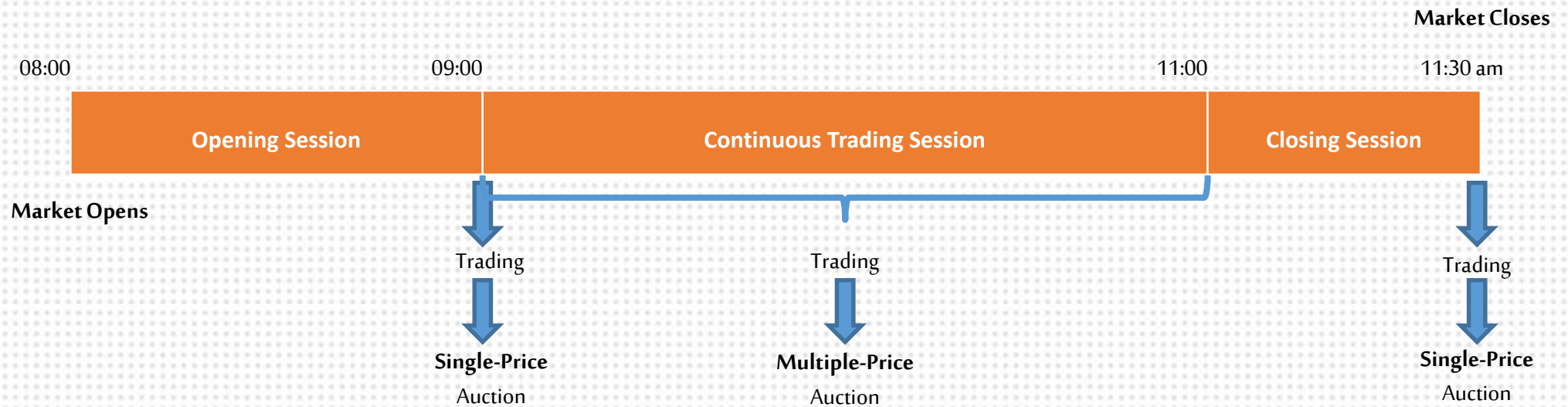
1. ACLEDA Bank Plc.
2. Tricor Securities Service Plc.

Transfer Agents

1. ACLEDA Bank Plc.
2. Tricor Securities Service Plc.

CSX's Operations (1)

➤ Market Hours: **8:00 - 11:30am.**

CSX's Operations (2)

- Securities are traded and deposited **electronically**.
- Minimum Trading Unit: 1 share
- Daily price change limit: $\pm 5\%$
- Trading currency: **Khmer Riel (KHR)**
- **No foreign holding limit**
- No margin trading: **100% good faith deposit**
- Clearing (Netting) date: **T+1** (CCP netting)
- Settlement date: **T+2** (DVP3)
- Trading before settlement allowed (**day trading**)

Key Statistics (1)

↪ Listed Issues in the CSX

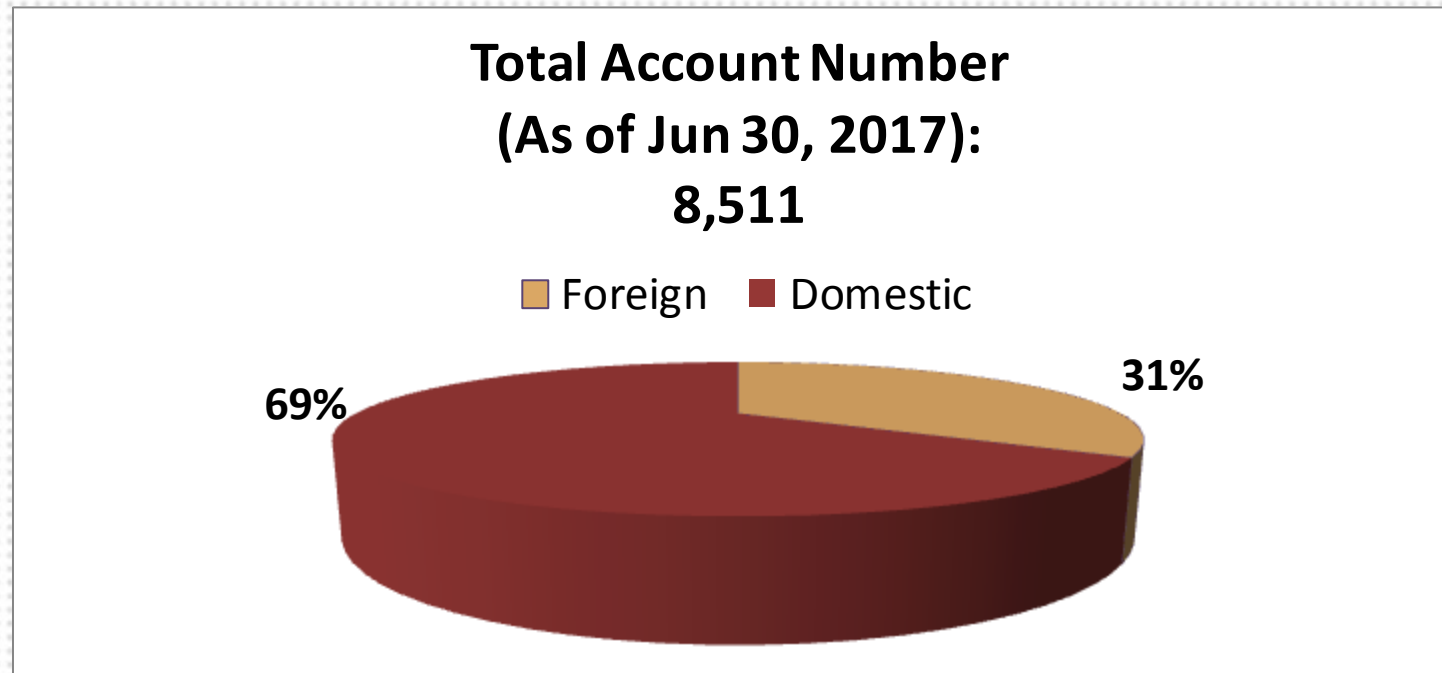
Symbol	1. PWSA	2. GTI	3. PPAP	4. PPSP	5. PAS
Listing date	18 Apr 2012	16 Jun 2014	09 Dec 2015	30 May 2016	8 Jun 2017
Type of Company	State-owned	Private	State-owned	Private	State-owned
Industry	Water Utility	Apparel Clothing	Port Services	Special Economic Zone Developer	Port Services
IPO Price	≈ 1.58 USD	≈ 2.41 USD	≈ 1.28 USD	≈ 0.72 USD	≈ 1.26 USD
IPO Fund Raised	≈ 20.5 (M USD)	≈ 19.28 (M USD)	≈ 5.3 (M USD)	≈ 8.27 (M USD)	≈ 27 (M USD)
1 st trading day close	≈ 2.33 USD	≈ 2.31 USD	≈ 1.29 USD	≈ 0.72 USD	≈ 1.28 USD
Current Price (As of July 21, 2017)	≈ 0.96 USD	≈ 1 USD	≈ 1.25 USD	≈ 0.67 USD	≈ 1.26 USD
Number of Listed shares	86,973,162 Shares	40,000,000 Shares	20,684,365 Shares	57,875,000 Shares	85,771,967 shares
Market Cap (As of July 21, 2017)	≈ 83.49 (M USD)	≈ 40 (M USD)	≈ 25.74 (M USD)	≈ 38.92 (M USD)	≈ 107.64 (M USD)

Total Fund Raised in the IPO ≈ **80.35 M USD**; Total No. of Listed Shares = **291,304,494 shares**

Total Mkt. Capitalization = 1,183,822 M KHR ≈ **295.96 M USD**

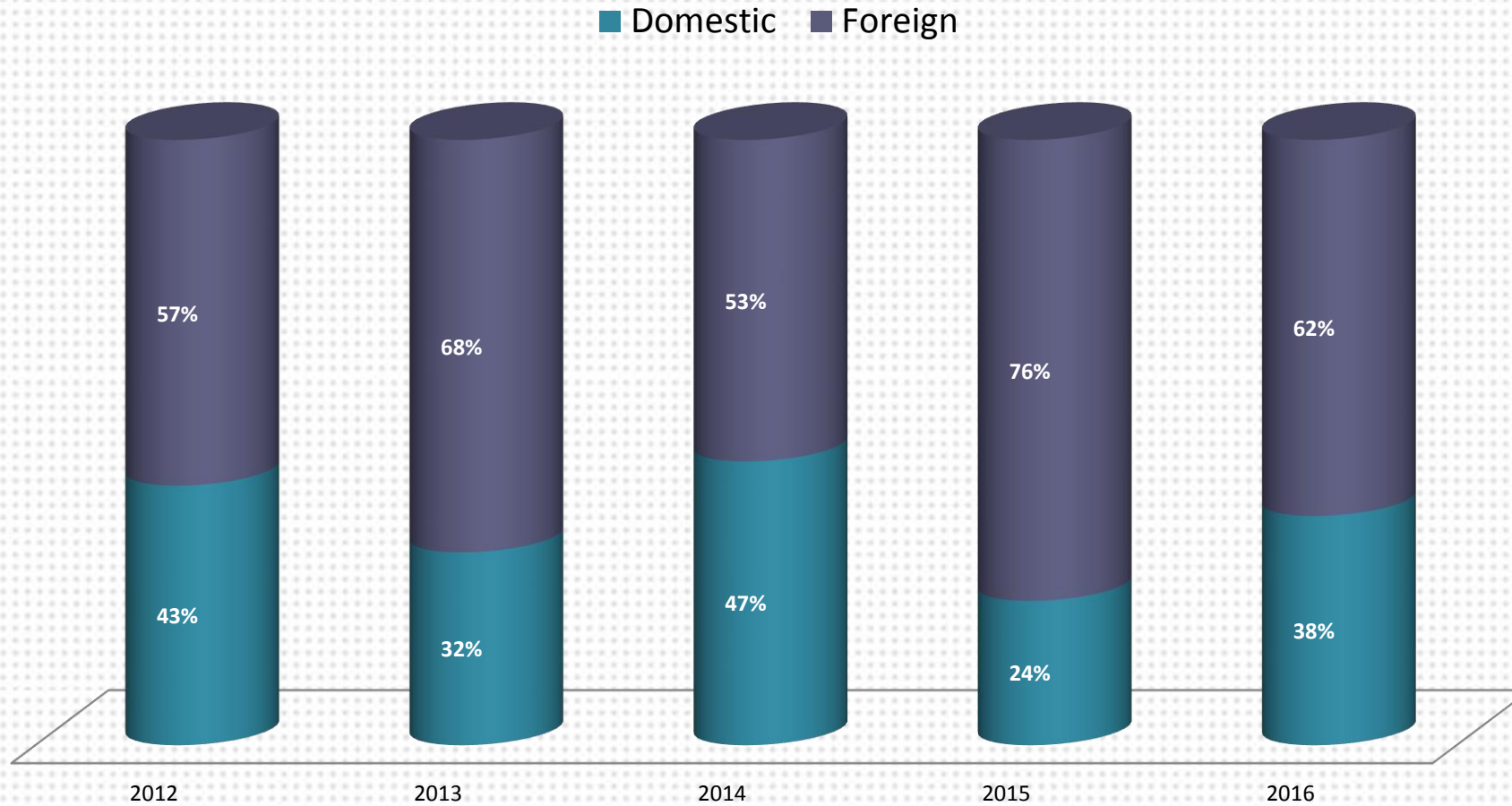
Key Statistics (2)

Account Number by Foreign and Domestic

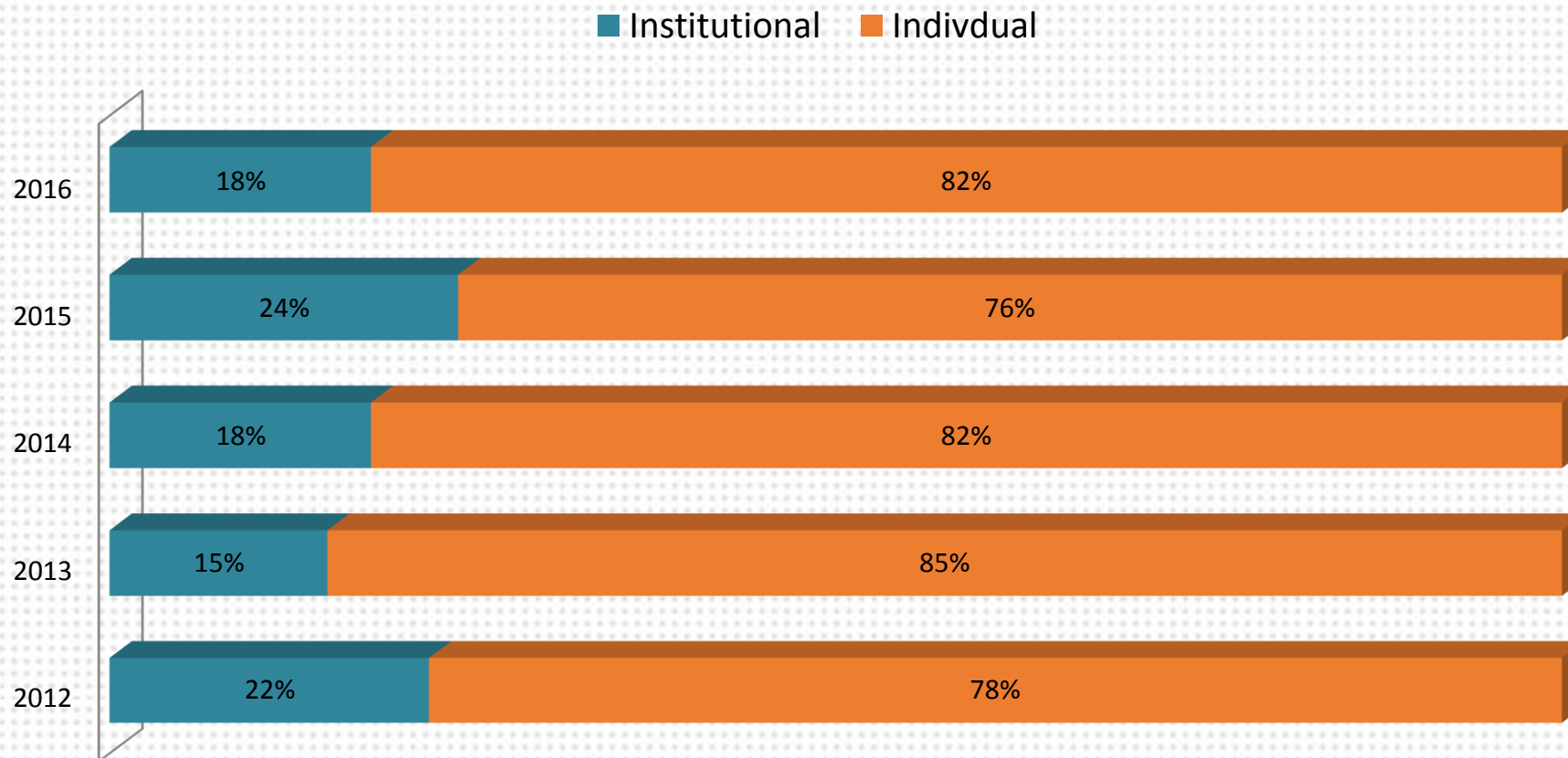
Key Statistics (3)

Turnover of Domestic & Foreign Investors 2012 - 2016

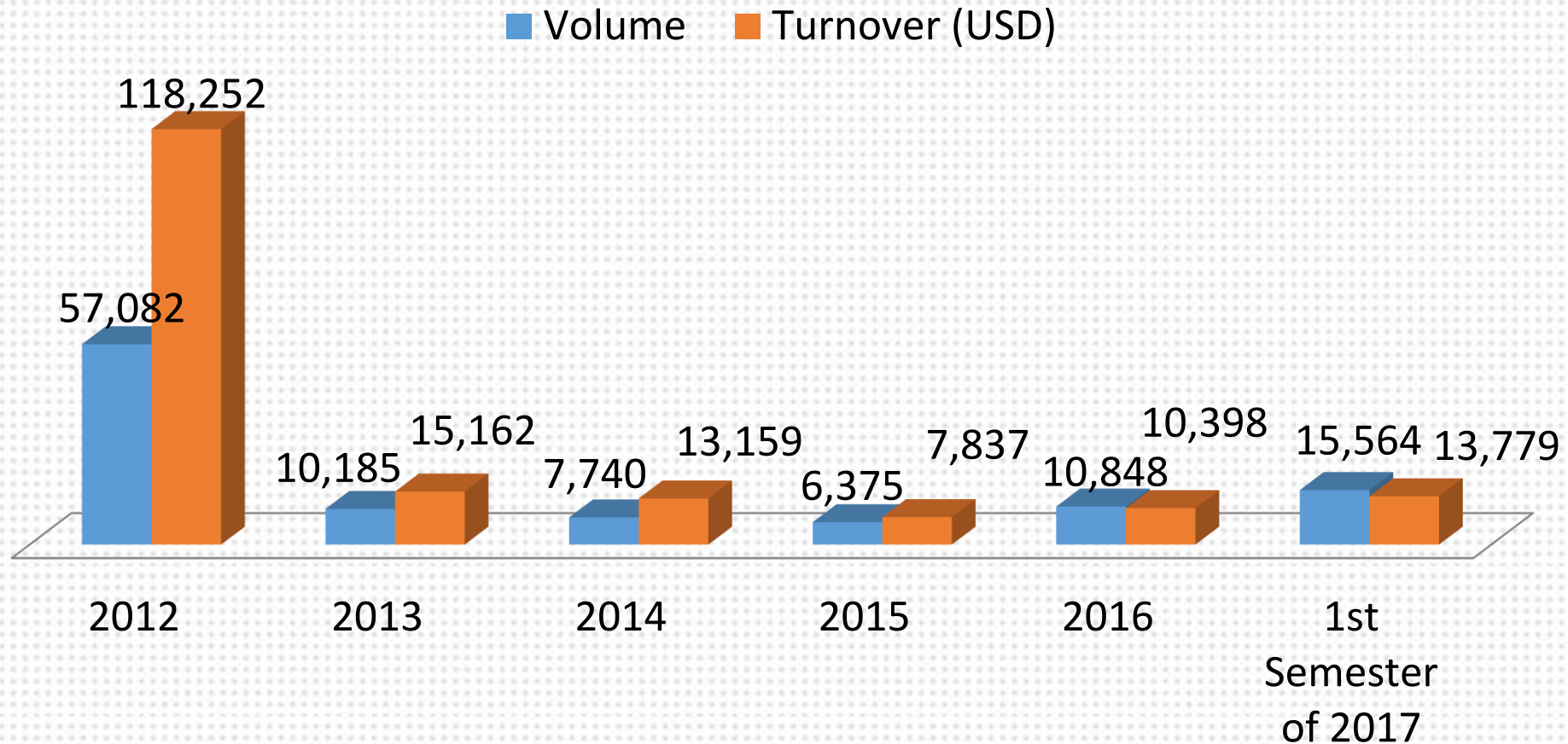
Key Statistics (4)

Turnover by Institutional & Individual Investors 2012 - 2016

Key Statistics (5)

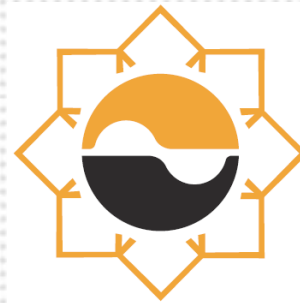
Daily Average Trading Volume and Turnover 2012 - 2017 (Q2)

Key Statistics (6)

Top 6 Foreign Ranking by Turnover (until June 30, 2017)

No.	Nationality	Value (M. USD)	Percentage
1	China	14.59	48.13%
2	Japan	5.25	17.34%
3	Taiwan	3.11	10.27%
4	Channel Islands	2.25	7.43%
5	Korea	1.26	4.17%
6	Malaysia	1.25	4.11%

Capital Market Academy
Executive Education

Thank you!